

PARTIJDAG 2026

SGP Ledenvergadering
Vergaderstukken

SGP

Inhoud

Bijlage A	Notulen Partijdag 2025	4
Bijlage B	Notulen verkiezingscongres TK25	18
Bijlage C	Jaarverslag 2025	26
Bijlage D	Financieel jaarverslag 2025	62
Bijlage E	Begroting & activiteitenplan 2026	72
Bijlage F	Verkiezing leden Hoofdbestuur	82
Bijlage G	Voordracht lid geschillencommissie SGP	86
Bijlage H	Voordracht lijsttrekker SGP Eerste Kamerverkiezingen	88

Agenda partijdag

D.V. zaterdag 30 mei 2026
09.30-13.00 uur

NBC congrescentrum,
Blokhoeve 1, 3438 LC Nieuwegein

Vanaf 8.45 uur

Registratie en ontvangst

9.30 uur

1. Welkom en opening

- Welkom door partijvoorzitter drs. D. van Meeuwen
- Opening door plv. partijvoorzitter ds. G.W.S. Mulder
- Aanhankelijkheidsbetuiging aan Z.M. de Koning
- Zingen coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus

2. Vaststellen notulen

- Vaststellen notulen partijdag 24 mei 2025 (zie bijlage A)
- Vaststellen notulen algemene vergadering 20 september 2025/verkiezingscongres (zie bijlage B)

(inhoudelijke opmerkingen en/of vragen n.a.v. de notulen kunnen t/m zaterdag 23 mei 2026 worden toegezonden aan het hoofdbestuur)

3. Jaarverslag 2025

- Jaarverslag 2025: vaststellen van het verslag en vragen n.a.v. het verslag (zie bijlage C)
- Financieel jaarverslag 2025: vaststellen van de balans, de staat van baten en lasten en de toelichting daarop - strekt tevens tot décharge van het hoofdbestuur (zie bijlage D)

(vragen kunnen t/m zaterdag 23 mei 2026 worden toegezonden aan het hoofdbestuur)

4. Vaststellen begroting en activiteitenplan 2026 (zie bijlage E)

(vragen kunnen t/m zaterdag 23 mei 2026 worden toegezonden aan het hoofdbestuur)

5. Verkiezingen

- Leden hoofdbestuur (zie bijlage F)
- Lid geschillencommissie (zie bijlage G)
- Lijsttrekker Eerste Kamerverkiezingen 2027 (zie bijlage H)

6. Behandeling voorstellen

(Er zijn geen voorstellen van afdelingen/PKV ontvangen)

7. Behandeling moties

(Er zijn geen moties van afdelingen/PKV ontvangen)

11.00 uur

Pauze

11.30 uur

8. Politieke rede

ir. C. Stoffer, fractievoorzitter Tweede Kamer

9. Forum 'Groen van Prinsterer'

In de forumdiscussie laten we het licht van Groen van Prinsterer schijnen op onderwijs, politiek en christen zijn in de samenleving anno 2026. We gaan met onderwijsbestuurder Jan Bakker, historicus Ton van der Schans, politicus Diederik van Dijk en de zaal in gesprek over actuele ontwikkelingen en stellen vast hoe Groens gedachtegoed 150 jaar na zijn overlijden nog immer relevant is.

10. Bijdrage Wetenschappelijk Instituut

11. Rondvraag

(vragen kunnen t/m zaterdag 23 mei 2026 worden toegezonden aan het hoofdbestuur)

12. Afscheid

Hoofdbestuurslid J.W. Keuken

13. Dankwoord

door partijvoorzitter drs. D. van Meeuwen

14. Sluiting

door hoofdbestuurslid ds. R.W. Mulder

13.00 uur

Lunch

A

NOTULEN PARTIJDAG 2025

Datum: Zaterdag 24 mei 2025
Plaats: NBC Congrescentrum, Blokhoeve 1, 3438 LC Nieuwegein
Tijd: 9.30 – 13.00 uur

Agendapunten

1. Welkom en opening

a. Welkom door partijvoorzitter, drs. D. van Meeuwen

De voorzitter heet namens het hoofdbestuur alle genodigden, afgevaardigden en belangstellenden van harte welkom. Hij spreekt een bijzonder welkom uit aan dhr. W. Kastelein, penningmeester van de ChristenUnie en Menno de Bruyne. Het bestuur van het CDA heeft zich met kennisgeving afgemeld. De voorzitter wenst eenieder een goede en samenbindende vergadering toe en geeft het woord aan ds. G.W.S. Mulder die de opening verzorgt. Ds. Mulder spreekt namens de voorzitter een hartelijk welkom uit aan dhr. Ellian van de VVD.

b. Opening door plv. partijvoorzitter, ds. G.W.S. Mulder

Ds. Mulder opent de vergadering met het laten zingen van Psalm 84 vers 5 en 6, het lezen van Lukas 19: 11-27 en gebed. Vervolgens spreekt hij een openingswoord naar aanleiding van het gelezen Schriftgedeelte, in het bijzonder de tekst 'Doet handeling totdat ik kom'. De tien knechten van een heer, die naar het buitenland reisde, hebben elk een of meer ponden gekregen met de opdracht om daarmee te handelen. Het gaat erom dat het Koninkrijk van God dichterbij komt en hoe deze personen toegang kunnen krijgen tot dat Koninkrijk. Hierbij kan gedacht worden aan talenten, maar de vraag is of dat de gelijkenis volledig recht doet. Als de betekenis van de ponden zou zijn dat je goed je best moet doen en je talenten moet gebruiken, dan wordt het Koninkrijk van God afhankelijk gemaakt van wie we zijn en wat we doen, maar zelfs de beste ijver kan in het licht van God Koninkrijk de allerminste doorslag geven. De ponden waren een middel om toegang tot dat Koninkrijk te kunnen krijgen, maar dat kunnen geen betaalmiddelen geweest zijn. We staan schuldig aan al Gods geboden, en zouden

eeuwig om eigen schuld verloren moeten gaan. Het zijn geen betaalmiddelen, maar God geeft genademiddelen, in het bijzonder de Bijbel, de prediking en gebed. Daarvan zegt Hij: doet handeling totdat Ik kom. Het gaat er niet om wat we gedaan of bereikt hebben in het leven, maar het gaat er om wat we met Zijn Woord gedaan hebben. Of we eerlijk gesproken hebben over Zijn onderhoudende zorg voor de wereld, over het heilige recht van God waarin Hij met de minste zonde niet van doen kan hebben, of we eerlijk hebben gesproken over Zijn goedheid, Zijn eeuwige bewogenheid. Doet handeling, politiek bij een open Bijbel, politiek met gevouwen handen, totdat Ik kom. Christus heeft Zichzelf een Koninkrijk verworven en wacht op het moment dat Hij het in volle heerlijkheid van Zijn Vader zal krijgen. Is deze Koning der Koningen u nog onbekend? Deze heerlijke Christus staat gereed om terug te komen op de wolken des hemels. Wat van ons is zal dan eeuwig moeten vergaan, maar wat van Hem is zal eeuwig strekken tot Gods eer. Hij geeft een randschrift mee voor heel ons leven: doet handeling, totdat Ik kom.

Aanhankelijkheidsbetuiging aan Z.M. de Koning

De voorzitter leest de aanhankelijkheidsbetuiging voor die is verzonden aan Z.M. de Koning:

Rotterdam, 24 mei 2025

Majesteit,

De leden van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) die hun jaarlijkse Algemene Ledenvergadering houden in Nieuwegein, betuigen U en Uw Koninklijk Huis hun eerbied, hoogachting en hartelijke verbondenheid.

We stonden onlangs stil bij 80 jaar vrijheid. Sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog leven we in een vrij land. Dat betekent dat we vrij zijn. Vrij om te zeggen wat we willen, vrij om te belijden wat we

willen. Vrij in een land met vele meningen. Maar we zijn ook vrij om God te dienen en naar Zijn geboden te leven. Verdraagzaamheid en respect dienen een kernwaarde in onze samenleving te zijn om samen te leven in onze pluriforme maatschappij.

Gedurende de Duitse bezetting van 1940-1945 was er geen vrijheid. In de wereld van vandaag is vrijheid en vrede evenmin overal vanzelfsprekend. Vele oorlogen zijn er in deze wereld, ook op ons continent op relatief korte afstand bij ons vandaan. Daarom moeten we onze vrijheid waarderen maar er ook zuinig op zijn.

Is vrijheid onbegrensd? Nee, zeker niet. God heeft ons Zijn wet gegeven om naar te leven. Deze geboden hebben ons welzijn op het oog.

*Een van de berijmde psalmen zingt het (psalm 19:6):
Hij die op U vertrouwt,
Uw wetten onderhoudt,
Vindt daarin groten loon.*

*Daarom geen onbegrensde vrijheid, maar een genormeerde vrijheid.
De SGP zet zich in voor deze gebonden vrijheid.
Tot eer van God en tot zegen voor onze samenleving.*

De leden van onze partij zijn dankbaar dat we het huis van Oranje als ons Koningshuis mogen hebben. Uw voorgangers hebben gestreden voor vrijheid. Ons volkslied zingt het: "De tirannie verdrijven". Bij bijzondere gelegenheden mogen we dat steeds aanheffen en hopelijk ook beseffen wat een groot goed vrijheid is.

We wensen U en de Uwen van harte Gods Zegen toe bij Uw verantwoordelijk werk.

*Met de meeste hoogachting,
mr. L.G.I. Barth,
secretaris*

d. Zingen van de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus

De voorzitter kondigt aan dat de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus worden gezongen. Vervolgens leest hij het bericht voor dat van het Kabinet van de Koning is ontvangen n.a.v. de verzonden aanhankelijkheidsbetuiging.

Geachte heer Barth,

In dank ontving Zijne Majesteit de Koning de hartelijke boodschap van de leden van de Staatkundig Gereformeerde Partij. De Koning verzocht mij u allen zijn dank over te brengen voor uw vriendelijke woorden. Uw warme gevoelens van verbondenheid met hem, zoals daarin tot uitdrukking gebracht, heeft de Koning zeer gewaardeerd.

U verwijst naar de 80-jarige vrijheid die ons land heeft na de Tweede Wereldoorlog. Dat is iets om dankbaar voor te zijn. Want vrijheid is niet iets vanzelfsprekends. Daar moeten we als samenleving zuinig op zijn. We zien in Oekraïne, maar ook elders, waar oorlog toe leidt.

Vrijheid is niet hetzelfde als ongebondenheid. Zij gaat hand in hand met verantwoordelijkheidsbesef. In de samenleving wordt zij beoefend binnen de kaders van de Grondwet. En in uw overtuiging is zij ook gebonden aan Gods wet, de Tien Geboden.

Van harte hoop ik dat ons land nog lang de vrijheid mag koesteren.

Ik wens u allen namens de Koning een goede vergadering toe.

*Hoogachtend,
Mr. C. Jonker*

Na de reactie op de aanhankelijkheidsbetuiging heeft de voorzitter twee opmerkingen.

- Deze partijdag is er een bus gekomen vanuit Reimerswaal. Heel mooi dat dit is gedaan.
- Op iedere stoel is een afwasborstel neergelegd. Dit is een actie geweest van de SGP-jongeren, waar het hoofdbestuur niets van wist.

2. Vaststellen notulen partijdag 22 juni 2024

Er zijn geen inhoudelijke vragen n.a.v. de notulen binnengekomen. De notulen zijn daarmee vastgesteld.

3. Jaarverslag 2024

a. Jaarverslag 2024: vaststellen van het verslag en vragen n.a.v. het verslag

Naar aanleiding van het jaarverslag zijn door afdeling Krimpenerwaard twee vragen gesteld over de activiteiten van SGP-Internationaal. Deze zijn door SGP-I beantwoord. Er zijn verder geen inhoudelijke vragen of opmerkingen ontvangen. Het verslag is daarmee vastgesteld. Met dank aan allen die daaraan een bijdrage hebben geleverd.

b. Financieel jaarverslag 2024: vaststellen van de balans, de staat van baten en lasten en de toelichting daarop – strekt tevens tot décharge van het hoofdbestuur

Er zijn geen vragen of opmerkingen ontvangen. Daarmee is de balans van staten en lasten vastgesteld en het hoofdbestuur gedéchargeerd. Met dank aan de penningmeester en de financiële administratie.

4. Vaststellen begroting en activiteitenplan 2025

Er zijn enkele opmerkingen ontvangen over het activiteitenplan vanuit afdeling Rotterdam, betreffende o.a. de Europese organisaties ECPP en Sallux. Deze worden verwerkt. Daarnaast zijn er enkele vragen vanuit afdeling Hoeksche Waard ontvangen, welke schriftelijk beantwoord zijn. Verder zijn er geen vragen of opmerkingen ontvangen. De begroting en het activiteitenplan zijn daarmee vastgesteld.

5. Verkiezing leden hoofdbestuur

Er vinden vijf stemmingen plaats voor leden van het hoofdbestuur. Bij de herbenoeming van de partijvoorzitter, drs. D. van Meeuwen, geeft de voorzitter het woord aan ds. G.W.S. Mulder, omdat het om zijn benoeming gaat.

Stemming 1.1: Aftredend en herkiesbaar drs. ing. G.H. Aversesch

Drs. ing. G.H. Aversesch is aftredend en herkiesbaar. Tegenkandidaat is drs. W.L. Verweij. Op dhr. Aversesch zijn 348 stemmen uitgebracht en op dhr. Verweij 7 stemmen.

Stemming 1.2: Aftredend en herkiesbaar P.C. Grinwis

P.C. Grinwis is aftredend en herkiesbaar. Tegenkandidaat is C.T. Vermaat. Op dhr. Grinwis zijn 343 stemmen uitgebracht en op dhr. Vermaat 8 stemmen.

Stemming 1.3: Vacature dr. H.F. Massink

In de vacature van dr. H.F. Massink zijn mr. D. Alblas AA en ir. K. van der Linden gesteld. Op dhr. Alblas zijn 247 stemmen uitgebracht, op dhr. Van der Linden 106 stemmen en 3 stemmen onthouding.

Stemming 1.4: Herbenoeming partijvoorzitter, drs. D. van Meeuwen

Ds. G.W.S. Mulder geeft aan dat conform art. 28 lid 4 en 6 van de partijstatuten het hoofdbestuur een bindende voordracht doet van één kandidaat, namelijk drs. D. van Meeuwen. Op dhr. Van Meeuwen zijn 353 stemmen uitgebracht en 4 stemmen onthouding.

Stemming 1.5: Aftredend en herkiesbaar ds. R.W. Mulder

Ds. R.W. Mulder is aftredend en herkiesbaar. Tegenkandidaat is ds. A. Kos. Op ds. Mulder zijn 344 stemmen uitgebracht, op ds. Kos 12 stemmen.

De uitslag betekent dat de drie aftredende en herkiesbare HB-leden zijn herkozen, dat mr. D. Alblas

AA is gekozen als lid van het hoofdbestuur en dat drs. D. van Meeuwen is herbenoemd als partijvoorzitter. De leden hebben bij hun kandidatuur al be-willigd in hun (her)verkiezing.

De partijvoorzitter bedankt de vergadering voor de steun voor hem als voorzitter van de partij. Het hoge percentage geeft aan dat de vergadering veel vertrouwen geeft. Hij mag het werk met vreugde doen, mede dankzij een deskundig hoofdbestuur, ondersteuning van het partijbureau, de parlement-sleden en medewerkers, met name genoemd de steun van Chris Stoffer. Bovenal weet hij dat Gods hulp bij alles zo nodig is, tot hiertoe heeft Hij willen helpen. De voorzitter hoopt in afhankelijkheid van Gods hulp en zegen het vertrouwen niet te be-schamen en zich dienstbaar te stellen voor de hele partij.

6. Behandeling voorstellen

Er vinden stemmingen plaats over onderstaand voorstel:

Stemming 2.1 Voorstel voor wijziging giftenreglement, voorstel hoofdbestuur

De voorzitter licht toe dat van politieke partijen in toenemende mate transparantie wordt gevraagd t.a.v. het geven van giften. In het giftenreglement zijn enkele aanpassingen in de wet- en regelgeving verwerkt. Er zijn enkele vragen hierover ontvangen, welke schriftelijk zijn beantwoord.

Stemming 2.1: Voorstel voor wijziging giftenreglement, voorstel hoofdbestuur

Er zijn 341 stemmen vóór dit voorstel, 10 stemmen tegen en 5 stemmen onthouding. Dat betekent dat dit voorstel is aangenomen.

7. Behandeling moties

De voorzitter licht kort de vergaderorde toe. Er vinden stemmingen plaats over onderstaande moties.

Stemming 3.1 Motie Vlissingen

Er is een motie ontvangen van PKV Vlissingen. Er wordt een toelichting gegeven door dhr. Van

den Bosse, PKV Vlissingen. De kern van de motie is eenheid in verscheidenheid. De afgelopen maanden hebben zowel voor- als tegenstanders zich over dit thema uitgesproken en beide hebben zich beroepen op Bijbelse argumenten. Er is geen sprake van eenstemmigheid, maar juist die verscheidenheid past bij de partij. De SGP is een christelijke partij van mensen die niet altijd hetzelfde denken, maar elkaar wel vasthouden. Dit vraagt op bepaalde thema's geen harde lijnen, maar juist ruimte om elkaar te verstaan. Niet veroordelen, maar respecteren.

Er zijn een aantal reacties vanuit de zaal:

Van den Bosch, Barneveld. Het hoofdbestuur heeft in 2006 een brochure uitgebracht met de titel 'Man en vrouw schiep Hij hen'. Daarin zijn de kaders die de Bijbel ons aanreikt helder verwoord en is aangetoond dat artikel 10 in overeenstemming is met de Bijbel. Vlissingen draagt geen inhoudelijke argumenten aan tegen de genoemde brochure. Wel geeft zij argumenten die vaak gebruikt worden door theologen die vóór de vrouw in het ambt zijn (hier wordt verwezen naar een citaat van ds. Klaassen).

Van de Brink, Utrechtse Heuvelrug. Wanneer er uitgegaan wordt dat Gods Naam beleden mag worden door zowel man als vrouw, en dat het onze taak is goed van God te spreken, óók in de vergaderzaal, mag dit zowel door man als vrouw worden gedaan. De vergadering is geen geschikt moment voor het gesprek dat in de breedte van de partij gevoerd dient te worden. Het hoofdbestuur zou daarin moeten faciliteren, in plaats van een negatief advies te geven. Er wordt met klem gevraagd of hierover het gesprek aangegaan kan worden, en hierin elkanders lasten te dragen. Het gaat niet om een man of vrouw, maar om Zijn eer.

Versluis, Krimpenerwaard. Versluis vraagt het hoofdbestuur om na te willen denken om in artikel 10 het Bijbelse uitgangspunt te verwerken. Ook de

brochure uit 2006 zou hierin veel overdenking kunnen geven.

Adams, Kootwijkerbroek. In het preadvies komt naar voren dat het spanningsveld tussen het beginselprogramma en de juridische werkelijkheid erkend wordt, maar dat er ook verschillende opvattingen zijn in de partij, welke gelijk worden benaderd met het doel elkaar vast te houden. Dit moet niet de hoofdzaak zijn om de motie te ontraden, maar dit moet beginseltrouw zijn. Het beginsel is gefundeerd op Gods woord, en het is onze taak om deze erfenis die we van onze voorvaders hebben ontvangen, te bewaren. Kersten gaf aan dat niet de overwinning het hoogste doel is, maar de zuivere openbaring van onze beginselen. Het vrouwenstandpunt mag alleen herzien worden als het ongeoorloofde daarvan aantoonbaar is.

Den Ouden, Staphorst. Staphorst heeft een brief gestuurd naar het hoofdbestuur met de vraag een diepgravend dispuut over deze zaak in te stellen. Hierop is nog geen reactie ontvangen. Het moet niet zijn 'eenheid in verscheidenheid' maar 'eenheid onder de waarheid'. Ook in dit geval kan er maar één waarheid zijn.

Floor, Garderen. Vlissingen spreekt in de motie over de vrijheid van gewetensovertuiging. Dit is wanneer er sprake is van dwang van hogerhand om iets te doen, terwijl de persoon in kwestie het ontoelaatbaar acht omdat zijn geweten het hem verbiedt. Bij Vlissingen is het geen uitwendige macht die hen iets verbiedt, integendeel, ze willen zelf iets wat op dit moment nu niet is toegestaan. Het is daarom niet passend om in deze zaak een beroep te doen op gewetensvrijheid. Dit is reden genoeg om tegen deze motie te stemmen.

Druijff, Voorthuizen. In de motie van Vlissingen staat onder andere het argument dat in de Bijbel vermeld is dat bij volksvergaderingen in Israël zowel mannen, vrouwen, kinderen als vreemdelingen aanwezig mochten zijn. Ook noemen zij Deutero-

nomium 31, Jozua 8 en Nehemia 8. In deze teksten worden mensen bijeengeroepen om te luisteren naar de geboden des Heeren. Dit is geen argument om te zeggen dat vrouwen ook mogen beslissen in overheidszaken, omdat het twee verschillende zaken zijn. Niemand wordt het recht ontzegd om te luisteren, maar zitting nemen in volksvertegenwoordigende organen is iets heel anders. Over de regeertaak is de Bijbel duidelijk.

Overeem, Deventer. Het beginsel is iets waar je voor gaat staan. Uit de reactie van het hoofdbestuur wordt niet gemerkt dat het hoofdbestuur duidelijk voor de huidige formulering gaat staan. Vlissingen roept op om met een betere formulering te komen, dat is iets wat ondersteuning waard is.

Ds. Van Gent, Alphen aan den Rijn. Van Gent geeft aan predikant te zijn in een kerk waar er een crisis is rondom Schriftgezag en het Schriftverstaan. Vanuit die ervaring heeft hij de reacties gelezen, en is het opgevallen dat er vanuit beide kanten heel erg onzorgvuldige exegetische wordt gedaan. Het preadvies van het hoofdbestuur is daarom heel wijs. De eenheid binnen de SGP moet ons heel veel waard zijn. Het front ligt niet intern, maar dat ligt buiten ons.

De voorzitter geeft namens het hoofdbestuur een reactie. Het is niet mogelijk om op alle bijdragen individueel te reageren, maar dit wordt genotuleerd en hiervan wordt achteraf ook nog kennisgenomen. Het hoofdbestuur is bij de inhoud vandaan gebleven in het preadvies, maar heeft vooral de bestuurlijke lijn laten zien. Dit is gedaan om niet de zware discussie opnieuw te starten, terwijl alles vanuit de Bijbel al eens is genoemd. Er wordt verschillend over gedacht. Plaatselijk wordt gevraagd gewetensvol met dit punt om te gaan. Wanneer dat wordt gedaan moet dit gerespecteerd worden. De partijadviesraad is gevraagd te adviseren over het preadvies. Het advies is om vooral de eenheid te zoeken binnen de partij, en in gesprek te blijven met de verschillende groeperingen. Dat gaat het

hoofdbestuur ook doen, maar niet via de media. Het hoofdbestuur vindt het een onderdeel van verstandig beleid om de status quo te handhaven, en ziet geen dringende noodzaak het beginselprogramma aan te passen. Wel zien zij gebeuren dat wanneer er een discussie opgestart wordt over het beginselprogramma, het zal leiden tot veel meer discussie en verdeeldheid. Verdeeldheid, polarisatie is iets waar de Bijbel zo vaak tegen waarschuwt. Het hoofdbestuur ziet het bewaren van de eenheid als zeer belangrijk Bijbels grondbeginsel voor haar beleid. Op grond van deze overweging ontraadt het hoofdbestuur de motie van Vlissingen.

Hierna geeft Van den Bosse, PKV Vlissingen, als laatst een reactie. Het is jammer dat het hoofdbestuur de motie negatief adviseert. Het is begrijpelijk dat eenheid belangrijk is, maar uit onderzoek blijkt dat maar een beperkt gedeelte minder snel zal stemmen op de SGP wanneer het beginselprogramma wordt aangepast. Het is belangrijk om ruimte te bieden, daarom is de aangepaste motie er juist op gericht om zorgvuldig om te gaan met de verdeeldheid.

Er wordt overgegaan tot de stemming.

Stemming 3.1: Motie PKV Vlissingen

Er zijn 53 stemmen vóór deze motie, 299 stemmen tegen en 3 stemmen onthouding. Dat betekent dat de motie niet is aangenomen.

Stemming 3.2 Motie Hoeksche Waard

Er is een motie ontvangen van AFD Hoeksche Waard.

Er wordt een toelichting gegeven door dhr. Hobbel, AFD Hoeksche Waard. SGP Hoeksche Waard heeft met verbazing kennisgenomen van het preadvies. Wanneer de SGP een echte gezinspartij wil zijn dan hoort daar ook een gezinslidmaatschap bij. Natuurlijk vraagt dit om een administratieve aanpassing, maar dat is niet ingewikkelder dan het combi-lidmaatschap bij de SGP-jongeren. Omtrent het duale partijbestuur wat we hebben is het een oplossing om de kiesverenigingen bijvoorbeeld €10,00 korting te geven. Er wordt opgeroepen de daad bij het woord te voegen.

De voorzitter geeft aan dat het hoofdbestuur het idee van een gezinslidmaatschap goed vindt. Toch is er een negatief advies gegeven. Dat heeft een praktische reden, omdat het technisch zo complex is met de huidige systemen. Wel wordt toegezegd dat wanneer er een verandering komt in de syste-

men waardoor het makkelijker wordt om het idee door te voeren, het hoofdbestuur hierop terugkomt. Dhr. Hobbel geeft aan dat er mogelijk geld komt vanuit de Jetten gelden wat het probleem op kan lossen.

Er wordt overgegaan tot de stemming.

Stemming 3.2: Motie AFD Hoeksche Waard

Er zijn 56 stemmen vóór deze motie, 291 stemmen tegen en 8 stemmen onthouding. Dat betekent dat de motie niet is aangenomen.

De voorzitter geeft aan dat er nu een halfuur pauze is.

8. Politieke rede C. Stoffer

Stoffer houdt bij dit agendapunt zijn partijrede. De tekst is hieronder integraal opgenomen.

Beste SGP vrienden en vriendinnen,

Vorig jaar gaf ik, mede namens de GBS, een Bijbel aan premier Schoof.

De leestip die ik hem meegaf: Psalm 23. De Heere is mijn Herder. Dat ik juist die Psalm meegaf was niet zomaar. Want als we ons laten leiden door die Herder, als we navolgers mogen zijn van de Heere Jezus, dan zal het ons aan niets ontbreken. En als Hij, de God van Abraham, Izak en Jacob, met ons is, hoeven we geen kwaad te vrezen. Wat een troostrijke boodschap!

Snakken we niet allemaal naar die boodschap van Psalm 23? Want wat is er veel kwaad, geweld en onrust in de wereld. Wie zou niet vrezen?

Oekraïne

In Oekraïne zien we hoe fragiel vrijheid is. De inval van Rusland vormt een bedreiging. Ook voor onze veiligheid. Door de verschrikkelijke oorlog hebben vele Oekraïners en Russen het leven verloren. Woningen en infrastructuur zijn verwoest. De onrust in

de landen er omheen is groot. Laten we hopen en bidden om vrede.

Israël en Gaza

Vanuit Gaza zien we dagelijks berichten over het leed wat oorlog met zich meebrengt. Voor de Israëliërs en voor de Gazanen. En dit naar aanleiding van die verschrikkelijke terreurdaad van Hamas op 7 oktober.

Laat ik hier ook onze verbondenheid met Israël benadrukken. Onze eerste verantwoordelijkheid ligt in het zorgdragen voor onze Joodse Nederlanders hier. Echter het bestaansrecht van Israël, het enige land waar -als het er op aan komt- de Joden echt veilig zijn, staat onder (internationale) druk. Vijanden als Hamas, Hezbollah en Iran willen niets anders dan Israël vernietigen. Israël heeft onze steun en ons gebed nodig. Dat geldt ook voor de gijzelaars die nog steeds vast zitten in de donkere tunnels van Hamas.

De gijzelaars moeten vrij. Terreurbeweging Hamas moet uitgeschakeld en hun ondergrondse infrastructuur moet vernietigd worden. Zodat 7 oktober niet herhaald kan worden.

Laat ons gebed ook zijn voor de Gazanen die zo zwaar te lijden hebben onder de leiding van Hamas. Het is levensbelangrijk dat Israël voldoende voedselhulp doorlaat naar Gaza, ter voorkoming van hongersnood. Daar blijf ik op aandringen.

Christenvervolging

380 miljoen christenen zijn niet vrij om in Jezus Christus te geloven. 380 miljoen! Ieder jaar nemen de aantallen toe. Christenen zijn de grootste groep vervolgd ter wereld. Ze worden achtergesteld, gevangengezet of zelfs gedood. Kerken in Syrië worden verwoest, in Nigeria worden christenen vermoord en Noord Korea staat al jaren op nummer 1 in de ranglijst Christenvervolging die Open Doors jaarlijks naar buiten brengt. Met de Heere als Herder hoeven ze geen kwaad te vrezen. Laten we

voor hen blijven bidden.

Abortus

Dan naar ons land. Jarenlang was het aantal abortussen in ons land om en nabij de 30.000. Een zeer hoog en verdrietig getal. Het afgelopen jaar werden we opnieuw opgeschrikt. Het aantal abortussen steeg explosief. Naar bijna 40.000. Het ongebooren leven, lijkt steeds minder te tellen in ons land. En pro-lifewakers worden ten onrechte opgepakt door de politie.

Antisemitisme

Het antisemitisme neemt hand over hand toe. Na 7 oktober 2023 neemt het nog sterkere vormen aan. Joden voelen zich niet veilig in ons land. Het treft me diep als vorige week vrijdag in Amsterdam een jonge Joodse vrouw mij met tranen in de ogen komt bedanken voor het geluid dat de SGP laat horen in de Tweede Kamer. Antisemitisme, Jodenhaat. We mogen het niet toelaten. Het doet me goed dat zovelen uit onze achterban ook heel praktisch laten merken aan onze Joodse Nederlanders dat ze erbij horen. Dat ze er mogen zijn. Dat we ze liefhebben.

Verenigde Staten

Ontwikkelingen in de Verenigde Staten baren ons zorgen, terwijl we juist dit jaar herdenken dat de Amerikanen, samen met andere landen, ons 80 jaar geleden bevrijd hebben van het Duitse juk. Ze hebben ons geholpen in de opbouw van ons land in economisch opzicht. Ze hebben in NAVO verband altijd pal gestaan voor onze veiligheid. Laat ik eerlijk zijn, wij hebben daar zelfs van geprofiteerd. Ons past dus bescheidenheid. En wij moeten, dat vindt de SGP al jaren, zelf ook meer onze verantwoordelijkheid nemen voor onze eigen vrijheid zodat we meer gelijkwaardige partners zijn. De relatie met de Verenigde Staten blijft voor Nederland en Europa onverminderd belangrijk. Het aantreden van Trump laat ons wel meer dan voorheen voelen dat we niet op vanzelfsprekendheden kunnen vertrouwen.

Vrijheid

Deze maand vieren we 80 jaar vrijheid. Hier in Nederland. Maar ook in zoveel landen om ons heen. Begin mei bezochten we, als gezin, een dienst in de Strict Baptist Chapel in Braintree in Engeland. Het trof me dat, ondanks dat ze niet bezet zijn geweest, de predikant aldaar de bevrijding ook aanhaalde in het gebed. God dankte voor de vrijheid waarin we al 80 jaar mogen leven. In vele kerken in Nederland heeft deze boodschap ook geklonken.

En toch. Is dat niet het probleem van deze tijd? Dat het over-, overgrote deel van de bevolking God niet meer dankt voor de vrijheid. Voor de weldaden die we van Hem ontvangen? Dat onze vrijheid tot losbandigheid verworden is. En wij, wat doen wij? Besteden wij onze vrijheid werkelijk tot Gods eer?

Kabinet Schoof

Terug naar de hedendaagse politiek. In november 2023 zijn we naar de stembus geweest. Het was een uitslag die nadrukkelijk aangaf dat onze bevolking het anders wil. Minder migratie. Meer woningen. Bestaanszekerheid. Stoppen met het gesol met de mensen die voor ons voedsel zorgen, onze boeren en onze vissers.

De PVV werd ruimschoots de grootste. De kiezer koos rechts van het midden. Na een lange, turbulente periode is een kabinet gevormd. Sinds afgelopen zomer hebben we een kabinet. En dat weten we. We hebben perioden gekend dat we ons wekelijks afvroegen of het kabinet het einde van de week zou halen. Inmiddels hebben ze bewezen over een behoorlijke overlevingsdrang te beschikken.

Er is een coalitieakkoord gemaakt. Met als titel: "Hoop, lef en trots". Wij zouden voor een andere titel hebben gekozen. We hebben de suggestie gedaan om het te wijzigen in "Geloof, hoop en liefde". Desalniettemin bevat het coalitieakkoord veel wat onze instemming kan wegdragen.

Maar: iets op papier zetten is één ding. Het daadwerkelijk uitvoeren is een tweede. En daar schort het nog aan. De zon schijnt nog, maar dat heeft niets met kabinetsbeleid te maken. We hebben nadrukkelijk laten merken dat we het kabinet beoordelen op haar daden. Dat betekent daadwerkelijk wetgeving realiseren die migratie terugdringt. Dat betekent daadwerkelijk woningen bouwen, zodat de jonge mensen een gezin kunnen starten en de dakloosheid wordt teruggedrongen. Dat betekent rust en perspectief op het boeren erf.

Het komt dit jaar aan op de uitvoering. Laat dit geen kabinet van 'niksigheid' worden!

Inzet SGP

Maar wat is de inzet van de SGP voor de komende tijd? Al staan er vele passages in het coalitieakkoord die we delen en die zo uit het verkiezingsprogramma van de SGP lijken te zijn gekopieerd. We missen ook een aantal essentiële zaken: de aandacht voor het gezin, de liefde voor de naaste over de grens, en de zorg voor medisch-ethische thema's.

Het woord 'gezin' komt in het hele coalitieakkoord

niet eens voor. Hoe bestaat het! We moeten gezinnen weer waarderen. Zij vormen het fundament van de samenleving. De kleinste eenheid in een samenleving waar mensen met elkaar leven. Waar kinderen worden opgevoed en gevormd. Waar ongetwijfeld ook dingen niet goed gaan. Bij de een is er helaas meer aan de hand dan bij de ander. Maar laten we als overheid en als samenleving ons best doen om gezinnen te steunen. Dat zorgt voor perspectief. Voor mensen individueel en daarmee voor een samenleving. Onze vroegere voorman Van der Vlies waarschuwde duidelijk: We gaan het gezin pas weer waarderen als het te laat is! Ik denk dat we inmiddels in deze tijd zijn beland.

Dan de verre naaste. Dit kabinet neemt de zorgen van gewone mensen in Nederland serieus. Dat siert ze. Maar ook over de grens, woont onze medemens. Zou het niet goed zijn om een klein beetje van onze welvaart te delen met onze verre naasten? In landen waar mensen in grote armoede leven. In landen waar rampen zijn. In landen waar oorlog is. Het is goed dat dit kabinet zich hierbij meer focust op de eerste levensbehoeften en minder op de export van progressief-liberaal gedachtegoed. We roepen dit kabinet op om de begroting

van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp ook financieel op een beter peil te brengen.

Dan de medische ethiek. Ik zei het al: De abortuscijfers zijn ontstellend hoog. Inmiddels bijna 40.000 per jaar. Ons ideaal is helder: terug naar NUL abortussen. Maar we vragen dit kabinet om op z'n minst iets te doen aan het terugdringen van het aantal abortussen. Onderzoek wijst uit dat de oorzaak vaak ligt in de omstandigheden: te weinig geld, te kleine woonruimte, etc. Organisaties als Kies Leven en Schreeuw om Leven doen op particulier initiatief hun best. En er komt op voorstel van Diederik van Dijk een onderzoek naar de effecten van het afschaffen van de beraadtermijn. Maar we verwachten van het kabinet dat ze de handschoenen oppakken om hier ook een bijdrage te leveren. Bij deze alarmerende cijfers, kan en mag het kabinet niet wegstijven! Samen met de SGP-jongeren en vele anderen vragen we hier indringend de aandacht voor. Het ongebooren leven, het gezin en de verre naaste zijn cruciaal om te bepalen hoe constructief de SGP zich blijft opstellen tegenover dit kabinet!

Wat heeft de SGP gedaan?

De afgelopen periode hebben wij het kabinetsbeleid op een aantal onderdelen kunnen bijsturen.

Zo hebben we bij het belastingplan 2025 samen met CDA en CU onze steun toegezegd. Onder voorwaarde dat de giftenaftrek zou worden hersteld, de BTW/verhoging op kranten, boeken, zwemlessen e.d. zou worden teruggedraaid en dat er ruim 100 miljoen werd vrijgespeeld om eindelijk de kloof tussen één- en tweeverdieners te verkleinen.

Bij de onderhandelingen over de onderwijsbegroting hebben we met CDA, CU en JA21 ruim 700 miljoen aan bezuinigingen teruggedraaid. Tijdens die gesprekken heb ik bovendien voortdurend mijn zorgen op tafel gelegd over de Wet toezicht informeel onderwijs. Deze onvrije wet was nog een overblijfsel van Rutte 4. De SGP zet alles op alles om te voorkomen dat we in een land terecht komen waar iedereen bij voorbaat verdacht wordt gemaakt: zondagsscholen, catechisaties, de scouting, en ga zo maar door.

De positie van onze Eerste Kamerfractie is van groot belang om een meerderheid te halen voor wetgeving. We hebben daarom goede afstemming met onze senatoren Peter Schalk en Marc de Vries.

Diederik van Dijk heeft voor de tweede maal, met succes, een motie ingediend om de Transgenderwet in te trekken. Waar het demissionaire kabinet Rutte 4 geen gehoor gaf aan de motie, verwachten we binnen een aantal weken een intrekkingbrief van het kabinet.

Andre Flach heeft een wetsvoorstel ingediend om versterkte gebedsoproepen te verbieden. Het uitstrooien van islamitische belijdenissen stuit ons niet alleen inhoudelijk tegen de borst, maar geeft velen het gevoel niet meer in Nederland te wonen.

De Tweede Kamer heeft de defensiewet aangenomen om minimaal 2% van ons BBP te besteden aan defensie. Deze wet is een initiatief van de SGP en in samenwerking met vele andere partijen tot stand gekomen. We hopen dat de Eerste Kamer de wet ook zal goedkeuren. Dat ons land een krachtige krijgsmacht nodig heeft, behoeft inmiddels geen betoog meer.

Verkiezingen

We zijn dankbaar en verwonderd dat onze Bert Jan Ruissen, misschien wel tegen alle verwachtingen in, vorig jaar herkozen mocht worden in het Europees Parlement. Wat bijzonder dat het christelijke getuigenis ook vanuit Nederland blijft klinken! En we hebben in de afgelopen tijd alweer gezien dat één man echt het verschil kan maken. Op Christenvervolgung, op de landbouw, en ook als het gaat om de wolf.

De Europese verkiezingen zijn nog geen jaar geleden. Onze partij beleefde de beste uitslag ooit. Meer dan 227 duizend mensen stemden op de SGP. Langs de snelwegen kleurde het land oranje. Wat is de saamhorigheid in onze partij groot! Dat ervaren we iedere keer weer! Of je nu in Barneveld,

in Middelburg, Katwijk of op Urk bent. In Rijssen, Dordrecht, Gouda, Groningen of het tolvrije Terneuzen. We zijn trots op de inzet van onze raadsleden, wethouders en burgemeesters. Het enthousiasme onder hen is enorm. Met groot vertrouwen gaan we dan ook met elkaar richting de gemeenteraadsverkiezingen. En in afhankelijkheid van Hem bij Wie die uitslagen nu al bekend zijn. De stemmen zijn al geteld.

Die laatste uitdrukking heb ik, ik zal het maar eerlijk zeggen, gekopieerd van Menno de Bruijne. Na het afscheid van Kees van der Staaij en Roelof Bischof heeft na ruim 40 jaren ook hij de harp aan de wilgen gehangen en is hij zelfs verhuisd naar Friesland. We nemen later vandaag als partijleden afscheid van dit Haagse icoon.

Slot

Partijgenoten, ik begon mijn bijdrage met Psalm 23. Als leestip voor onze minister-president. Want wat zou het van grote betekenis zijn als onze regering zou belijden dat de Heere haar Herder is. Laten we in dat opzicht ook blijven bidden voor onze regering en voor ons land.

En wat heeft Psalm 23 ook een troostrijke boodschap voor ons, zoals we hier allemaal aanwezig zijn! Wanneer wij ons zorgen maken over wat er wereldwijd gebeurt. Over oorlogen, over vervolgingen en over misstanden. In die wereld moeten we ons heil niet verwachten van sterke leiders, maar van die grote Herder van de schapen: Jezus Christus!

Dan ligt daar die belofte: De Heere is mijn Herder, mij zal niets ontbreken.

Waar politici, regeringen en wereldleiders feilbaar zijn, is God onfeilbaar! Laten we onze zorgen én onze hoop daarom in Zijn handen leggen. Daar ligt het het allerbest.

9. Forum over gemeenteraadsverkiezingen

Tijdens dit agendapunt wordt er stil gestaan bij de aankomende gemeenteraadsverkiezingen. Er vinden forumgesprekken plaats onder leiding van Peter Smit met Hugo van der Wal, wethouder Krimpen aan den IJssel (thema jeugdzorg) en Johnny Lukasse, fractievoorzitter SGP-CU Goes (thema wonen). Na afloop volgt er een oproep van Johan Roodnat, voorzitter van de SGP-jongeren. Het is goed om SGP-jongeren, juist ook in verkiezingen, erbij te halen want het is de toekomst van de partij. Na afloop bedankt de voorzitter de sprekers en de forumleider voor hun bijdrage en geeft aan dat zij na afloop van de partijdag bloemen en een bon zullen krijgen.

10. Rondvraag

Er zijn verschillende vragen voor de rondvraag ontvangen.

Vanuit PKV Barneveld zijn er twee vragen ontvangen. Zij vragen of het hoofdbestuur bereid is om de brochure 'Man en vrouw schiep Hij hen' uit 2006, eventueel in een vereenvoudigde variant, opnieuw te laten drukken en kosteloos te verspreiden onder alle leden. Daarnaast vragen zij of het hoofdbestuur kan en wil bevorderen dat de Beginselen van onze partij, niet alleen intern, maar ook onder alle leden meer bekendheid krijgen. De voorzitter reageert dat in de statuten (PKV) en in het algemeen reglement (afdelingen) staat dat het de taak is van afdelingen en kiesverenigingen om lokaal het onderzoek en de bestudering van de beginselen te bevorderen. De brochure 'Man en vrouw schiep Hij hen' is digitaal beschikbaar en kan daarvoor worden gebruikt. Recent publiceerde Bijbels beraad het boekje "Man/vrouw; vragen en antwoorden over man- en vrouw-zijn" geschreven door ds. M. Klaassen. Die uitgave kan hiervoor ook worden gebruikt. Besturen kunnen contact opnemen met het partijbureau of ons wetenschappelijk instituut als zij een spreker en/of informatie zoeken voor de bezinning op de beginselen. Het gaat hierbij niet alleen over het beginselprogramma, maar ook

over de Bijbelse waarden en normen van waaruit we politiek bedrijven, wat betekent het rentmeesterschap voor landbouwbeleid en wat betekent de scheppingsorde voor de genderideologie.

Namens de lokale besturen van SGP Noord-Holland is gevraagd of er een aanmeldingsformulier kan komen voor het combilidmaatschap van de SGP en de SGP-jongeren. Er is al een fysiek aanmeldingsformulier, over de digitale mogelijkheden wordt nog een terugkoppeling gegeven via het partijbureau.

Vanuit afdeling Rotterdam wordt gevraagd of het hoofdbestuur de steun van SGP-leden voor ECPP en Sallux wil bevorderen. ECPP en Sallux ondersteunen het werk van christelijke leden van het Europees Parlement en van christelijke partijen in geheel Europa. Ook vraagt Rotterdam om de achterban van de SGP attent te maken op de oproep van de Europese federatie van pro-life organisaties 'One of us', om gebed voor de politici en organisaties die zich teweer moeten stellen tegen het recente Europees Burgerinitiatief dat onbelemmerde toegang bepleit tot abortus voor alle ingezetenen van de Europese Unie. Het hoofdbestuur is hiertoe bereid.

11. Afscheid hoofdbestuurslid, dr. H.F. Massink

De voorzitter richt het woord tot dr. H.F. Massink die vandaag afscheid neemt na 8 jaar lid te zijn geweest van het hoofdbestuur. Volgens het reglement mag een hoofdbestuurslid 12 jaar zitting nemen, Massink heeft besloten zich niet nogmaals herkiesbaar te stellen vanwege andere verplichtingen. De voorzitter spreekt Massink toe aan de hand van de 5 punten uit de merkidentiteit van de SGP: Bijbelgetrouw, Constructief, Betrouwbaar, Respectvol, Hartelijk.

De voorzitter bedankt Massink en wenst hem Gods zegen toe. Hem wordt een bos bloemen overhandigd. Tijdens een HB-bijeenkomst zal er nog een informeel afscheid plaatsvinden en ontvangt hij een

cadeau. Daarna richt dr. H.F. Massink zich tot de partij. Hij ziet het als een voorrecht 8 jaar deel uitgemaakt te mogen hebben van het hoofdbestuur. Hij is het hoofdbestuur dankbaar voor de openheid, waardoor hij zich vrij gevoeld heeft te zeggen waar hij voor stond. Hij herinnert de partij aan de ds. Abma en zijn drijfveren. Hij vond dat de SGP niet in de eerste plaats de belangen van de eigen kring moet behartigen, maar dat haar allereerste taak is om voor allen geestelijk, sociaal en materieel het goede na te jagen. Ook sprak ds. Abma dat echte christelijke politiek Christus present wil maken in het midden van een verwarde maatschappij. Dat is meer dan ooit nodig. Massink hoopt dat de SGP dit mag blijven doen en wenst daartoe de partij van harte Gods zegen.

12. Afscheid Menno de Bruyne

De voorzitter richt het woord tot De Bruyne en bedankt hem voor zijn inzet als voorlichter bij de Tweede Kamer van de SGP. Hij heeft dit werk ruim 40 jaar mogen doen. Menno is een volbloed SGP'er. Hij is een ambassadeur met wijsheid, een ambassadeur met humor en een ambassadeur van de Bijbelse politiek. De voorzitter citeert hierbij krantenartikelen en uitspraken van Menno. Menno blijft nog betrokken bij de SGP door zijn rondleidingen en zijn columns in de Banier. De voorzitter sluit af met een citaat van Menno: 'Nooit kan het geloof te veel verwachten. Ik hoop en bid dat deze belijdenis de kern kan zijn en blijven van de SGP, dan heeft de SGP toekomst. Ik hoop en bid dat deze belijdenis de kern zal blijven van mijn leven, dan heb ik ook toekomst'. Namens de partij wenst de voorzitter hem Gods zegen en Zijn ondersteuning toe, ook voor de toekomst. Er worden aan hem bloemen uitgereikt met een cadeau. Menno krijgt gelegenheid nog een enkel woord te zeggen. Hij heeft al de jaren genoten van het werk dat hij mocht doen. Hij wil de partij de les meegeven om geen water bij de wijn te doen, kiezers komen juist omdat de SGP dat niet doet. De kroonjuwelen zijn de Bijbelse beginselen en geloofwaardigheid. Invloed is zilver, maar geloofwaardigheid is goud. 'Bid en werk', wanneer

we dat van harte mogen doen is de uitslag goed, hoe die dan ook uitvalt. De Heere rekent niet met stemmen en zetels, Hij regeert. Dat is een enorme geruststelling. Tot slot citeert Menno twee coupletten van het lied 'Wat de toekomst brengen moge', en besluit met de dank naar boven: Soli Deo Gloria.

13. Dankwoord door partijvoorzitter, drs. D. van Meeuwen

De voorzitter bedankt alle aanwezige voor hun komst. Ook bedankt hij iedereen die aan deze dag een bijdrage heeft geleverd: de forumleden, de organist, de fotograaf/videograaf, het personeel van NBC, de medewerkers van het partijbureau en allen die in wat voor opzicht ook een bijdrage geleverd hebben aan de vergadering. Na afloop is er een lunch en een receptie voor Menno de Bruyne. De voorzitter geeft het woord aan ds. Tramper die de vergadering zal sluiten.

14. Sluiting door ds. B.L.P. Tramper

Ds. Tramper dankt de voorzitter namens iedereen voor het leiden van de partijdag. Ds. Tramper geeft de vergadering het volgende mee: 'Roep de barmhartige God in al uw zaken aan, en dat Hij u leidt in de weg die Hem welbehaaglijk is.' Daarna sluit hij de vergadering met het laten zingen van psalm 72 vers 4, 10 en 11 en gebed.

B

NOTULEN VERKIEZINGS- CONGRES

TWEEDE KAMERVERKIEZINGEN 2025

Datum: Zaterdag 20 september 2025
Plaats: Molen de Zwaluw, Batterijenweg 19C, 4041 DA Kesteren
Tijd: 9.30 – 13.00 uur

Agendapunten

1. Welkom en opening

a. Welkom door partijvoorzitter, drs. D. van Meeuwen

De voorzitter heet alle afgevaardigden, belangstellenden, genodigden en kandidaten van de lijst hartelijk welkom op deze extra algemene vergadering, het verkiezingscongres voor de Tweede Kamerverkiezingen. Hij geeft een korte toelichting op het programma. Hij spreekt een bijzonder welkom uit aan Marco Vermin (voorzitter landelijk bestuur CU) en aan Johanna Koffeman-Kramer (internationaal secretaris landelijk bestuur CU).

b. Opening door ds. A.A. Egas, hoofdbestuurslid

Ds. Egas opent de vergadering met het laten zingen van psalm 25 vers 6, het lezen van 2 Koningen 6:8-17 en gebed. Vervolgens spreekt hij een openingswoord uit naar aanleiding van het gelezen Schriftgedeelte, in het bijzonder vers 16 en 17: 'En hij zeide: Vrees niet; want die bij ons zijn, zijn meer dan die bij hen zijn. En Elisa bad en zeide: HEERE, open toch zijn ogen, dat hij zie. En de HEERE opende de ogen van den jongen, dat hij zag; en zie, de berg was vol vurige paarden en wagens rondom Elisa'.

Koning Benhadad, de koning van Syrië, is boos, omdat koning Joram steeds op de hoogte blijkt te zijn van de plaats waar koning Benhadad zijn hinderlagen legt. Het blijkt dat God de plannen van koning Benhadad steeds bekendmaakt aan de profeet Elisa. Koning Benhadad laat vervolgens een groot leger het stadje Dothan omsingelen om zodoende Elisa gevangen te nemen. De knecht van Elisa schrikt als hij het grote leger ziet. Elisa schrikt niet en zegt tegen zijn knecht: 'Vrees niet; want die bij ons zijn, zijn meer dan die bij hen zijn'. Elisa kan de angst bij zijn knecht niet wegnemen, maar God neemt, na gebed van Elisa, de angst bij de knecht weg door hem het leger van vurige paarden en wagens te laten zien wat om Elisa heen is.

Mogelijk voelt u zich als SGP-vertegenwoordiger ook weleens alleen, wanneer u opkomt voor God en Zijn Woord. Maar God zegt tegen ons: 'Vrees niet, want ik ben met u'. Laten we dit woord nooit vergeten. God wil ons beschermen en met ons zijn. De Heere is aan onze zijde, wanneer wij wandelen in Zijn wegen.

Laten wij doen wat Elisa doet. Elisa getuigt over wie de Heere is en wat Hij doet. Laat het ons getuigenis zijn dat God overal boven staat, Hij regeert. Laat ons gebed er zijn voor anderen in de politiek, zodat hun ogen open mogen gaan voor wie God is in Zijn Zoon Jezus Christus.

Dit is ten diepste het geheim van onze partij: 'Vrees niet; want die bij ons zijn, zijn meer dan die bij hen zijn'. Laten we daaruit biddend leven en handelen.

Na de meditatie laat ds. Egas zingen uit psalm 23:1.

2. Bespreking amendementen o.l.v. partijvoorzitter drs. D. van Meeuwen

De voorzitter geeft een toelichting op de vergaderorde voor de behandeling van de amendementen.

- Amendementen met het preadvies 'overnemen' en 'overnemen met wijziging' worden in twee stemmingen met handopsteken behandeld. Alle indieners van een amendement met het advies 'overnemen met wijziging' hebben de wijziging geaccepteerd. Dit betekent dat, wanneer het amendement wordt aangenomen, het gewijzigde voorstel wordt aangenomen.
- Een aantal indieners van een amendement met het preadvies 'ontraden' krijgen de gelegenheid om het amendement toe te lichten.
- De indiener van een amendement dat inhoudelijk wordt behandeld, mag in maximaal 1 minuut een toelichting geven. Daarna volgt een reactie van het HB of van een lid van de verkiezings-programmacommissie.

De amendementen worden in onderstaande volgorde in stemming gebracht.

Mondelinge stemming over amendementen met preadvies 'overnemen':

blokstemming nr. 2, 5, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 26, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 36, 44, 45, 48, 59, 73, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83

De afgevaardigden stemmen met handopsteking vóór amendementen nr. 2, 5, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 26, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 36, 44, 45, 48, 59, 73, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83 en daarbij zijn deze amendementen aangenomen.

Mondelinge stemming over amendementen met preadvies 'overnemen met wijziging':

blokstemming nr. 3, 4, 6, 7, 9, 10, 13, 17, 19, 23, 24, 31, 35, 38, 39, 40, 41, 42, 47, 49, 52, 54, 56, 57, 58, 60, 61, 62, 64, 67, 70, 71, 84

De afgevaardigden stemmen met handopsteking vóór amendementen nr. 3, 4, 6, 7, 9, 10, 13, 17, 19, 23, 24, 31, 35, 38, 39, 40, 41, 42, 47, 49, 52, 54, 56, 57, 58, 60, 61, 62, 64, 67, 70, 71, 84 en daarbij zijn deze amendementen aangenomen.

Stemming 1: blokstemming nr. 1, 8, 25, 27, 37, 43 (allen negatief preadvies)

- PKV Hien-Dodewaard geeft een korte toelichting op amendement nr. 1.
- PKV Hien-Dodewaard geeft een korte toelichting op amendement nr. 8.
- PKV Enkhuizen e.o. geeft een korte toelichting op amendement nr. 25.
- AFD Rotterdam geeft een korte toelichting op amendement nr. 27.
- AFD Deventer geeft een korte toelichting op amendement nr. 37.
- **Nr. 1: PKV Hien-Dodewaard e.a.**
[uitslag: 23,7% voor, 76,3% tegen, 0 onth.]
= verworpen
- **Nr. 8: PKV Hien-Dodewaard e.a.**
[uitslag: 25,9% voor, 74,1% tegen, 0 onth.]
= verworpen
- **Nr. 25: PKV Enkhuizen e.o.**
[uitslag: 17% voor, 83% tegen, 0 onth.]
= verworpen

- **Nr. 27: AFD Rotterdam**
[uitslag: 21,8% voor, 78,2% tegen, 2 onth.]
= verworpen
- **Nr. 37: AFD Deventer**
[uitslag: 21,2% voor, 78,8% tegen, 3 onth.]
= verworpen
- **Nr. 43: SGP-jongeren**
[uitslag: 9,8% voor, 90,2% tegen, 3 onth.]
= verworpen

Stemming 2: blokstemming nr. 46, 50, 51, 53, 55, 63, 65 (allen negatief preadvies)

- SGP-jongeren geeft een korte toelichting op motie nr. 46.
- PKV 's Gravenpolder geeft een korte toelichting op amendement nr. 50.
- AFD Deventer geeft een korte toelichting op amendement nr. 53.
- AFD Deventer geeft een korte toelichting op amendement nr. 55.
- SGP-jongeren geeft een korte toelichting op motie nr. 63.
- **Nr. 46: SGP-jongeren**
[uitslag: 15,8% voor, 84,2% tegen, 2 onth.]
= verworpen
- **Nr. 50: PKV 's Gravenpolder**
[uitslag: 16,3% voor, 83,7% tegen, 0 onth.]
= verworpen
- **Nr. 51: AFD Deventer**
[uitslag: 5,2% voor, 94,8% tegen, 0 onth.]
= verworpen
- **Nr. 53: AFD Deventer**
[uitslag: 13,4% voor, 86,6% tegen, 1 onth.]
= verworpen
- **Nr. 55: AFD Deventer**
[uitslag: 16,3% voor, 83,7% tegen, 0 onth.]
= verworpen
- **Nr. 63: SGP-jongeren**
[uitslag: 8,2% voor, 91,8% tegen, 1 onth.]
= verworpen
- **Nr. 65: SGP-jongeren**
[uitslag: 5,9% voor, 94,1% tegen, 0 onth.]
= verworpen

Stemming 3: blokstemming nr. 66, 68, 69, 74, 75, 76 (allen negatief preadvies)

- SGP-jongeren geeft een korte toelichting op motie nr. 74.
- AFD Rotterdam geeft een korte toelichting op amendement nr. 76.
- **Nr. 66: SGP-jongeren**
[uitslag: 6,9% voor, 93,1% tegen, 1 onth.]
= verworpen
- **Nr. 68: SGP-jongeren**
[uitslag: 1,5% voor, 98,5% tegen, 0 onth.]
= verworpen
- **Nr. 69: SGP-jongeren**
[uitslag: 3,1% voor, 96,9% tegen, 1 onth.]
= verworpen
- **Nr. 74: SGP-jongeren**
[uitslag: 21,5% voor, 78,5% tegen, 1 onth.]
= verworpen
- **Nr. 75: AFD Deventer**
[uitslag: 12,2% voor, 87,8% tegen, 0 onth.]
= verworpen
- **Nr. 76: AFD Rotterdam**
[uitslag: 26,9% voor, 73,1% tegen, 1 onth.]
= verworpen

Stemming 4: integrale tekst verkiezingsprogramma inclusief aangenomen amendementen/ moties

- **Slotstemming**
[uitslag: 94% voor, 4% tegen, 2% onth.]
= aangenomen

De voorzitter bedankt de leden van de verkiezingsprogrammacommissie en allen die een bijdrage aan het verkiezingsprogramma hebben geleverd voor hun inzet.

3. Speech door lijsttrekker Chris Stoffer

Er wordt voorafgaand aan de speech een campagnevideo getoond. Daarna houdt Stoffer zijn verkiezingsspeech. De tekst is hieronder integraal opgenomen.

'Zorg ervoor dat 2025 het jaar van de uitvoering wordt!'

Beste SGP-vrienden en -vriendinnen, dát was mijn oproep aan het kabinet toen we in mei bij elkaar waren.

Inmiddels weten we dat een kabinet in Nederland zelfs twee keer kan vallen. Er zijn van die weetjes die je liever niet had geweten...

Het kabinet-Schoof heeft niet gebracht wat we hoopten. Er zijn nauwelijks vorderingen gemaakt als het gaat om de aanpak van de wooncrisis, het oplossen van de stikstofproblematiek en het beperken van de migratiestroom... Terwijl de urgentie op deze thema's enorm is. Kostbare tijd gaat verloren.

Toch zie ik als ik terugkijk naar de achterliggende kabinetsperiode ook een paar lichtpuntjes. De SGP haalde ruim 100 miljoen voor de eenverdiener binnen. We konden de verruiming van de transgenderwet tegenhouden én een kwalijk overblijfsel van kabinet Rutte IV werd niet doorgezet: de zondagschoolpolitie. Ik denk ook aan het behoud van de giftenaftrek, waar de SGP hard voor heeft gestreden. Het terugdraaien van zowel de BTW-verbodingen als de bezuinigingen op het onderwijs. Resultaten om heel dankbaar voor te zijn.

Inmiddels neemt het demissionaire kabinet een aantal fundamenteel verkeerde afslagen. Op Israël, zondagsrust en medische ethiek. Terwijl Nederland juist meer rust nodig heeft, zet het kabinet de zondagsrust verder op de helling.

Den Haag wil iedere gemeente verplichten om winkelopenstelling op zondag mogelijk te maken en fietst daarmee dwars door de lokale democratie heen. Urk, Barneveld, Staphorst, Nunspeet kunnen dat zelf wel bepalen!

En terwijl het Joodse volk wereldwijd onder vuur ligt, loopt Nederland binnen de EU voorop om niet Hamas, maar Israël onder druk te zetten.

En waarom steunt onze regering het radicale en onwettelijke idee om van abortus een mensenrecht te maken?

Partijgenoten, er staat veel op het spel. Heel veel.

We bereiden ons voor op verkiezingen! De campagne gaat van start! De SGP is er klaar voor. We hebben een duidelijke boodschap aan het hele land.

Een boodschap van vier woorden.

STEM CHRISTELIJK
VOOR NEDERLAND

Onze samenleving is gebaat bij een betrouwbaar kompas. Want hoe weten we anders welke richting wij moeten gaan? We zouden ronddolen, als schapen zonder herder. Ik verwees ernaar in mijn bijdrage aan de Algemene Beschouwingen.

De Heere God geeft ons Zijn Woord. Een kompas dat 100% betrouwbaar is. Het geeft ons uitgangspunten waar we niet aan hoeven te twijfelen. Waar je je met een gerust hart aan vast kunt houden. Omdat onze Schepper weet wat goed voor ons is.

Een van die uitgangspunten is dat het recht op leven voor iedereen geldt. Voor elk ongeborn meisje en elk ongeborn jongetje. Hoe pril ook. Er zijn kille krachten in onze samenleving die beweren dat menselijk leven aan het begin gewoon beëindigd mag worden. En als je vraagt wat dit leven hen waard is, blijft het stil...

Ten tijde van Rutte III en IV zijn de laatste restjes bescherming van ongeborn leven verdwenen. De abortuscijfers exploderen, en toch wil men dieper zakken op dit inhumane spoor. Er gaan stemmen op om van abortus een mensenrecht te maken. Meerdere partijen omhelzen dit radicale idee. En zelfs de minister stemt ermee in.

Maar, zeg ik hier vandaag, het doden van een mensenleven kan onmogelijk een mensenrecht zijn! Alleen hierom staat er bij deze verkiezingen al veel op het spel! Levensveel!

Een ander belangrijk uitgangspunt is het gezin. De hoeksteen van het gebouw dat Nederland heet. Kinderen, moeders en vaders hebben steun en stabiliteit nodig. Veel gezinnen kunnen niet meer rondkomen van één salaris. Iedere week is het weer een ratrace: hoe verdelen we het werk, de opvang en het huishouden? Het is het resultaat van overheidsbeleid dat bewust iedereen de arbeidsmarkt opjaagt. Wat een lege gedachte. Anders zou je onvoldoende bijdragen. Alsof opvoeders niet het fundament van onze toekomstige samenleving leggen. Waar dat wordt ondergewaardeerd, ontstaat een voedingsbodem voor stress, onrust en ook jeugdproblematiek. De SGP wil het helemaal anders doen. Het gesprek in de samenleving hierover starten. Want wat was er nu precies zo vreselijk aan rust, reinheid en regelmaat? Laat gezinnen vrij! Dwing hen niet tot keuzes die zij helemaal niet willen maken. Waardeer de opvoeder, maak werk van gezinsvriendelijk beleid.

Stabiliteit zit echter niet alleen in tijd en geld, maar ook in trouw. Het hoge aantal echtscheidingen heeft grote maatschappelijke gevolgen. 2 op de 3 kinderen dragen nog jarenlang de last van een gebroken gezin. Ons land verkeert in een relatiecrisis en onze kinderen zijn daar van de dupe. In de jeugdhulp is dat dagelijks zichtbaar. Trouw verliest terrein, en daarmee brokkelt onze maatschappelijke basis af. Straks blijven alleen de scherven over. De overheid kan niet langer blijven volhouden dat zij hierin geen rol en geen verantwoordelijkheid heeft. Kinderen zijn kwetsbaar. De impact is enorm.

Een derde uitgangspunt is veiligheid. De overheid moet het recht handhaven. Het kwade bestraffen en het zwakke beschermen. Ik denk dan ook aan de onveiligheid van vrouwen. Een onschuldig avondwandelingetje kan zomaar veranderen in een nachtmerrie.

Ik denk ook aan onze Joodse landgenoten. Ze worden opgejaagd. In Nederlandse steden. Een schaamtevolle aanklacht. Maar in plaats van schaamrood op de wangen, zie ik politici en ge-

zagsdragers die toekijken en soms zelfs toejuichen als de Hamas-leuzen door onze straten en steden klinken. Onverteerbaar.

STEM CHRISTELIJK VOOR NEDERLAND

De SGP is ook een partij die nadrukkelijk zegt: wij komen op voor Nederland. Dat betekent dat we ook grenzen moeten stellen. Aan Brussel. Aan migratie. Aan het seculiere gedram. En aan de islam.

Onze boeren, vissers en ondernemers zitten in de knel door Europese regelgeving. Of je nu PAS-melder bent of pulsvisser, de EU lijkt geen boodschap te hebben aan de onzekerheid waar je in verkeert. Eurocommissarissen lijken liever geheime subsidies voor milieuclubs te organiseren, dan boeren en vissers perspectief te bieden. De EU ziet overigens op bijna ieder terrein inmiddels een grote rol voor zichzelf weggelegd: Europese belastingen, een Europees leger, een Europese digitale identiteit, en zelfs op abortus. De SGP wil een zelfbewust Nederland binnen de EU.

Grenzen stellen is ook nodig als het gaat om asielmigratie. Het huidige beleid is onhoudbaar. Het draagvlak, en belangrijker nog: de draagkracht, in onze samenleving voor de instroom heeft een limiet. Juist om altijd een veilige haven te kunnen bieden aan hen die op de vlucht zijn, moeten we grip krijgen op migratie. Voor vluchtelingen willen we herbergzaam zijn, dat is een belangrijke Bijbelse opdracht. Maar als je na een zorgvuldige procedure geen recht hebt op verblijf, geldt er een vertrekplicht. Barmhartigheid kan niet zonder rechtvaardigheid, en omgekeerd.

Naast asielmigratie moet ook de arbeidsmigratie onder de loep worden genomen. De afgelopen jaren kwamen er per jaar meer dan honderdduizend en soms zelfs meer dan tweehonderdduizend mensen bij. De Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen berekende dat we er zonder maat-

regelen iedere vijf jaar een stad als Amsterdam bij zouden moeten bouwen om nieuwkomers in te huisvesten. Geen samenleving houdt dat lang vol. Het migratiesaldo moet wat de SGP betreft daarom veel dichterbij de 0 komen te liggen. Om verdere integratieproblemen te voorkomen, zetten we in op het meewegen van de culturele afstand en religieuze achtergrond van asielzoekers bij de asielaanvraag. Opvang in de eigen regio is vaak, ook voor henzelf, veel passender.

Opkomen voor Nederland. Dat betekent ook opkomen voor de klassieke vrijheden en rechten die onlosmakelijk verbonden zijn met de ontstaansgeschiedenis van ons land. De vrijheid van geweten, van godsdienst, van onderwijs, en van vereniging. Deze staan ernstig onder druk. Partijen en mensen die zich 'liberaal' noemen vinden dat religie achter de voordeur moet blijven. Dat is geen vrijheid, dat is drang en dwang! Het is alle zeilen bijzetten om de vrijheden van kerken, het pastoraat, zondagscholen en het onderwijs te verdedigen, terwijl ons land erop gebouwd is. Bijna alles moet wijken voor het doorgesloten gelijkheidsdenken.

Met het gelijkheidsbeginsel in de hand worden de joods-christelijke wortels van Nederland ter discussie gesteld, maar krijgt de islam tegelijkertijd ruim baan. Deze groeiende religie eist een dominante positie op in het Nederlandse straatbeeld. Steeds meer minaretten laten het 'Allahu akbar' klinken over dorpen en steden. Steeds meer overheidsorganisaties organiseren iftar-vieringen, waarbij een imam een belijdenis uitspreekt dat alleen Allah het waard is om gediend te worden. De SGP zal zich hier tegen blijven verzetten.

Beste SGP-vrienden en vriendinnen, er zijn partijen die op het voorgaande onderwerp dicht bij ons lijken te staan. Die de gevaren van de islam net als wij onderkennen. Die net als de SGP de verstikkende seculiere moraal bestrijden. Maar op welk fundament doen zij dat? Wie zegt ons dat ze op datzelfde seculiere altaar niet ook de christelijke

vrijheden zouden leggen, zodra het hen uitkomt?
Ook daarom:

STEM CHRISTELIJK VOOR NEDERLAND

Partijgenoten, er staat deze verkiezingen veel op het spel. En de SGP bekennt kleur. Zoals u dat van ons gewend bent.

Voor kwetsbaar leven, voor gezinnen, voor veiligheid, voor de bescherming van het Joodse volk, voor de klassieke vrijheden, voor boeren, vissers en ondernemers.

Maar we zijn kritisch op de EU, op migratie en op het doorgeslagen gelijkheidsdenken.

Aan Nederland de keuze.

En terwijl er politici zijn die zich graag laten voorstaan op waardengedreven politiek, zien we tegelijk die waarden veranderen. Christelijke wortels worden steeds verder losgelaten. Het is alsof je een kameleon ziet verkleuren. Van helder groen, naar andere willekeurige kleuren.

Komen we helder op voor het leven? Of zetten we de deur open voor embryokweek? Staan we het

toe om te gaan experimenteren met mensjes in wording die daarna weer worden vernietigd, puur voor wetenschappelijk onderzoek?

Blijven we staan voor het blauw-wit van de vlag van Israël, of verkleuren we toch langzaam naar dat rood, zwart, wit en groen?

Blijven we ons uitspreken voor het klassieke gezin waarin vaders, moeders en kinderen opbloeien? Of verkleuren we naar een roze-stembusakkoord en stemmen we in met voorstellen om nota bene gevangenisstraf te plaatsen op pastorale gesprekken over twijfels over genderidentiteit?

Aan Nederland de keuze op 29 oktober. U weet wat u aan de SGP hebt.

Partijgenoten, wat ben ik blij om u allen hier te zien. En wat is er een enthousiasme binnen onze partij. En ik begrijp dat. Want wat kijken we dankbaar terug op de meest recente verkiezingen. In juni vorig jaar werd onze Bert-Jan Ruissen verkozen voor het Europees parlement. De SGP kreeg haar beste uitslag ooit. 228.036 mensen kleurden een vakje rood op onze lijst. En vriend en vijand erkent: hij werkt niet alleen hard, maar hij is in Brussel en Straatsburg van grote betekenis. Bert-Jan, samen met je team: chapeau!

Als deze stijgende lijn zich voortzet, is bij de komende Kamerverkiezingen een vierde Kamerzetel absoluut mogelijk. Stel het u eens voor. Niet drie, maar vier SGP'ers in de blauwe stoelen. Zodat dat heldere christelijke geluid voor Nederland nog sterker kan klinken! Vier zetels, het kan!

Maakt dat nou zoveel uit, die ene zetel erbij? Ik geef het maar mee: kleine, constructieve partijen kunnen het verschil maken. Dat is in het verleden al meerdere keren duidelijk gebleken. Of het nu de Eerste of Tweede Kamer is, in ons coalitieland is het altijd optellen tot de helft + 1.

Partijgenoten, tot slot. Wat heeft er meer impact dan verkiezingen? Dan hardwerkende parlementariërs? Wat doet meer dan sterke slogans en een doordacht verkiezingsprogramma?

Dat is een biddende houding. Van u, van mensen in het land, en van parlementariërs. De Heere is onze God. Hij is ons Fundament en ons Kompas.

Onze hoop is op Hem. Dank u wel.

4. Interactieve forumdiscussie over twee actuele politieke thema's

Onder leiding van Peter Smit vindt een gesprek plaats over twee actuele thema's.

Joanne Verhoeks, psycholoog, verteld over mentale problematiek onder jongeren en beantwoordt vragen vanuit de zaal.

Karel van der Plas, werkzaam als hoofd educatie bij Christenen voor Israël, verteld over het thema Israël en beantwoordt vragen vanuit de zaal.

De gespreksleider bedankt de sprekers en geeft aan dat zij een bedankje mee naar huis krijgen.

5. Presentatie top-5 kandidatenlijst

Peter Smit nodigt de top-5 van de kandidatenlijst uit om naar voren te komen. Chris Stoffer, Diederik van Dijk, André Flach, Nathanaël Middelkoop en Wouter-Jan Vroegindewij komen naar voren. Er

vindt een interview plaats met de top van de lijst. Peter Smit bedankt de top-5 voor hun presentatie.

6. Gesprek met Europarlementariër Bert-Jan Ruissen over verkiezingscampagne

De voorzitter nodigt Bert-Jan Ruissen uit om naar voren te komen. Hij houdt een vraaggesprek met Ruissen over campagnevoeren. De voorzitter bedankt Ruissen voor zijn inbreng.

7. Presentatie verkiezingscampagne SGP-jongeren door voorzitter Johan Roodnat

De voorzitter geeft het woord aan Johan Roodnat, voorzitter van SGP-jongeren. Roodnat geeft een presentatie over de verkiezingscampagne die SGP-jongeren voert.

8. Mededelingen en woorden van dank door partijvoorzitter drs. D. van Meeuwen

De voorzitter bedankt de forumleden, de organist, de fotograaf en videograaf, het personeel van Molen de Zwaluw, de medewerkers van het partijbureau en allen die in wat voor opzicht dan ook een bijdrage hebben geleverd aan het welslagen van het congres.

Daarna doet de voorzitter enkele (organisatorische) mededelingen.

9. Sluiting door ds. B.L.P. Tramper

HB-lid ds. B.L.P. Tramper besluit de vergadering met het laten zingen van Psalm 125: 1,2 en 4. Daarna sluit hij af met gebed en vraagt tevens een zegen voor de maaltijd.

De aanwezigen zingen met elkaar het eerste en zesde couplet van het Wilhelmus.

Aansluitend is er een lunch voor alle aanwezigen in Molen de Zwaluw.

C

JAARVERSLAG 2025

Inleiding

De tijd vliegt. Ook het jaar 2025 is geschiedenis geworden. Een jaar waarin veel gebeurtenissen hebben plaatsgevonden. In ons land. In deze wereld. In de politiek. Bij de SGP. In dit jaarverslag blikken we terug op het afgelopen jaar. Het geeft een overzicht van een aantal politieke, nationale en geopolitieke ontwikkelingen in het verslagjaar. Uiteraard wordt ook teruggekeken op een aantal specifieke SGP aangelegenheden en op de SGP in het algemeen alsmede op de diverse geleidingen.

In 2025 herdachten we 80 jaar vrijheid. In deze wereld vol onrust kunnen we onze vrijheid niet genoeg waarderen. Ons past dankbaarheid jegens onze bevrijders, maar bovenal dank aan de Heere Die ons onze vrijheid hergaf en ons nog steeds in vrijheid doet leven. Gedenken waarvan we bevrijd zijn, betekent ook een bedenken waartoe we bevrijd zijn en wat we met onze vrijheid hebben gedaan. Vrijheid is geen onbegrensde vrijheid. Het betekent niet dat iedereen mag doen wat goed is in eigen oog.

Met de huidige (neo)liberale wind betekent vrijheid dat alles moet kunnen en dat iedereen vrij is om te doen en te laten wat hij of zij wil. Er zijn geen absolute normen van goed en kwaad. Een goddelijke orde wordt niet erkend, we stellen zelf vast wat goed en kwaad is. In de praktijk betekent dit dat alles moet kunnen behalve het stellen van waarden en normen opkomend uit een bijbelse normering. Dat is de seculiere wind waar we ons in de huidige tijd tegen hebben te keren. Als SGP blijven we het de samenleving voorhouden: "Tot de Wet en de Getuigenis".

Deze wereld

Wereldwijd is de onrust afgelopen jaar zeker niet minder geworden. De oorlog in Oekraïne en op het Afrikaanse continent duurt voort. Het blijft onrustig in het Midden-Oosten en de Verenigde Staten van Amerika zijn bezig met een immense troepenmacht rondom Iran.

Trump is aangetreden als president van Amerika en laat duidelijk van zich horen. Niet altijd is duidelijk wat hij beoogt en zijn uitspraken zijn regelmatig tegenstrijdig. Ook dit zorgt voor onrust. In de wereld, maar ook bij organisaties als de NAVO. Kunnen we nog op Amerika rekenen?

Nederland

Het kabinet Schoof is niet tot regeren gekomen. Het ging van incident naar incident en al snel verliet de PVV het kabinet en werd het kabinet demissionair. Vervolgens verliet ook de NSC het kabinet zodat alleen VVD en BBB overbleven. Er werden nieuwe verkiezingen uitgeschreven met als uitkomst verlies voor PVV en BBB, zelfs een geheel verdwijnen uit het parlement van NSC en winst voor D66, CDA en FVD. Een stabiele meerderheidscoalitie was moeilijk te vormen. Het is een minderheidscoalitie geworden van D66, VVD en CDA die in zowel de Tweede Kamer als in de Eerste Kamer geen meerderheid hebben. Het kabinet staat onder leiding van de heer Jetten.

Hoe stabiel deze coalitie is en of het kabinet aan regeren toekomt zal de toekomst uitwijzen.

SGP

Door de val van het kabinet Schoof zijn er in het verslagjaar nieuwe verkiezingen voor de Tweede Kamer gehouden. Met grote dankbaarheid en verwondering mochten we kennis nemen van de uitslag: behoud van de drie zetels en een stemmenaantal dat nog nooit zo hoog is geweest. Chris Stoffer, Diederik van Dijk en Andre Flach mochten hun werkzaamheden continueren. In SGP-bolwerken werd stemmenwinst geboekt maar ook op plaatsten waar de SGP traditioneel wat minder is vertegenwoordigd was er een mooie plus. Steeds meer kiezers, ook van buiten de traditionele achterban, weten de SGP te vinden.

Ook in het Europees parlement, in de provincies, de gemeenten en de waterschappen mocht het werk zijn voortgang hebben.

Wat de activiteiten betreft geeft het verslag u een

goed beeld van de talrijke gebeurtenissen die binnen de SGP en de geledingen hebben plaatsgevonden in het afgelopen jaar. Ook de voorbereiding voor de gemeenteraadsverkiezingen is gestart.

Als Hoofdbestuur hebben we ons naast de diverse lopende zaken ook bezig gehouden met voortdurende bezinning op ons staan in een steeds meer seculiere maatschappij, een maatschappij die steeds minder rekening houdt met uitgangspunten gegrond op de Bijbel.

We zijn dankbaar dat ook afgelopen jaar het SGP geluid gehoord mocht worden. Het werk mocht zijn voortgang hebben.

“Ik zal gedenken, hoe voor dezen ons de HEER heeft gunst bewezen; ik zal de wonderen gadeslaan, die Gij hebt vanouds gedaan”.

1. Staatkundig Gereformeerde Partij

1.1 Bestuur & Organisatie

Bestuur

Op zaterdag 24 mei 2025 is de algemene vergadering van de partij gehouden. Tijdens deze vergadering is drs. D. van Meeuwen herkozen als partijvoorzitter en zijn tevens drs. ing. G.H. Aversch en dhr. P.C. Grinwis en ds. R.W. Mulder herkozen als lid van het hoofdbestuur. In de vacature van dr. H.F. Massink is mr. D. Alblas AA gekozen. Op deze partijdag is ook aandacht besteed aan het afscheid van Menno de Bruyne die meer dan 40 jaar voor de SGP is werkzaam geweest, niet alleen als voorlichter bij de Tweede Kamerfractie van de SGP, maar ook als partijvoorzitter en redacteur en scribent van De Banier.

Op vrijdag 4 juli 2025 vond de digitale stemming

voor de verkiezing van de lijsttrekker plaats. Het hoofdbestuur heeft hiervoor ir. C. Stoffer voorgedragen. Alle afgevaardigden van de afdelingen en plaatselijke kiesverenigingen konden die dag tussen 10.00 en 22.00 uur hun stem uitbrengen. Dhr. Stoffer is met 97% van de stemmen gekozen tot lijsttrekker.

Op zaterdag 20 september 2025 vond een extra algemene vergadering (verkiezingscongres) plaats om het verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamerverkiezingen vast te stellen. Er zijn ruim 80 amendementen ingediend. Na de behandeling daarvan is het verkiezingsprogramma vastgesteld.

Het hoofdbestuur bestaat op 31 december 2025 uit de volgende personen:

- drs. D. van Meeuwen
partijvoorzitter
- ds. G.W.S. Mulder
vicevoorzitter
- mr. L.G.I. Barth
secretaris
- J.W. Keuken MBA
penningmeester
- vacature
algemeen adjunct
- mr. D. Alblas AA
- drs. ing. G.H. Aversch
- J.W. Benschop
- ds. A.A. Egas
- P.C. Grinwis
- drs. P.W.J. Hoek
- mr. W.H. Kok
- ds. R.W. Mulder
- ds. B.L.P. Tramper
- dr. ir. C.M. Verloop
- ing. B. van de Weerd

Het dagelijks bestuur van de SGP kwam in 2025 vijf keer bij elkaar. Het hoofdbestuur vergaderde zeven keer. In verband met de tussentijdse verkie-

zingen voor de Tweede Kamer hebben enkele extra onlinevergaderingen plaatsgevonden. Als adviseur waren bij de vergaderingen van het hoofdbestuur aanwezig de heren ir. C. Stoffer (voorzitter Tweede Kamerfractie van de SGP) en drs. J.W. van Berkum (directeur partijbureau).

De SGP is lid van de Europese partij, European Christian Political Movement (ECPM). Namens de SGP participeert dhr. J.C. Bazen in het bestuur van ECPM. De coördinator SGP-Internationaal en de directeur partijbureau vertegenwoordigen de SGP op de ledenvergaderingen van ECPM.

Personeel

De totale personele bezetting van het partijbureau is op 31 december 2025 als volgt:

- mw. E. Abbey-van Doorn MA, 0,5 fte
coördinator SGP-Internationaal
- mw. H. Barendregt, 0,6 fte
secretarieel-administratief medewerker
- dhr. drs. J.W. van Berkum, 1,0 fte
directeur
- dhr. A.L. Brouwer, 0,3 fte
administrateur-controller
- mw. H.W. Buurveld-Boer, 0,28 fte
interieurverzorgster
- dhr. M. Donselaar, 0,8 fte
coördinator SGP-Bestuurdersvereniging
- mw. B.B. van der Elst-de Weerd, 0,45 fte
secretarieel-administratief medewerker
- dhr. W. Goudriaan, 1,0 fte
adviseur afdelingen/kiesverenigingen
- mw. T. van Ingen-Olieman, 0,4 fte
secretarieel-administratief medewerker
- mw. H.M. de Leeuw-Neeleman, 0,4 fte
secretarieel-administratief medewerker
- mw. C.W. Pors-de Visser, 0,7 fte
secretarieel-administratief medewerker
- dhr. J.S. van der Ree Doolaard, 0,89 fte
adviseur communicatie/eindredacteur De Banier
- dhr. J. Rietveld, 0,8 fte
communicatiemedewerker
- mw. A. Roos, 0,9 fte

projectcoördinator communicatie

- dhr. P. Smit, 1,0 fte
beleidsadviseur
- mw. F.D. Visser-Bregman, 1,0 fte
managementassistent
- mw. M. Westerhout, 1,0 fte
administrateur

In het verslagjaar hebben de volgende personeelsmutaties plaatsgevonden:

- Per 1 november 2025 is mw. H. Barendregt in dienst gekomen als secretarieel-administratief medewerker.

In het verslagjaar was er één stagiaire:

- In de periode september t/m november heeft Carlijn de Rooij stage gelopen. Ze volgt de opleiding officemanagement op het Hoornbeek College in Amersfoort.

Overleg met de Partijadviesraad

De Partijadviesraad fungeert voor het hoofdbestuur als representatief adviesorgaan en klankbordgroep uit de achterban van de partij. Het hoofdbestuur heeft in 2025 drie keer met de Partijadviesraad vergaderd. In 2025 traden drie leden van de partijadviesraad terug: D. Alblas, C.J. Flikweert en J.W.M.R. Otte. In hun plaats en in een nog openstaande vacature zijn benoemd: J. van den Bosch, C.M. Budding, A. Versprille en H.A. Wijnmaalen. De Partijadviesraad bestaat op 31 december 2025 uit negentien personen uit verschillende geledingen van de partij. De leden zijn de heren: G. Boonzaaijer, C.H. van den Bos, J. van den Bosch, dr. E.G. Bosma, C.M. Budding, ing. J.J. van Burg MSc, D. van Dijk, mr. drs. J.W. van der Ham, G.V. den Hartog, A. Koekoek, J.A. van 't Land, J. Lukasse, drs. C.H. Oudijn, M. van Rijswijk, A. Schreuder, D.A. van Tuijl, A. Versprille, mr. S.A. Wiegman en H.A. Wijnmaalen. Voor vacatures zijn de besturen van afdelingen/kiesverenigingen geconsulteerd namen van potentiële kandidaten in te dienen, zodat er een pool kan worden gevormd waaruit vacatures voor de Partijadviesraad kunnen worden vervuld.

Commissies

Het afgelopen jaar waren diverse commissies/ werkgroepen actief:

- **Strategiecommissie.** Deze commissie die vijf keer per jaar samenkomt, bespreekt de onderwerpen die in het Integraal Strategisch Beleidsplan zijn opgenomen en tevens nieuwe actuele vraagstukken die van strategische betekenis zijn voor de SGP. De commissie bestaat uit: bestuursleden en medewerkers van de partij, de SGP-Bestuursvereniging, het Wetenschappelijk Instituut, SGP-Jongeren, SGP-Internationaal, de Eerste en Tweede Kamerfractie van de SGP en de SGP-Eurofractie.
- **Selectieadviescommissie voor de verkiezingen van de Tweede Kamer.** Deze commissie had de opdracht om een conceptkandidatenlijst op te stellen voor de Tweede Kamerverkiezingen die op 29 oktober 2025 zijn gehouden.
- **Verkiezingsprogrammacommissie voor de verkiezingen van de Tweede Kamer.** Deze commissie heeft een conceptverkiezingsprogramma geschreven. Dit programma is vastgesteld op

het partijcongres van 20 september 2025. Daarmee zijn de werkzaamheden van de commissie beëindigd.

- **Commissie raamwerk verkiezingsprogramma voor de gemeenteraadsverkiezingen.** Deze commissie is ingesteld om een raamwerk verkiezingsprogramma op te stellen voor de gemeenteraadsverkiezingen die op D.V. 18 maart 2026 worden gehouden. In dit raamwerk is op hoofdlijnen de visie van de SGP op diverse lokale thema's beschreven. Door het toevoegen van lokale voorbeelden en situaties kan dit raamwerk worden uitgewerkt tot een verkiezingsprogramma.
- **Commissie raamwerk verkiezingsprogramma voor de Provinciale Statenverkiezingen en de Waterschapsverkiezingen.** Deze commissie is ingesteld om een raamwerk verkiezingsprogramma op te stellen voor de verkiezingen die op D.V. 17 maart 2027 worden gehouden.

Overleg met Landelijk Bestuur van de Christen-

Unie

Elk jaar wordt overleg gevoerd met het Landelijk Bestuur van de ChristenUnie. De voorzitters van beide besturen houden tussentijds bilateraal informeel contact. Een afgevaardigde van het hoofdbestuur woont zo mogelijk de algemene vergaderingen van de ChristenUnie bij.

Integraal Strategisch Beleidsplan

In 2021 is een nieuw integraal strategisch beleidsplan opgesteld voor de periode 2022-2025. In het ISB zijn de volgende strategische thema's opgenomen, waarbij het kortweg gaat om communiceren, leren en inspireren.

- Verbinding met (potentiële) achterban;
- Vinden en vormen van talent;
- Dialoog met de samenleving;
- Samen doordenken.

Per thema zijn doelen geformuleerd en actieplannen opgesteld waaraan in deze beleidsperiode wordt gewerkt. In 2025 is het besluit genomen om begin 2026 het traject te starten om te komen tot een nieuw ISB.

1.2 Ondersteuning van afdelingen en kiesverenigingen

Omvorming van kiesvereniging tot afdeling

Per 1 januari 2015 kent de partij een duale partijstructuur die bestaat uit afdelingen en kiesverenigingen. In de nieuwe structuur zijn de gemeentelijke kiesverenigingen en provinciale verenigingen omgevormd tot gemeentelijke afdelingen en provinciale afdelingen. Op plaatselijk niveau kent de partij zowel afdelingen als plaatselijke kiesverenigingen. Plaatselijke kiesverenigingen kunnen zich omvormen tot afdeling.

In 2025 zijn er twee kiesverenigingen die hebben aangegeven per 1 januari 2026 afdeling te willen worden. Dit zijn Putten en Tiel.

Per 1 januari 2026 zijn er 79 plaatselijke afdelingen (ruim 50% van de SGP-leden behoort tot een

afdeling): Achterhoek, Albrandswaard, Alphen aan den Rijn, Altena, Amersfoort, Apeldoorn, Barendrecht, Beekbergen, Bennekom, Breukelen/Maarsse, Bunschoten, Deventer, Dirksland, Drenthe, Elburg (Doornspijk), Epe, Goedereede (Ouddorp), Goes, Gorinchem, Gouda, Groningen, Haarlemmermeer, Hardenberg, Harderwijk (Hierden), Hardinxveld-Giessendam, Heerde-Wapenveld, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Kampen, Kapelle (Biezellinge), Katwijk, Krimpen aan den IJssel, Krimpenerwaard, Kruiningen, Leiden-Leiderdorp e.o., Leusden, Liesveld-Giessenlanden, Lisse, Lopik, Middelburg, Middelharnis/Sommelsdijk, Nijkerk e.o., Noord-Beveland, Noordoostpolder, Nunspeet/Hulshorst, Oldebroek, Oostflakkee, Oudewater, Pijnacker/Delft, Putten, Renswoude, Rhenen, Rilland-Bath, Ronde Venen, Rotterdam, Scherpenzeel, Schouwen-Duiveland, Sliedrecht, Soest/Baarn/Eemnes, Sprang-Capelle, Terneuzen, Tiel, Veenendaal, Veere, Voorne Putten, Voorst (Teuge/Terwolde), Waarde, Waddinxveen, Wageningen, Westfriesland, Woerden, Woudenberg, Yerseke, Zaanstad e.o., Zaltbommel, Zeist, Zoetermeer, Zuidplas en Zwijndrecht.

Nieuwe ledenadministratie

Jaarlijks wordt - mede op basis van de wensen en behoeften van secretarissen - het ledenadministratiesysteem doorontwikkeld en nieuwe functionaliteiten toegevoegd. Met het oog op de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) wordt in het bijzonder aandacht gegeven aan de beveiliging van de persoonsgegevens. Uitgangspunt is dat gegevens van leden zo min mogelijk per e-mail worden verzonden. Daarom hebben de secretarissen van afdelingen en kiesverenigingen ook toegang gekregen tot het ledensysteem.

Financiële administratie afdelingen

Het partijbureau verzorgt de contributie-inning van de landelijke leden die zijn toegewezen aan een afdeling. Om deze contributie-inning zo efficiënt mogelijk te organiseren, wordt de contributie zoveel mogelijk digitaal geïnd. Dit proces verloopt

goed. Het aantal leden dat het e-mailadres heeft doorgegeven om de contributie digitaal te innen, neemt nog steeds toe. Afdelingsbesturen kunnen er ook voor kiezen dat de contributie van leden automatisch wordt geïncasseerd.

Vitalisering afdelingen/kiesverenigingen

Op verzoek van kiesverenigingen en (provinciale) afdelingen is ondersteuning geboden bij vitaliserings- vraagstukken. Voor scholing en ontwikkeling worden er via de website van de SGP cursussen/ trainingen aangeboden op het gebied van DNA, vakkennis en persoonlijke vaardigheden. Aanmeldingen komen centraal binnen via www.sgp.nl/ scholing. In 2026 wordt een plan uitgewerkt om het scholingsaanbod nog meer te promoten. Partijbureau, BSV en SGP-J werken hierin samen.

Ledenwerving

Per 1 januari 2025 had de partij 30.573 leden. Op 1 januari 2026 waren dat er 31.426. Dat is een winst van 853 leden. Er zijn 1659 nieuwe leden ingeschreven en 806 leden uitgeschreven. Veel afdelingen en kiesverenigingen zetten zich in om nieuwe leden te werven. Het verdient aanbeveling om in het bestuur iemand aan te wijzen die verantwoordelijk is voor ledenwerving. De SGP zet zich in het bijzonder in om ook jongeren te stimuleren om lid te worden van de partij. Daarvoor is het zogeheten combilidmaatschap geïntroduceerd. Jongeren vanaf 18 tot en met 27 jaar kunnen dan tegen een gereduceerd tarief zowel lid zijn van de partij als SGP-jongeren. Op dit moment zijn er nog veel jongeren alleen lid van SGP-jongeren. Op het moment dat deze jongeren 28 jaar worden, kunnen ze geen lid meer zijn van SGP-jongeren. Wanneer jongeren al in een eerder stadium tevens lid zijn van de SGP blijft hun band met de partij ook behouden vanaf het moment dat ze 28 jaar worden. Naast leden kent de SGP ook begunstigers. Het begunstigerschap is bedoeld voor personen die sympathie hebben voor de SGP, de partij willen steunen, maar de grondslag niet kunnen onderschrijven.

Informatiebeveiliging

Het afgelopen jaar is aan alle besturen van afdelingen en PKV een gratis Microsoft 365-licentie met emailadres aangeboden. Hiermee is de informatiebeveiliging op een hoger plan gebracht. De beveiliging van IT-systemen krijgt op het partijbureau veel aandacht. De medewerkers ontvangen regelmatig cursussen en om de alertheid te meten worden zogeheten phishingtesten uitgevoerd.

1.3 Communicatie en informatievoorziening

Communicatiebeleid

De SGP wil gezien haar missie zoveel mogelijk mensen bereiken en overtuigen van het belang van politiek volgens Bijbelse waarden en normen. Hiervoor worden diverse middelen ingezet, zoals media-aandacht, offline en online advertentiecampaagnes, podcasts, spotjes en sociale media.

Het jaar 2025 zou officieel een jaar zonder verkiezingen zijn. We draaiden een permanente campagne met bijbehorend publiciteitsplan. In het voorjaar organiseerden we een inspiratietour langs provinciehuizen met het oog op de GR-verkiezingen van 2026. Het bleek een geslaagd concept, waarbij we in ontspannen setting kennis en ervaring met elkaar uitwisselden, waarbij de focus lag op de campagne. De besturen en fracties ontvingen vanuit het partijbureau onder meer een bouwstenendocument voor de campagne en een omgeving met (combi-) templates voor communicatiemiddelen.

Op 3 juni viel het kabinet. Vervolgens stond alles in het teken van de vervroegde TK-verkiezingen van 29 oktober. Voor een kleine partij met een beperkte bezetting is het dan alle zeilen bijzetten. Issues die in de zomer veel aandacht kregen, waren de opstelling van de SGP ten aanzien van de strafbaarstelling van illegaliteit en Israël/Gaza. De SGP kon bij de verkiezingen opnieuw een flinke stemmenwinst noteren. Een vierde zetel komt dichterbij.

Na de verkiezingen analyseerden we de kiezers-

stromen, evalueerden we de campagne en pakten we de draad weer op met onze ondersteunende rol richting de GR-verkiezingen. Na de TK-verkiezingen schreven veel stemmers zich in als lid. Daarmee bereikte de SGP met 31.426 leden per 1 januari 2026 het hoogste ledenaantal ooit. We slo-ten het jaar weer af met een eindejaarsactie gericht op omzien naar elkaar.

De rol van de het partijbureau ten aanzien van de GR-campagne kenmerkte zich in 2025 door inspi-reren, faciliteren en op maat ondersteunen van met name plekken waar de SGP een eerste zetel wilde gaan behalen, de zogenaamde witte vlekken.

Het WI publiceerde in de zomer een visiestuk over wat Nederland nu nodig heeft. Naast de merkiden-titeit hebben we een compacte visie nodig die laat zien wat de Nederlander van de SGP kan verwach-ten. Als uitgangspunt voor politiek en communi-catie. We pakken dit verder op in 2026. Overigens zijn stappen gezet in het contact met de groei-doelgroep christenmigranten.

Website

De SGP heeft een website met subsites voor lokale en provinciale afdelingen. Deze site krijgt jaarlijks aanpassingen. In voorjaar 2025 is de aangepast huisstijl doorgevoerd op de website. Tevens zijn er huisstijltemplates ontwikkeld die via de webshop van de SGP kunnen worden gedownload.

Nieuwsbrieven

Er verschijnen drie soorten digitale nieuwsbrieven.

1. een algemene nieuwsbrief om leden en andere belangstellenden op de hoogte te houden van politiek nieuws. In campagneperiodes wordt deze frequent ingezet om leden/belangstellenden op de hoogte te houden van activiteiten.
2. een nieuwsbrief voor afdelingen en plaatselijke kiesverenigingen om besturen te motiveren, te inspireren en handvatten te geven voor hun bestuurlijke activiteiten.
3. een nieuwsbrief voor politici om hen te onder-steunen in hun politieke activiteiten.

De Banier

In het afgelopen jaar is het partijblad De Banier tien keer verschenen. Leden van de SGP krijgen het magazine gratis toegezonden. Daarnaast zijn er zo'n 200 abonnees (niet-leden) op het partijblad. Het blad draagt naast het informeren bij aan het binden van leden. De Banier wordt verzonden via Erdee Distributie.

In 2025 zijn de volgende themanummers verschenen: Integratie, onderwijs, politieke filosofie van de SGP, weerbaar Nederland, defensie, democratie, een christelijke stem voor Nederland, de Tweede Kamerverkiezingen en zondagsrust.

Tussen Straat & Staat

In 2024 is de podcast Tussen Straat & Staat gestart, waarin een SGP-parlementariër (op termijn met een gast van buiten) reflecteert op een actueel politiek-maatschappelijk thema. Dit gebeurt mede aan de hand van een video waarin we mensen op straat vragen naar hun mening. Het laat zien dat de SGP zich luisterend opstelt naar wat leeft in de samenleving en daarover open het gesprek aangaat met andersdenkenden. In 2025 zijn afleveringen verschenen over: groen doen, ontwikkelingssamenwerking, rust en betaalbaarheid.

Beurzen

In 2025 was de SGP aanwezig op de Terdege Fair. De jaarlijkse 50Plus Beurs is niet doorgedaan. In oktober stond de SGP op de familiedagen in Gorinchem. En in november op de Nederland-Zingtdag.

Bijeenkomsten

1. Op zaterdag 24 mei is de algemene vergadering (partijdag) van de SGP gehouden.
2. Op zaterdag 21 juni organiseerde de SGP een familiedag in de Apenheul te Apeldoorn. Het was een dag die in het teken stond van ontmoeting en ledenbinding. De vele aanwezigen hebben de dag als zeer waardevol ervaren.
3. Op zaterdag 20 september is een TK-verkiezingscongres gehouden.

Overige bijeenkomsten

1. Er is een SGP-ondernemersplatform dat moet zorgen voor een goede informatie-uitwisseling tussen de SGP en het bedrijfsleven en bijdraagt aan fondsenwerving voor de SGP. Inmiddels zijn ca. 300 ondernemers lid van het platform. In 2025 is er met ondernemers een bezoek geweest bij een vooruitstrevend bedrijf in de Nederlandse kalversector. De ondernemers zijn zeer betrokken geweest op de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen. Dankzij hun inzet en bijdrage kon de SGP nog meer zichtbaar zijn.
2. SGP Next richt zich op verbinding en ontmoeting van een nieuwe generatie SGP'ers (25-40 jaar); het in beeld krijgen van nieuw talent; het delen van kennis (praktisch en theoretisch) en ervaringen voor de SGP; inspiratie en verdieping. In 2025 organiseerde SGP Next diverse bijeenkomsten.

1.4 Organisatie verkiezingen

Gemeenteraadsverkiezingen

De gemeenteraadsverkiezingen werden op woensdag 18 maart 2026 gehouden. De voorbereidingen hiervoor zijn door het partijbureau in 2024 gestart. Er is door een commissie een raamwerkprogramma opgesteld en er zijn diverse handleidingen geschreven en naar de besturen gestuurd. In 2025 is een inspiratietour gehouden waarbij provincies zijn bezocht. Tijdens de bijeenkomsten zijn rondetafelgesprekken gehouden rondom de thema's: besturen in verkiezingstijd, campagnestrategie, sociale media, fysieke media en fondsenwerving. Het partijbureau heeft lokaal ondersteuning geboden in het bijzonder in gemeenten waar de SGP klein is en voor het eerst of sinds lange tijd opnieuw aan de verkiezingen deelneemt.

Provinciale Staten- en waterschapsverkiezingen

De eerstvolgende Provinciale Staten- en waterschapsverkiezingen worden op D.V. 16 maart 2027 gehouden. In het verslagjaar is een commissie samengesteld om een raamwerkverkiezingsprogram-

ma op te stellen. Dit raamwerk zal in de eerste helft van 2026 beschikbaar worden gesteld.

Eerste Kamerverkiezingen

De eerstvolgende Eerste Kamerverkiezingen worden in 2027 gehouden. In het verslagjaar zijn hiervoor geen werkzaamheden verricht.

Tweede Kamerverkiezingen

Op 29 oktober 2025 waren er tussentijdse Tweede Kamerverkiezingen. In korte tijd moest hiervoor veel werk worden verzet. Er is een kandidatenlijst samengesteld, een verkiezingsprogramma geschreven en een stevige campagne gevoerd. Op 27 september is een SGP-kandidatendag georganiseerd. Voor deze bijeenkomst zijn alle kandidaten op de TK-lijst uitgenodigd. De SGP haalde bij deze verkiezingen het hoogste stemmenaantal ooit: 238.093. Dat betekent dat de drie Kamerleden Stoffer, Van Dijk en Flach opnieuw als Kamerlid zijn beëdigd.

Verkiezing Europees Parlement

De eerstvolgende verkiezingen voor het Europees Parlement worden in 2029 gehouden. In het verslagjaar zijn hiervoor geen werkzaamheden verricht.

2. SGP-Bestuurdersvereniging

2.1 Over de BSV

De Bestuurdersvereniging is er voor én door bestuurders en politici van SGP-huize. In het BSV-bestuur zitten politici/bestuurders uit alle lagen. Samen met de coördinator (0,8 FTE totaal) is het hun doel om SGP-politici zo optimaal mogelijk toe te rusten. Dat doet de BSV door het organiseren van congressen rond actuele thema's, trainingen, netwerkmomenten en door er simpelweg te zijn als vraagbaak. Van dat laatste wordt veel en in toe-

nemende mate gebruik gemaakt. De BSV is daarin meer dan eens faciliterend: de vraagsteller wordt gekoppeld aan SGP-politici/bestuurders die met dezelfde thematiek te maken hebben gehad. Rond verkiezingen speelt de BSV altijd een grote rol door onder andere het beheer van de bestuurderspool, en de missie om deze zo breed mogelijk te krijgen en houden. Naast het voorgaande is de BSV ook aanspreekpunt op het gebied van integriteit.

Bestuur & directie

Het bestuur van de BSV bestaat op 31 december 2025 uit de volgende personen:

- Evert Jan Nieuwenhuis (voorzitter)
burgemeester Waddinxveen
- André Flach (secretaris)
Tweede Kamerlid namens de SGP
- Johnny Lukasse (penningmeester)
raadslid Goes
- Jan Kloosterman
raadslid Apeldoorn
- Gijs van Leeuwen
wethouder Zaltbommel
- Gert Harm ten Bolscher
gedeputeerde Overijssel
- Joan van Burg
Statenlid Zeeland
- Wim van Duijn
raadslid Katwijk
- Lambert Polinder
bestuur Waterschap Vallei en Veluwe

Martijn Donselaar is voor 0,6 FTE in dienst als coördinator en is daarnaast 0,2 FTE in dienst van de SGP.

Doelstellingen

De BSV heeft samen met de andere geledingen binnen de SGP voor de periode 2021-2025 een Integraal Strategisch Beleidsplan (ISB) opgesteld. De daarin geformuleerde doelstellingen waar de BSV zich mee bezig houdt zijn:

1. ISB 2.1: het vinden van politiek talent

2. ISB 2.2: het vormen van politiek talent

Deze thema's zijn de leidraad in de werkzaamheden om (potentiële)SGP-bestuurders en politici te ondersteunen en toe te rusten. In het beknopt overzicht hieronder vindt u voorbeelden van de uitwerking van deze doelstellingen.

Op het moment dat dit jaarverslag verschijnt, wordt gewerkt aan een nieuw ISB. De missie van de BSV zal in hoofdlijnen op hetzelfde neerkomen: vinden en vormen van politiek talent.

2.2 Activiteiten

In de inleiding is al genoemd dat de bestuurdersvereniging allerlei activiteiten organiseert. Hieronder een greep uit de door de BSV georganiseerde activiteiten in 2025:

- De BSV-tweedaagse (in het kader van ISB 2.2). In het eerste weekend van oktober organiseren we traditiegetrouw een congres over een thema dat voor al onze leden relevant is. Naast de inhoud, is ontmoeting een wezenlijk onderdeel van deze tweedaagse. Dit jaar ging het over (mentale) weerbaarheid. Zo'n 80 SGP'ers werden door diverse sprekers meegenomen in het thema. Vanuit de veiligheidsregio's Overijssel en Utrecht werd ingegaan op maatschappelijke weerbaarheid: welke uitdagingen hebben we? Wat te doen als oorlog ons harder raakt? Wat zijn de risico's van de manier waarop ons land ingericht is? Een van de sprekers was onlangs in Oekraïne geweest en nam ons mee in zijn analyse van de weerbaarheid daar, en hoe die tot stand komt. Vanuit deze grote werkelijkheid zoomden we met de sprekers daarna in op mentale weerbaarheid: hoe weerbaar zijn we zelf; als het erop aankomt, maar ook gewoon in het dagelijkse leven. De behoefte aan en noodzaak van rust werd benadrukt. We kijken terug op een erg leerzaam congres.
- De bestuurdersdagen (in het kader van ISB 2.2). De bestuurdersdagen zijn bedoeld voor alle bestuurders van SGP-huize. Burgemeesters, wethouders, gedeputeerden en waterschapsbestuurders. In 2025 waren we in het voorjaar te gast op Tholen. In het najaar was Hardinxveld-Giessendam gastheer. Het primaire doel van deze dagen is om de onderlinge verbinding tussen onze bestuurders warm te houden. Tegelijk zijn het ook hele leerzame dagen, met bedrijfsbezoeken aan scheepswerven, musea en tal van andere interessante locaties/ Op beide bestuurdersdagen waren zo'n 50-60 bezoekers.
- Het voorjaarscongres (in het kader van ISB 2.2). Tijdens het voorjaarscongres worden het jaarverslag en financieel jaarverslag besproken met de leden. Daarnaast wordt een presentatie gehouden over een actueel onderwerp. Dit keer waren we te gast bij Christenen voor Israël, alwaar de directeur een presentatie verzorgde over het werk van de organisatie. Ook sprak Chris Stoffer, en bracht opperrabbijn Jacobs een verrassingsbezoek.
- De BSV participeerde in verschillende partij-activiteiten. Zo is er op initiatief van de BSV een inspiratietour geweest voor de gemeenteraadsverkiezingen. Daarbij werden alle voor de SGP actieve lokale politici, bestuurs- en campagneleden uitgenodigd om bij verschillende provinciehuizen na te denken over de GR-campagne. Welke fysieke en online-campagnemiddelen gebruik je? Hoe komt een verkiezingsprogramma tot stand? Waar moet je om denken bij het opstellen van kandidatenlijsten? Buiten de fijne sfeer en het leerzame karakter van de avonden was het goed om zoveel SGP'ers (enkele honderden) te ontmoeten.
- Naast al het bovenstaande is de bestuurdersvereniging ook buiten de SGP actief, bijvoorbeeld in netwerken als: 'Netwerk politieke opleiders', 'Netwerk weerbaar bestuur' en het 'Overleg politieke partijen'. Deze netwerken komen meerdere keren per jaar bij elkaar om met elkaar te spreken over de aanpak van

scholing, het scouten van talent, het omgaan met de toenemende druk op/bedreiging van politieke ambtsdragers en de effecten daarvan op de aantrekkelijkheid van politieke ambten, enzovoort. Dit zijn erg nuttige besprekingen die altijd in goede harmonie plaatsvinden.

Overig

Naast het bovenstaande heeft de BSV ook minder 'in het oog springende' activiteiten georganiseerd. Denk aan trainingen, intervisiemomenten (bijvoorbeeld voor wethouders in hun eerste periode) en gesprekken met potentiële bestuurders. Dit laatste had in 2025 natuurlijk bijzondere aandacht i.v.m. de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026. Naast dit alles was 2025 ook vooral een campagnejaar

voor de Tweede Kamerverkiezingen, en ook de bestuurdersvereniging heeft actief in deze campagne geparticipeert.

2.3 Financieel

Het financiële jaarverslag wordt zodra deze gereed is gepubliceerd op de website van de bestuurdersvereniging.

2.4 Tot slot

Wilt u meer informatie over de activiteiten van de bestuurdersvereniging? Ga dan naar www.sgp.nl/bestuurdersvereniging.

3. Tweede Kamer

3.1 Over de Tweede Kamer

De Tweede Kamer heeft drie kerntaken. Zij is, samen met de regering, medewetgever en tegelijk controleur van die regering. Een belangrijk onderdeel daarvan is het budgetrecht van de Tweede Kamer, het instemmen en waar nodig wijzigen van de rijksbegroting. Bovendien heeft de Tweede Kamer als taak het volk te vertegenwoordigen.

Naar gewoonte zal in het jaarverslag van de partij ook verslag gedaan worden van de werkzaamheden in het parlement, de Eerste en de Tweede Kamer.

Kamerleden en medewerkers

Kamerleden

Op dinsdag 3 juli viel het Kabinet Schoof. Als gevolg hiervan werden er vervroegde verkiezingen uitgeschreven op 29 oktober 2025. Met dankbaarheid mochten we vaststellen dat we onze drie zetels in de Tweede Kamer mochten behouden. De samenstelling van het team Kamerleden is dan ook niet veranderd. Op woensdag 12 november zijn onze drie Kamerleden opnieuw beëdigd.

Het team van Kamerleden was in 2025 als volgt samengesteld:

1. Chris Stoffer, lid van de Tweede Kamer sinds 12 april 2018, fractievoorzitter sinds 5 september 2023, voorzitter Stichting Fractiebijstand (SFB) SGP. In partijverband is Stoffer eveneens adviseur van het hoofdbestuur en in die hoedanigheid aanwezig bij de vergaderingen van het bestuur. Tevens is hij in genoemde hoedanigheid lid van de Strategiecommissie van de SGP.
2. Diederik van Dijk, lid van de Tweede Kamer sinds 6 december 2023, secretaris van SFB SGP.
3. André Flach, lid van de Tweede Kamer sinds 6 december 2023, penningmeester van SFB SGP.

Medewerkers

De medewerkers van de SGP-fractie in de Tweede Kamer kunnen worden ingedeeld in drie categorieën: secretariële ondersteuning, voorlichters en beleidsmedewerkers.

Secretariaat

Voor de secretariële ondersteuning waren in 2025 in dienst:

- Jenny Romijn-van Wingerden (1 september 2018), *Ambtelijk secretaris*.
- Arina Otte-Dijkstra (1 september 2022), *medewerker secretariaat*.
- Marit Tuinier-van den Berk (1 september 2022), *medewerker secretariaat*.

Voorlichting

Op de afdeling Voorlichting waren in 2025 de volgende medewerkers in dienst:

- Cornel van Beek (1 april 2017), *persvoorlichter*.
Portefeuilles: Algemene Zaken, Justitie en Veiligheid, Asiel en Migratie, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Financiën, Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Voorts levert hij ook bijdragen aan De Banier.
- Daniëlle de Groot (1 augustus 2020), *medewerker Social Media*
In die hoedanigheid verantwoordelijk voor de inhoud van de sociale media en videobewerking. Daarnaast verzorgt ze de maandelijkse bijdrage van de fractie in De Banier.
- Laurens Sok (1 oktober 2024), *persvoorlichter*
Portefeuilles: Buitenlandse Zaken, Defensie, Infrastructuur en Waterstaat, Economische Zaken, Landbouw, Visserij en Natuur, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, Klimaat en Groene Groei. Tevens presenteerde hij de podcast van de SGP: Tussen straat en staat.

De persvoorlichters onderhouden de contacten met de audiovisuele media (radio en tv) en vergezellen indien nodig de Kamerleden bij optredens in de media.

Verder verzorgen de medewerkers van de afdeling Voorlichting het SGP-weekjournaal.

De afdeling Voorlichting heeft in 2025 weer haar best gedaan om het werk van de Kamerleden goed onder de aandacht te brengen. Dat gebeurt op diverse kanalen. Op YouTube zijn onze video's afgelopen jaar ruim 4.2 miljoen keer bekeken. Uiteraard worden LinkedIn, X, Facebook en Instagram dagelijks gebruikt om onze kiezers te informeren over ons werk in de Tweede Kamer. Op de sociale media worden berichten over aangenomen moties, debatbijdragen en andere politieke content gedeeld. Daarnaast hebben we ook flink campagne gevoerd voor de Tweede Kamerverkiezingen van oktober 2025. De persvoorlichters staan samen met het secretariaat bezorgde burgers 'te woord' via de mail en aan de telefoon. Daarnaast spreken ze geregeld journalisten en lichten de werkwijze en afweging van de Tweede Kamerfractie toe.

Beleidsmedewerkers

In 2025 hebben we afscheid genomen van onze beleidsmedewerker Daniël van Holten. Met ingang van 1 november is Maarten van Nieuw Amerongen het team van beleidsmedewerkers komen versterken. Het team beleidsmedewerkers bestond in 2025 uit de volgende personen:

- Esther Benschop-Stigter (1 oktober 2020). Justitie en Veiligheid, Digitale Zaken, Antisemitisme, Herstel Groningen, Drugsbeleid.
- Ardjan Boersma (1 januari 2019). Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Medische ethiek, Jeugdzorg.
- Sander Bossenbroek (1 april 2019). Financien, AOW en Pensioenen, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, Rijksuitgaven.
- Daniël van Holten (1 september 2023 – 31 augustus 2025). Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,

Defensie en Europa.

- Arnold van Huizen (1 oktober 2020). Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Asiel en Migratie, Economische Zaken.
- Gijsbert Leertouwer (1 september 2007). Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Jeugd en Gezin, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
- Hans Maljaars (1 september 2007). Klimaat en Groene Groei, Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, Infrastructuur en Waterstaat.
- Maarten van Nieuw Amerongen (1 november 2025). Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, Defensie en Europa.

Stagiairs

Jaarlijks neemt de SGP ook stagiairs in dienst, hetzij voor een dag, hetzij voor een wat langere periode, waarbij gewerkt wordt aan een bepaald project. Vanaf september 2024 tot februari 2025 heeft Berdian Evink onderzoek gedaan en bijdragen geleverd aan de beleidsaanbevelingen om antwoorden op de woningnood te formuleren. Dit heeft geresulteerd in een visiedocument met de titel: Werk aan de woning!

Vanaf februari 2025 tot september 2025 heeft Leon Donk onderzoek gedaan naar vraagstukken rondom mantelzorg.

3.2 Activiteiten

Parlementaire activiteiten

Per departement of cluster van departementen volgt hieronder een selectie van werkzaamheden en thema's die daarbij aan de orde waren.

Buitenlandse Zaken, buitenlandse Handel en ontwikkelingssamenwerking

Het grootste deel van de activiteiten op het gebied van buitenlandse zaken stond het afgelopen jaar in het teken van de oorlog tussen Israël en Hamas. De SGP onderscheidt zich in de Kamer als trouw bondgenoot van Israël, waarbij we altijd oog

houden voor het leed van de Palestijnse burgerbevolking. Verder sprak de Kamer diverse keren over de voortdurende oorlog in Oekraïne. Diverse keren vroeg de SGP aandacht voor christenvervolging, onder andere in Afrika (Nigeria). Een dankbaar moment was het aannemen van de motie-Stoffer c.s. die de regering vroeg om zich in EU-verband actief te verzetten tegen pogingen om abortus als mensenrecht op te nemen in Europese verdragen. Op het gebied van buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking spande de SGP zich in om de bezuinigingen op ontwikkelingshulp tegen te houden en af te zwakken. Bijvoorbeeld door te pleiten voor herstel van de koppeling tussen het OS-budget en de groei van de economie.

Defensie

Een belangrijke mijlpaal werd bereikt op 17 juni 2025. De Eerste Kamer stemde in overgrote meerderheid voor het initiatiefwetsvoorstel-Van Dijk c.s. om de NAVO-norm van 2% BBP wettelijk vast te leggen. Een heugelijk en bijzonder moment, waar de SGP lang aan heeft gewerkt! Op de NAVO-top in Den Haag werd de norm verhoogd naar 3,5% BBP. Het jaar stond verder in het teken van de militaire steun van Nederland aan Oekraïne en het op orde krijgen van de eigen defensie tegen (hybride) dreigingen van buitenaf.

Financiën

Het onderwerp Financiën raakt iedereen. En of het nu gaat over de belasting op inkomen, de btw die betaald wordt in de supermarkt of de investeringen die de overheid doet in Defensie, het heeft allemaal met geld te maken. Op tal van terreinen hamerde de SGP op meer inzet, aandacht of geld. Zo had de SGP ook in 2025 aandacht voor de financiële positie van gezinnen en is er een motie aangenomen die een bezuiniging op het kindgebonden budget voor middeninkomens probeert te voorkomen. Ook hamerden we voortdurend op de positie van ondernemers, mede in het licht van een steeds slechter vestigingsklimaat. Specifieke aandacht had de SGP dit jaar opnieuw

voor het financiële stelsel. De acceptatieplicht van contant geld, een voorstel van de SGP, werd dit jaar verder uitgewerkt. Ook verstevigden we de positie van bestuurders van ondernemingen, verenigingen en stichtingen, met een aangenomen amendement over het UBO-register.

Economische Zaken

Regeldruk is een van de grootste knelpunten voor veel ondernemers. Om die reden heeft de SGP-fractie hier een speerpunt van gemaakt in debatbijdragen. Een aantal wapenfeiten: vier aangenomen SGP-amendementen ter aanscherping van de instellingswet voor de regeldrukwaakhond ATR en een aangenomen voorstel voor een vereenvoudigde AVG en RI&E.

Klimaat en Groene Groei

In het voorjaar debatteerde de Kamercommissie K&GG in drie debatten over de Wet collectieve warmte, met nieuwe regels voor de aanleg van warmtenetten en de bescherming van aangesloten huishoudens. André Flach heeft zich actief met deze wet bemoeid en een zestal amendementen ingediend. Vijf van de amendementen hebben het gehaald, waaronder een amendement voor betere verankering van innovatieve zeer lage temperatuur warmtenetten. Verder werd een SGP-motie aangenomen voor het verlagen van de netkosten voor de industrie, goed voor verduurzaming en verbetering van de concurrentiepositie. André Flach heeft verschillende voorstellen gedaan voor aanpak van de netcongestieproblematiek, een grote bottleneck voor verduurzaming van de energievoorziening.

Sociale Zaken en Werkgelegenheid

André Flach vroeg met een eigen visienota aandacht voor de demografische ontwikkelingen. De SGP wil een aanzienlijke beperking van de migratie-instroom en een gedegen gezinsbeleid. Een motie om werk te maken van een positief gezinsbeleid werd aangenomen. Daarnaast kwam op initiatief van de SGP een wettelijke uitzondering op de kostendelersnorm voor uitkeringsgerechtigden

die tijdelijk mantelzorg verlenen. Ten aanzien van zzp'ers vroegen we voortdurend aandacht voor de nadelige gevolgen van de handhaving voor goedwillende zelfstandigen. Samen met VVD, CDA en D66 hebben we de Zelfstandigenwet ingediend.

Asiel en migratie

Bij de behandeling van de asielwetten van het kabinet-Schoof diende de SGP het voorstel in om de asieliwangsommen volledig af te schaffen. Alleen al in 2025 is 210 miljoen euro aan claims voorzien omdat de overbelaste IND onmogelijk op tijd kan beslissen. De Tweede Kamer ging akkoord. Als de Asielnoodmaatregelenwet ook in Eerste Kamer wordt aangenomen, gaat er definitief een streep door deze regeling.

Infrastructuur en Waterstaat

Het was weer goed te merken dat het vorige kabinet nauwelijks extra geld had uitgetrokken voor de instandhouding en versterking van onze infrastructuur. De uitdijende instandhoudingsopgave, waar onze woordvoerder Chris Stoffer regelmatig aandacht voor heeft gevraagd, verdrong nieuwe aanlegprojecten. In het voorjaar van 2025 gaven coalitie en kabinet gehoor aan een eerdere suggestie van de SGP: een deel van het gereserveerde geld voor de Lelylijn werd verschoven naar de Nedersaksenlijn, zodat dit project uit de startblokken kon en niet twee spoorprojecten in de ijskast bleven staan. De SGP heeft initiatiefwetsvoorstel voor een verbod op consumentenvuurwerk gesteund. Mede door een CU/SGP-amendement om vuurwerkshows door buurtverenigingen mogelijk te maken, schaarde een Kamermeerderheid zich uiteindelijk achter het verbod. Verder kreeg Chris Stoffer een motie aangenomen voor aanpak van 'wegwerp' kleding (ultra fast fashion), naar het voorbeeld van Frankrijk.

Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Dit jaar presenteerde de SGP een visiedocument over wonen 'Werk aan de woning'. Een plan met niet alleen een gedegen analyse, maar vooral heel

veel concrete oplossingen. We zijn tijdens debatten op heel veel onderwerpen ingegaan. Zoals de noodzakelijke bouw van seniorenwoningen, de ruime leennormen en het versnellen van procedures. Concreet resultaat behaalden we ook met een amendement, waardoor gemeenten in het woningbouwplannen expliciet aandacht moeten besteden aan de positie van starters. Op de laatste dag van het parlementaire jaar behaalden we ook nog groot succes. Het amendement van André Flach werd aangenomen, waarin 57 miljoen euro werd behouden voor de woningbouw.

Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Het afgelopen jaar stonden LVVN-debatten opnieuw in het teken van de problematiek rond stikstof en mest. Ondanks de goede wil van minister Wiersma c.s. werd nauwelijks vooruitgang geboekt. De SGP heeft verschillende constructieve voorstellen gedaan, met oog voor het belang van verduurzaming, het voortbestaan van boerenbedrijven en de juridische complexiteit. Ook heeft onze woordvoerder André Flach er herhaaldelijk op gewezen dat we alleen uit het stikstofmoeras komen als afgestapt wordt van de eenzijdige focus op stikstof en kritische depositiewaarden en natuurdoelanalyses herzien worden. Verder heeft de SGP regelmatig vragen gesteld over de wolvenproblematiek. De wolf is steeds minder bang voor mensen en dat kan levensgevaarlijk worden.

Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Ook in 2025 was het demonstratierecht een belangrijk thema. André Flach hekelde de dubbele houding van de overheid hierbij. Illegale snelwegdemonstraties kregen vaak veel ruimte, terwijl vreedzame wakers bij abortusklinieken op onrechtmatige manier werden aangepakt. De SGP hekelde ook het beleid van diversiteit en inclusie waarmee in praktijk vooral de islam meer podium kreeg, bijvoorbeeld door het organiseren van iftarmaaltijden door de overheid. Verder hebben we samen met JA21 de initiatiefwet "Versterkte Gebedsoproepen" ingediend.

Justitie en Veiligheid

De inzet van de SGP voor een veilige en rechtvaardige samenleving bleef ook dit jaar onverminderd groot. De SGP zette stevig in op veiligheid en verantwoordelijkheid: relschoppers die het demonstratierecht misbruiken en schade veroorzaken moeten daarvoor zelf opdraaien. Ook moeten politie en ME goed toegerust zijn om bij rellen snel en doeltreffend op te treden. De strijd tegen antisemitisme had blijvende prioriteit. Voorstellen om Joodse Nederlanders beter te beschermen en antisemitisme steviger aan te pakken konden op brede steun rekenen. De SGP bleef zich daarnaast inzetten voor kwetsbare vrouwen in de prostitutie, met meer zichtbaarheid voor uitstapprogramma's. Ook vroeg de fractie met een aangenomen amendement aandacht voor het beperken van regeldruk voor maatschappelijke organisaties. Daarnaast werden voorstellen ingediend voor het terugdringen van drugsgebruik. De intrekking van de transgenderwet in juli markeerde een belangrijk moment in het maatschappelijke debat.

Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

De SGP heeft dit jaar een bijdrage geleverd aan fundamentele debatten over hoe de overheid het onderwijs aanstuurt, wat de betekenis daarbij is van de vrijheid van onderwijs en welke rol toetsen en examens spelen. Ook het bestrijden van antisemitisme had in het bijzonder de aandacht van de SGP. Wat betreft cultuur en monumenten pleitte de SGP voor meer investeringen in het onderhoud en

de restauratie van monumentale kerken. Ook heeft Chris Stoffer met succes gepleit voor het behouden van de positie van de Joodse gemeenschap bij de programmering van de publieke omroep.

Volksgezondheid, Welzijn en Sport

In 2025 ging de aandacht op het gebied van volksgezondheid vooral uit naar medisch-ethische vraagstukken. Zo drong de SGP aan op maatregelen om de stijging van het aantal abortussen tegen te gaan. Met het oog hierop diende Diederik van Dijk moties in om redenen voor abortus te registreren (verworpen) en onderzoek te doen naar het effect van het afschaffen van de bedenktijd (aangenomen). Ook stelde Diederik van Dijk schriftelijke vragen over abortus na geslachtsselectie en vroeg hij een debat aan over het ontbreken van verdoving bij abortus en late zwangerschapsafbreking. Chris Stoffer heeft op meerdere momenten gepleit voor het versterken van relaties en gezinnen. Helaas blijkt dat nog steeds een politiek taboe. In debatten over ernstige fouten in de kinderbescherming onderstreepte de SGP het belang van een betere rechtsbescherming van ouders en kinderen.

3.3 Tot slot

We kijken met dankbaarheid terug op het jaar 2025 waarin we de kracht en gezondheid ontvingen om ons werk te doen. Waarbij we ons gesteund weten door velen die met ons meelevend, meedenkend en meebiddend.

“Zal met de helft plus één worden uitgemaakt wat de waarheid is? De waarheid, waaraan de mogelijkheid van het menselijke leven en samenleven en zo de eer van God hangt! Zal de overheid niet verworden tot de windhaan, die telkens in andere richting wijst; tot de kegeljongen, die alleen maar de kegels weer heeft op te zetten, opdat ze door de partijen weer omgekegeld kunnen worden; tot de ezel in de dierentuin, die om beurten bereden wordt?”

Dr. A.A. Van Ruler

Cijfers

76

Schriftelijke vragen

We hebben in 2025 76 setjes schriftelijke vragen gesteld

Aantallen schriftelijke vragen vanaf 2018:

Jaar	Aantal
2018	55
2019	41
2020	45
2021	76
2022	64
2023	62
2024	56
2025	76

55

Amendementen (ingediend, aangenomen, verworpen)

Er zijn 55 amendementen ingediend. 45 amendementen zijn in stemming gebracht waarvan er 26 zijn aangenomen en 19 verworpen.

2

Mondelinge vragen

In 2025 zijn 2 Mondelinge Vragen toegewezen.

- Op 1 april stelde Diederik van Dijk vragen aan staatssecretaris Teun Struycken (Rechtsbescherming) over een zorgelijke vertoning van antisemitisme in onze hoofdstad.
- Op 2 december stelde Andre Flach vragen aan minister Wiersma van LVVN over het bericht: 'Stikstofplannen provincie Utrecht klap voor boer Bertel: 'Het voelt als een pistool tegen je hoofd''

Aantallen mondelinge vragen vanaf 2018:

Jaar	Aantal
2018	1
2019	2
2020	3
2021	1
2022	1
2023	1
2024	0
2025	2

163

Moties (ingediend, aangenomen, verworpen)

In 2025 dienden we 163 moties in. 138 daarvan kwamen in stemming, waarvan er 95 aangenomen en 43 werden verworpen.

244

Aantal debatten waar we aan mee hebben gedaan

	Stoffer	Van Dijk	Flach
Plenair	34	40	72
Notaoverleg	2	4	1
Commissiedebat	24	20	41
Wetgevingsoverleg	2	2	2

4. Eerste Kamer

Een dynamisch jaar vol ontwikkelingen in de Eerste Kamer ligt achter ons. Niet alleen inhoudelijk. Meerdere partijen hadden te maken met afsplitsingen. Zodat er inmiddels 19 fracties in de Eerste Kamer zijn. In deze inleiding is een ander memorabel punt, namelijk de aanstelling van een nieuwe voorzitter, mevrouw Mei Li Vos, omdat de heer Jan-Anthonie Bruijn minister werd in het toen al demissionaire kabinet. In dit verslag geven we een aantal activiteiten weer die een indruk geven van de werkzaamheden van de fractie van de Eerste Kamer, bestaande uit Peter Schalk en Marc de Vries, die ondersteund worden door beleidsmedewerker Gerben Veenema. Peter Schalk stelde vragen over de bevoegdheid van de EU als het gaat om de minimumlonen. Er kwam een rechterlijke uitspraak aan te pas om duidelijk te maken dat een voorliggende richtlijn niet in alle elementen klopte. We stemden tegen een wetsvoorstel waarin een verbod op contant geld boven de € 3.000 werd geregeld. We waren wel voor een voorstel van Diederik van Dijk (Tweede Kamer) om het bestuurlijke verbod mogelijk te maken voor ondermijnende organisatie. Dat leverde een mooi debat op waarin Diederik en andere mede-indieners het voorstel in de Eerste Kamer verdedigden. Bij de Participatiewet in Balans diende Peter Schalk een motie in om 'giften die noodzakelijk zijn voor het levensonderhoud' uit te zonderen van de meldplicht. Die werd aangenomen waardoor gezinnen in de bijstand geen melding meer hoeven te maken van ontvangen boodschappen, tweedehands kleding of schoolboeken. Voor gezinnen in de bijstand schept dit ruimte in de portemonnee. Marc de Vries stelde bij de onderwijsbegroting vragen over de bezuiniging op de onderwijskansengeregeling. Die raakt een kwetsbare groep kinderen. Gelukkig werd deze bezuiniging door de regering zelf geschrapt. We vroegen verder aandacht voor de complexiteit van de jeugdzorg en de preventie van problematiek, bijvoorbeeld door in te zetten op sterke en stabiele gezinnen. Bij de financiële beschouwingen werd onze motie aangenomen

om de drie kindregelingen te vervangen door één eenvoudige kindregeling. Ook stelden we vast dat de fractie van de SGP in de Eerste Kamer de Asielnoodmaatregelenwet niet zou steunen zolang er geen volstrekte duidelijkheid was over de strafbaarstelling voor helpverleners. Omdat dit breed leefde heeft de minister besloten om een novelle (een nieuw wetsvoorstel) toe te voegen waar volstrekte helderheid in geboden zou worden. Daarnaast maanden we de minister om de preventie en opsporing van seksueel misbruik te verbeteren, met name ook met betrekking tot de 20.000 Nederlanders die daarvoor naar het buitenland gaan. We werden stil en verdrietig bij de evaluatie van de Wet afbreking zwangerschap. We stelden vragen, want er is nauwelijks onderzoek naar de beweegredenen voor abortus of de gezondheidsgevolgen van abortus. Helaas wil men dit ook niet onderzoeken. Bij de Europese beschouwingen was Marc de Vries kritisch op het loslaten van de financieringsplafonds. Men wil blijkbaar geen keuzes maken.

Terwijl Nederlandse gemeenten massaal bezuinigen, doet de EU er nog een schepje bovenop en komt de begroting boven de twee biljoen. Marc de Vries stelde daarom een bezuinigingstaak voor de EU voor. Daarnaast was hij kritisch op de 'single plans' waarmee de EU aan landen gaat vertellen wat zij moeten doen. We sloegen ook de blik naar binnen. Zo werd advies gevraagd over de zogenaamde begrotingsloze periode wanneer een begroting wordt verworpen. De adviezen van de Raad van State en de Algemene Rekenkamer leverde vragen op aan het kabinet. Ook bezinnen we ons op het amendementsrecht. Het gebeurt vaker dat goedbedoelde amendementen, die op het laatste nippertje in de Tweede Kamer zijn ingediend, toch vervelende en onvoorziene gevolgen hebben. Peter Schalk diende daarom een motie in om nog eens goed naar de manier van amenderen te kijken. Naast de wetsbehandelingen zijn er veel setjes vragen opgesteld en ingediend, vele honderden vergaderingen geweest en hebben we weer veel bezoeken afgelegd en bezoeken ontvangen. We zijn bijna bij alle provinciale fracties geweest en hopen binnenkort de anderen te bezoeken. Kortom, er is weer veel gebeurd. Gelukkig mochten we het alles in afhankelijkheid van de Heere doen en werden we gesteund door de andere geledingen en de achterban. Met name de goede samenwerking tussen de fracties van de Tweede en de Eerste Kamer zijn hartverwarmend. Dat stemt ons dankbaar en geeft energie voor de toekomst.

5. Europees Parlement

5.1 Over Europees Parlement

De Eurofractie is lid van de politieke fractie van Europese Conservatieven en Hervormers (ECR) in het Europees Parlement (EP) en is sinds 2019 vertegenwoordigd door ir. Bert-Jan Ruissen. De Eurofractie heeft als missie/doel om het christelijk geluid te laten doorklinken in Brussel.

Europarlementslid

De Europese fractie van de SGP bestaat op 31 december 2025 uit het volgende Kamerlid:

- ir. H.J.A. Ruissen
Europarlementariër

Personeelsleden

- K.C. van Dijk LL.M
beleidsadviseur ECR
- W.T. van Luik MSc.
beleidsadviseur ECR
- W. Jordaan MA
beleidsadviseur SGP Eurofractie
- mr. C.R. Bos
beleidsadviseur SGP Eurofractie
- F.T. de Jong MA
office manager SGP Eurofractie
- mr. H.C.M. Selderhuis
persvoorlichter SGP Eurofractie
- A.D. Pierik
beleidsadviseur SGP Eurofractie

Doelstellingen

De Eurofractie heeft in 2025 deelgenomen aan de verschillende sessies van het Integraal Strategisch Beleidsplan (ISB) binnen de SGP. Daarin is nagedacht over de doelen die de partij zichzelf voor de periode 2022-2025 zou moeten stellen. In samenwerking met alle geledingen is besloten ons te richten op:

- De positionering van de partij naar de buitenwereld;
- De positionering van de partij ten opzichte van de eigen achterban;
- Het werven en vormen van een nieuwe generatie bestuurders en volksvertegenwoordigers;
- De ontwikkeling van een politieke filosofie ter ondersteuning van de drie andere doelen.

Bij de eerste twee doelen zal de Eurofractie, met name via het optreden van Bert-Jan in het Europees Parlement, bijeenkomsten in het land en communicatie via de media nadrukkelijk betrokken zijn.

5.2 Activiteiten

Landbouw

De SGP Eurofractie zette zich in voor de toekomst van een concurrerende en duurzame land- en tuinbouwsector in Nederland. Een van de speerpunten hierbij is verlaging van de regeldruk. In mei 2025 kwam de Europese Commissie met een vereenvoudigingspakket gericht op de landbouw. Ruissen benadrukt dat meer nodig is ook door middel van aanpassing van verouderde milieuwetgeving. Ruissen kreeg een meerderheid van het Europees Parlement achter zijn amendement dat de Europese Commissie oproept tot een herziening van de Nitraatrichtlijn om het gebruik van dierlijke mest en circulair nutriëntenbeheer te bevorderen. De gezamenlijke Nederlandse inzet voor de toelating van Renure leidde in 2025 tot een Commissievoorstel om het gebruik van de kunstmestvervanger mogelijk te maken.

Ruissen werd aangesteld als een van de onderhandelaars op wetgeving voor het versterken van de positie van landbouwers in de voedseltoeleveringsketen. Ruissen was tevens als onderhandelaar betrokken bij het dossier over bosbouwkundig uitgangsmateriaal. Het dossier over plantaardig uitgangsmateriaal, met grotere impact voor de Nederlandse veredelingssector, loopt nog.

Mid-2025 kwam de Europese Commissie met voorstellen voor het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en Meerjarig Financieel Kader voor de periode 2028-2034. De SGP Eurofractie zet zich in voor stabiliteit en zekerheid rondom het GLB-budget.

De SGP eurofractie blijft aandacht vragen voor de toekomstperspectieven voor jonge boeren. In oktober kwam de Commissie voor het eerst met een EU-strategie voor jonge boeren.

In mei 2025 leidde de langdurige inzet van Ruissen voor de verlaging van de Europese beschermings-

status van de wolf tot concrete aanpassing van de Habitatrichtlijn. De weg is daarmee vrij voor nationale en regionale overheden om over te gaan tot beheer van de wolf.

Het gelijk speelveld voor landbouw blijft de aandacht vragen, waarbij kritisch gekeken wordt naar de impact van vrijhandelsverdragen op gevoelige landbouwsectoren. De SGP Eurofractie blijft zich om die reden uitspreken tegen het Mercosur-handelsverdrag. Middels schriftelijke vragen werd de vinger gelegd bij onder meer Nederlandse zogenoemde nationale koppen op EU-wetgeving rondom diertransport.

Op 19 september organiseerde de SGP Eurofractie een conferentie onder het thema 'Agrarisch ondernemerschap - ruimte voor doelsturing'. Dit zou kunnen bijdragen aan de vermindering van regeldruk en meer maatwerk. Diverse werkbezoeken werden afgelegd in de breedte van de sector.

Buitenlandse zaken

Als vicevoorzitter van de Israël-delegatie in het EP heeft Ruissen zich in het afgelopen jaar opnieuw ingezet voor een verbetering van de relatie tussen de EU en de Joodse staat Israël, alsook voor het welzijn van de Joodse gemeenschappen in Europa, dit in een klimaat van toenemend antisemitisme en destabilisering. De Israël-delegatie vergadert vrijwel maandelijks over uiteenlopende onderwerpen die relevant zijn in de betrekkingen tussen de EU en Israël. Ruissen maakte zich, samen met collega's, dit jaar rondom de jaarlijkse kwijtingsprocedure van de begroting en bij de begrotingsbehandeling zelf opnieuw sterk om een deel van de financiële steun aan de Palestijnse Autoriteit te bevriezen totdat de antisemitische inhoud uit Palestijnse schoolboeken is verdwenen. In 2025 bezocht Ruissen Israël tweemaal, in mei met een bureaudelegatie van de ECR groep en in oktober met de Israël-delegatie voor de officiële interparlementaire vergadering met de Knesset. In december organiseerde Ruissen de jaarlijks drukbezochte

Israëlconferentie in Brussel, in samenwerking met Israel Allies Foundation, met als thema het toenemend antisemitisme in de academische wereld.

Mensenrechten, en vooral godsdienstvrijheid, stonden in 2025 eveneens prominent op de agenda. Met regelmaat heeft Ruissen hierover schriftelijke vragen ingediend richting Europese Commissie en Hoge Vertegenwoordiger, onder andere over de toenemende christenvervolging wereldwijd, over de aanstelling van een nieuwe EU gezant voor godsdienstvrijheid en over training van EU diplomaten op godsdienstvrijheid. Mede op initiatief van Ruissen heeft het Europees parlement diverse resoluties aangenomen, zoals over de blasfemiezaak tegen de Nigeriaanse zanger Yahaya Sharif-Aminu, de situatie van christenen in Oost-Congo en de situatie van christenen in Syrië. Daarnaast heeft hij veelvuldig gesproken over godsdienstvrijheid in de plenaire debatten en heeft hij bijgedragen aan diverse conferenties over dit thema, zowel individueel als met de Intergroep Godsdienstvrijheid, waarvan hij samen met een collega uit de christendemocratische EVP fractie co-voorzitter is en die wordt gevormd door leden van ten minste drie verschillende politieke fracties.

Visserij

In april 2025 mocht Ruissen de nieuwe eurocommissaris voor Visserij, Costas Kadis, verwelkomen bij diens bezoek aan Nederland. Specifiek was er veel aandacht voor een mogelijke herintroductie van de pulsvisserij. De commissaris gaf aan dat hij hiervoor openstaat als onderdeel van een brede innovatieagenda, maar vooralsnog helaas nog zonder zichtbare resultaten.

De EU en het Verenigd Koninkrijk hebben in mei 2025 een akkoord bereikt over verlengde toegang tot elkaars wateren tot 2038. Eigenlijk zou deze toegang in juni 2026 aflopen. Bert-Jan Ruissen heeft zich voortdurend hard gemaakt voor langdurige en stabiele toegangsafspraken met de Britten.

In juni 2025 presenteerde de Europese Commissie

het Ocean Pact, een brede strategie om maritieme aangelegenheden beter te coördineren. Ruissen ziet hierin voorzichtige stappen in de juiste richting. Onvoldoende aandacht is er echter voor de gevolgen van windenergie voor het mariene ecosysteem en de visbestanden. Dat is zorgelijk, zeker omdat de plannen op dit vlak zeer ambitieus zijn.

Er is in Brussel meer aandacht gekomen voor vereenvoudiging van beleid. Ruissen stelde schriftelijke vragen over het schrappen van regels en over het updaten van achterhaalde voorschriften omtrent gesloten gebieden (real-time closures). Op voorstel van Ruissen riepen parlementsleden op om de EU-subsidie voor modernere vissersschepen uit te breiden naar schepen langer dan 24 meter.

Godsdienstvrijheid en christenvervolging

Bert-Jan Ruissen is in het Europees Parlement co-voorzitter van de intergroep godsdienstvrijheid. Een groep van 35 Europarlementariërs die zich bezighouden met de vrijheid van godsdienst, levensovertuiging of geweten. De intergroep probeert dit thema zoveel mogelijk op de politieke agenda te krijgen, door debatten, brieven, conferenties, resoluties en meer. Op initiatief van de intergroep heeft het Europees Parlement in 2025 gedebatteerd en resoluties aangenomen over christenvervolging in o.a. Syrië, de Democratische Republiek Congo en Nigeria. Ruissen onderhandelde namens de ECR ook over deze resoluties. De SGP en intergroep organiseerden ook diverse conferenties over dit thema, waaronder de presentatie van het OIDAC Europe 2025 rapport over christenvervolging in Europa. En Ruissen ontving o.a. ook Shagufta Kausar, een Pakistaanse christen die onterecht was veroordeeld tot de doodstraf en mede onder druk van het Europees Parlement werd vrijgelaten.

In 2025 werd ook een amendement van Ruissen aangenomen om de diplomatieke dienst van de EU beter toe te rusten op het gebied van godsdienstvrijheid. Daarnaast lobbyen de intergroep en Ruissen voor het benoemen van de speciaal EU gezant voor de godsdienstvrijheid.

Ruimte voor ondernemerschap

Op het gebied van knellende milieuwetgeving zijn er in het Europees Parlement een aantal aansprekende resultaten geboekt. Zo werd in de plenaire vergadering dit jaar een amendement van Ruissen aangenomen waarmee de Commissie werd opgeroepen om de Nitraatrichtlijn te herzien. Daarnaast werden rapportageverplichtingen versoepeld. Zo werd de rapportage over toeleveringsketens door vereenvoudiging van de antiwegkijkwet (CSDDD), duurzaamheidsrapportagewet (CSRD) en ontbossingswetgeving (EUDR) aanzienlijk eenvoudiger. Ook werd er een drempel in het koolstofgrenscorrectiemechanisme (CBAM) ingevoerd, waardoor het MKB hiervan is vrijgesteld. De SGP steunde deze vereenvoudigingen, maar heeft daarbij wel benadrukt dat de beoogde doelstellingen van verduurzaming niet uit het oog mogen worden verloren.

Rentmeesterschap

Voor de SGP is het namelijk ook belangrijk om goede rentmeesters van onze aarde te zijn. Daarom zijn we blij met aangenomen wetgeving over circulariteit en verspilling. De markt voor gerecyclede automaterialen werd gestimuleerd door een verplicht minimumpercentage gerecycled materiaal. Ook werden regels voor het weggooiën van voedsel en kleding aangescherpt.

Werkgroep menselijke waardigheid

Bert-Jan Ruissen is voorzitter van de informele werkgroep Human Dignity in het Europees Parlement. Goed om te zien dat deze groep groeit. De leden van de werkgroep wil vroegtijdig ingrijpen bij kwalijke voorstellen van de Europese Commissie op het gebied van abortus, draagmoederschap, embryo-onderzoek en gender-gerelateerde zaken. In 2025 werd er veel samengewerkt, onder ande-

re door gezamenlijke amendementen, resoluties, schriftelijke vragen en conferenties.

Ethische thema's

De lidstaten zelf zijn bevoegd om beleid rondom abortus te bepalen. Toch speelde het thema abortus weer in het Europees Parlement in 2025. Dit kwam o.a. door het burgerinitiatief My Voice, My Choice. In september 2025 ontving de Europese Commissie 1 miljoen handtekeningen om een Europees abortusfonds in te stellen: om abortussen te financieren voor vrouwen die in de eigen lidstaat geen abortus kunnen krijgen. Bert-Jan Ruissen nam deel aan debatten hierover en diende een tegenresolutie in om dit initiatief van tafel te krijgen. Begin 2026 wordt duidelijk of dit initiatief wordt omgezet in wetgeving. Een stagiaire van de eurofractie heeft in 2025 ook uitgebreid onderzoek gedaan naar de abortuslobby in de Europese Unie.

Ruissen organiseerde samen met diverse collega's in november 2025 een grote conferentie over draagmoederschap met bijzondere bijdrage van de VN Speciaal Rapporteur over geweld tegen vrouwen en meisjes. Experts vanuit de hele wereld, waaronder de Casablancagroep, spraken zich uit tegen draagmoederschap en de noodzaak om tot een internationaal verbod te komen. In december 2025 heeft een meerderheid van het Europees Parlement gestemd voor een verbod op draagmoederschap.

Bert-Jan Ruissen diende met collega's ook tal van schriftelijke vragen in over medisch-ethische thema's, waaronder over abortus, embryo-onderzoek en het zelf kiezen van je 'gender' door minderjarigen.

Externe activiteiten

Bert-Jan Ruissen organiseerde diverse conferenties om de achterban en experts met elkaar in contact te brengen voor verdere gedachtevorming. In september kwamen tientallen belangstellenden naar Boskoop, voor een SGP-conferentie over

doelsturing in de landbouwpraktijk. In december organiseerde hij in Brussel een drukbezochte bijeenkomst over het toenemende antisemitisme op universiteiten.

Het Europarlementslid heeft gedurende het hele jaar vele werkbezoeken afgelegd bij organisaties in Nederland. Daarnaast was hij in Jeruzalem, Washington en vele Europese steden om de banden aan te halen met internationale relaties. Ruissen belegde verder openbare spreekuren, plaatste informerende advertenties en sprak journalisten teneinde (potentiële) belangstellenden te informeren over de inzet en resultaten van de SGP in het Europees Parlement.

5.3 Financieel

De inkomsten van de Eurofractie lopen via diverse kanalen. Een eenduidig overzicht is daarom niet te geven. De beloning van medewerkers loopt via een speciaal budget van het Europees Parlement dat onder controle staat van een Nederlandse accountant. Dat geldt ook voor het aparte budget voor kantooruitgaven voor materiële zaken. Daarnaast is er nog een budget vanuit de ECR-fractie van waaruit conferenties, promotie, advertenties en dergelijke bekostigd kunnen worden. Dit budget staat onder accountantscontrole van het Europees Parlement. De Eurofractie opereert daarom financieel volledig onafhankelijk van de SGP-partij.

5.4 Tot slot

Dank voor uw interesse in de Eurofractie. Dit verslag biedt een korte weergave van onze werkzaamheden gedurende 2025. Voor meer informatie over de Eurofractie kunt u terecht op onze website eurofractie.sgp.nl.

6. Wetenschappelijk Instituut voor de SGP

6.1 Over het WI

De Guido de Brès-Stichting beheert het Wetenschappelijk Instituut voor de Staatkundig Gereformeerde Partij (WI-SGP), oftewel de 'denktank' ten behoeve van de SGP. De stichting is opgericht op 21 maart 1974. Onze missie is kennis en inzicht verwerven en die vanuit het gereformeerd belijden dienstbaar maken voor politiek en samenleving.

Bestuur

In het verslagjaar telde het bestuur van de Guido de Brès-Stichting negen leden:

- mr. drs. J. van den Brink
voorzitter
- ir. L. de Knegt
secretaris
- dhr. J.J. Zoeteman RA
penningmeester
- dr. R. Bisschop
algemeen bestuurslid
- ir. C. Hogenhout
algemeen bestuurslid
- dr. M. Klaassen vdm
algemeen bestuurslid
- dr. G.H. Ros
algemeen bestuurslid
- prof. dr. M.J. de Vries
algemeen bestuurslid
- mw. dr. H. Westerman-Dannenberg
algemeen bestuurslid

Per 31 december 2025 zijn de bestuursleden dr. M. Klaassen vdm en dhr. J.J. Zoeteman RA aftredend. Per 1 januari 2026 zijn zij herbenoemd voor een periode van (maximaal) vier jaar.

Het bestuur heeft in 2025 vijfmaal vergaderd: op 12 februari, 24 april, 19 juni, 18 september en op 27 november. De jaarlijkse contactdag van bestuur en personeel vond op 2 juli plaats in Rotterdam.

Personeel

Het WI heeft per 31 december 2025 vier personeelsleden in dienst, met in totaal een formatie-omvang van 2,9 fte, waarvan 0,9 fte in tijdelijk dienstverband.

- Drs. J.A. Schippers
directeur
- Mr. A.T. van Gelder MA
wetenschappelijk medewerker
- Dhr. C. le Poole MA
onderzoeker
- Mw. J. Waaijenberg BA
projectmedewerker

Voor ondersteuning maakt het WI gebruik van dienstverlening van het personeel in dienst van de SGP:

- Dhr. A.L. Brouwer
financiën en administratieve organisatie
- Mw. B.B. van der Elst-van de Weerd
secretariaat en administratie donateurs
- Dhr. J. Rietveld
communicatie
- Mw. M. Westerhout
salarisadministratie

Vrijwilligers

Naast de bestuursleden hebben de volgende personen zich als vrijwilliger ingezet voor het WI-SGP:

- Dhr. René Heij MA, t.b.v. het project Bijbelse wijsheid voor bestuurders;
- De heren Arjan Bassa MSc, Gideon van den Brink MSc, mr. Harry Groenenboom, Gerard van Rijswijk MSc, drs. Geert Schipaanboord MA en mr. Gerben Veenema MSc participeren in de Zicht-redactie;
- De heren Joan van Burg MSc, Jan Mark ten Hove MA, Nico de Jager MBA RBc, prof. dr. ir. Henk Kievit en dr. ir. D. de Vries vormen de adviesraad voor het tijdschrift Zicht

Stages

In 2025 vervulden vijf studenten hun stageperiode bij het WI-SGP:

- Leon Donk deed onderzoek naar de tevredenheid onder bestuurders over de dienstverlening van het WI, en hoe het WI een groter bereik kan realiseren onder verschillende doelgroepen;
- Justina Hanna onderzocht de verhouding tussen idealisme en realisme in het buitenlands beleid dat de SGP voorstaat;
- Reinier van Woerden voerde een onderzoek uit naar de mentale gezondheid van jongeren, m.n. studenten;
- Luuk Westerman levert een bijdrage aan het project 'Kennisboost voor bestuurders' en heeft ook de enquête voor het tienjaarlijkse onderzoek onder SGPJ-leden opgezet;
- Jan Derk Schulp focust zich op dilemma's rondom ruimtelijke ordening t.b.v. provinciale en lokale SGP-fracties.

Doelstellingen

Tezamen met de andere geledingen van de SGP heeft het WI zich gecommitteerd aan het Integraal Strategisch Beleidsplan (ISB) voor de periode 2021-2025. Het WI legt zich vooral toe op de volgende twee doelstelling(en):

- vinden en vormen van talenten (doel 2)
- samen door-denken (doel 4)

Ter realisatie van het doel 'samen door-denken' is gewerkt aan het meerjarige projectplan voor het ontwikkelen van een politieke filosofie voor de SGP in samenspraak met andere partijgeledingen. Dit onderwerp zal ook de komende jaren aandacht en capaciteit vergen.

Voor de realisatie van haar missie en visie stelt het WI-SGP daarnaast de volgende vier strategische doelen:

- Het maatschappelijke en politieke debat beïnvloeden op basis van de reformatorische levensbeschouwing;
- Het verrichten van onderzoek op wetenschappelijk niveau;
- Het bevorderen van de bezinning op actuele ontwikkelingen;

- Het streven naar bredere bekendheid binnen onze netwerksamenleving.

6.2 Activiteiten

Publicaties

In maart 2025 verscheen de Sallux-publicatie Human dignity and the European abortion debate, geschreven door Jacoline Waaijberg en Jan Schippers. Verder zijn in december 2025 twee uitgaven van het WI-SGP gepubliceerd:

- **Wegen vinden in deze tijd.** SGP'ers over geloof, wetenschap en politiek – in dit boek zijn alle bijdragen aan het jubileumcongres van 2024 gebundeld, met een toegevoegd hoofdstuk over de geschiedenis van het Wetenschappelijk Instituut.
- **Besturen met wijsheid.** Tien kernwoorden uit Spreuken en Prediker. Dit boek gaat in op het belang van wijsheid voor het politieke handelen. Het boek bevat ook een aantal casussen per kernwoord die de brug naar de praktijk slaan. Besturen met wijsheid is te zien als een vervolg op Politiek met de Bijbel. Over het Schriftberoep in het publieke debat uit 2017. Hiervan is inmiddels een herdruk verschenen. Beide studies zijn geschreven door René Heij MA.

Bij de volgende projecten hebben we dit jaar voortgang geboekt:

- 'Toekomst voedselvoorziening'
- 'Naar een staatkundig gereformeerde politieke filosofie'
- 'Essaybundel Groen van Prinsterer'
- 'Kennisboost voor bestuurders'

Tijdschrift Zicht

In samenwerking met BladenMakers en Torendruk te Nijkerk verschenen vier edities van de 51e jaargang:

- Nr. 1 (lente): Democratie onder druk? Over de verhouding tussen rechterlijke macht en volksvertegenwoordiging
- Nr 2. (zomer): Woonruimte gezocht – Over de vastgelopen woningmarkt in Nederland
- Nr. 3 (herfst): Pech moet weg! – Wordt Nederland een 'compensatiesamenleving', waarin iedereen recht heeft op geluk?
- Nr. 4 (winter): Dolgedraaid Nederland – Het gaat niet goed met de mentale gezondheid van veel Nederlanders. Hoe kan dit, en wat zijn mogelijke remedies?

Bijeenkomsten

- Op 10 februari vond de afsluitende avond van de masterclass 2024 plaats. SGP-raadslid en geschiedenisdocent dr. E.G. Bosma hield een inleiding over de vertaling van de SGP-beginselen naar de politieke praktijk.

- 7 maart – Vianencongres, samen met VGS, EMG, Driestar Educatief, RMU, VBSO en de ROV, onder de titel: De gereformeerde gezindte, draagbalk of dwarsligger? De bijdragen werden verzorgd door dr. C. Zweistra, ds. W.A. Zondag en dr. W. Dekker vdm. Twee jongeren gaven een reflectie op de dag. De directeur fungeerde als dagvoorzitter.
- 3 september en 13 oktober – Op twee avonden werd in Ede door dhr. Tony Mouw een boeiende lezing verzorgd over de aanloop naar en het verloop van de Meidagen 1940. Welke lessen trekken we uit de defensiegeschiedenis voor vandaag? Aan de discussie leverde ook Ruben van Heteren een bijdrage.
- Op vier avonden vond de leesclub 'christelijke politiek' plaats die in samenwerking met SGP-jongeren werd georganiseerd, als uitloper van de masterclass. Twee avonden werd stilgestaan bij Ongeloof en Revolutie van Groen van Prinsterer. Een avond ging over het werk van Eeuwout Teellinck, met een inleiding van drs. D. van Meeuwen. Op de laatste avond behandelden we delen uit Aanzetten voor een ethiek van Dietrich Bonhoeffer.
- In het kader van de Week van het Leven werd op maandag 10 november i.s.m. Schreeuw om Leven een bezinningsavond belegd over de effectiviteit van de prolife-beweging in het politieke en maatschappelijke debat. Arthur Alderliesten, Diederik van Dijk, Esther de Hek en

Jan Schippers leverden een bijdrage. De avond stond onder leiding van bestuurslid dr. Hilde Westerman.

Opinie-artikelen (selectie)

- In de Gezinsgids van 18 februari werd een interview met de directeur opgenomen over de vraag waar de reserve in de gereformeerde gezindte tegen het socialisme vandaan komt.
- Voor Groen, het tijdschrift van WI ChristenUnie, schreven de directeur en wetenschappelijk medewerker een bijdrage over de samenwerking tussen SGP en ChristenUnie in de afgelopen 25 jaar, onder de titel: 'Decalooq of Bergrede als kompas?'
- Op 19 april publiceerde C-Vandaag een opiniebijdrage van de directeur over de vraag: 'Is een islamitische gebedsoproep hetzelfde als het luiden van een klok?'

Lezingen en debatvrijdagen (selectie)

- Over godsdienstvrijheid bij SGP Krimpenerwaard (8 februari)
- 'Wereldbeelden in de economie' voor CS-FR-dispuut Quo Vadis in Nijmegen (19 maart).
- Over fiscaal beleid en gezinsbeleid bij FAFCE (katholieke organisatie voor het gezin) (7 mei)
- Verdiepingsavond over ruimtelijke ordening van SGP-provincie Utrecht (13 juni)
- Workshop 'Inspelen op de vergrijzingsgolf' op HHK-diakenendag in Elspeet en Oud-Beijerland (6 en 13 september)
- Bijdrage over politieke abortusdebatten bij Internationale prolife-conferentie in Den Haag (14 november).
- Gastcollege voor masterstudenten Religie en beleid, Radboud Universiteit Nijmegen (18 november).

Netwerken

In 2025 participeerde het WI-SGP in de volgende (platform)organisaties:

- Sallux, ECPP-foundation
- European Federation 'One of Us'

- Stichting Wetenschappelijke Biografie Groen van Prinsterer
- Platform 'Waarden en Normen'
- Platform 'Zorg voor Leven'

Overig

- Ten behoeve van onze bibliotheek ontvingen wij een collectie boeken uit de nalatenschap van wijlen dhr. H. van Dieren, laatst gewoond hebbend te Lexmond.
- De directeur en wetenschappelijk medewerker participeerden in de klankbordgroep voor het SGP-verkiezingsprogramma. De directeur adviseerde ook bij de doorrekening van de financiële paragraaf door het Centraal Planbureau.

Guido-donateurs

- In het voorjaar van 2025 heeft het WI-SGP een wervingsactie georganiseerd waarmee zo'n 600 nieuwe donateurs werden geworven, een resultaat waar het bestuur zeer erkentelijk voor is.
- Het aantal Guido-donateurs (categorieën Goud, Zilver en Brons) nam dit jaar met bijna 65% toe, van 878 naar 1.445 (+567).

6.3 Financieel

Overzicht baten WI-SGP 2025

Overheidssubsidie	€ 319.188
Partijbijdrage	€ 21.440
Abonnementen Zicht	€ 32.136
Donaties en giften	€ 26.068
Overige inkomsten	€ 8.787

Overzicht lasten WI-SGP 2025

Personeelskosten	€ 249.845
Publiciteitskosten	€ 81.127
Vergaderkosten	€ 11.700
Bureaunkosten	€ 24.925

Bovenstaande financiële gegevens zijn ontleend aan de voorlopige Jaarrekening 2025 van de Guido de Brès-Stichting. Voor het volledige (financieel) jaarverslag en de accountantsverklaring verwijzen wij u graag naar onze website wi.sgp.nl. Daar kunt u ook meer informatie vinden over onze activiteiten, publicaties en het tijdschrift Zicht.

6.4 Tot slot

2025 is een jaar geweest van veranderingen. Geopolitiek zijn er spanningen. Denk aan de oorlog tussen Rusland en Oekraïne, spanningen in het Midden-Oosten en ‘vergeten oorlogen’ in Soedan en andere landen. In Nederland viel het kabinet-Schoof en zijn er weer Tweede Kamerverkiezingen geweest. Bij alle veranderingen die plaatsvinden is het van belang dat we ons niet laten leiden door de waan van de dag. Doordenking van de principiële uitgangspunten van de SGP blijft van het grootste belang. Ons houvast blijft dat de Heere alles regeert. Zijn werk bestaat tot in alle eeuwigheid.

7. SGP-jongeren

7.1 Over SGP-jongeren

SGP-jongeren is een actieve politieke jongerenorganisatie voor jongeren van 11 t/m 28 jaar. Vanuit een sterke organisatie wil SGP-jongeren op een professionele manier jongeren motiveren, leden vormen en toerusten en hun belangen behartigen. Op die wijze wil SGP-jongeren fungeren als een kweekvijver voor jonge politici enerzijds en anderzijds de hele samenleving aanspreken met haar boodschap. Dit doen we door onze standpunten goed te doordenken en af te wegen. Vervolgens willen we ook duidelijk stelling nemen in politieke en maatschappelijke debatten. Daarbij wegen sommige standpunten zwaarder dan andere en zoeken we naar passende momenten en doelgroepen om ons geluid te laten horen.

Missie

We zien het als onze missie om jongeren te laten ontwikkelen en te leren hoe je maatschappelijk betrokken kunt zijn. Maar we houden ons ook graag bezig met de thema's waar jongeren zich zorgen over maken, bijvoorbeeld thema's als onderwijs en wonen. Deze zetten we graag op de agenda door bijvoorbeeld mee te doen aan een debat of een opinieartikel te schrijven in een krant. Samen vormen we SGP-jongeren. Het is ons doel om christelijke politiek in de levens van jongeren te brengen en het voor hen te laten leven.

Visie

Onze uitgangspunten vormen onze visie. Voor SGP-jongeren is Gods Woord de basis van ons (politiek) handelen. De volgende thema's vinden we belangrijk:

- Het leven is waardevol en door God gegeven;
- Een kleine overheid, veel ruimte voor burgers;
- In de maatschappij zijn we er voor elkaar en nemen we verantwoordelijkheid;
- De regering zorgt voor een stabiele begroting, zodat jongeren ook op de lange termijn uitzicht hebben op woning en werk;
- We hebben oog voor duurzaamheid en een leefbare aarde.

Bestuur

De landelijke organisatie van de jongeren bestaat uit het bestuur en commissies. Daarnaast zijn de SGP-jongeren met negentien lokale commissies over het hele land vertegenwoordigd. Het bestuur bestaat uit negen personen. Wat betreft de samenstelling van het bestuur zijn er in 2025 drie wisselingen geweest. Op het najaarscongres van 8 november werd Hendry Mussche verkozen tot bestuurslid politiek als opvolger van Gerbrand van Hoef, die benoemd werd tot interim-bestuurslid als tijdelijk opvolger van Joas IJzerman. Tjako Gardener werd verkozen tot bestuurslid leden en lokaal als opvolger van Niels Hoogendoorn en Arjan den Hartog werd verkozen tot bestuurslid organisatie en relaties als opvolger van Joost Verschoor.

Het bestuur van SGP-jongeren bestond op 31 december 2025 uit de volgende personen:

- T.J. Roodnat
voorzitter
- M.J. Verhoeven
vicevoorzitter
- L.C. Donk
secretaris
- A.L. Brouwer
penningmeester
- L.W. Zandijk
bestuurslid Politiek
- H. Mussche
bestuurslid Politiek
- T.J. Gardenier
bestuurslid Leden & Lokaal
- A.J. den Hartog
bestuurslid Organisatie & Relaties
- G.A.J. van Hoef
interim-bestuurslid Communicatie

Personeel

- Mw. W. de Jong, 0,42 fte
beleidscoördinator

Doelstellingen

SGPJ werkt, samen met de andere geledingen, vanuit het Integraal Strategisch Beleidsplan 2022-2025. Binnen het ISB gaat het over communiceren, leren en inspireren. Binnen deze thema's zijn verschillende doelstellingen geformuleerd waar ook SGP-jongeren zich voor inzet. Deze thema's zijn de leidraad in de werkzaamheden om jongeren enthousiast te maken en te betrekken bij politiek.

Communiceren:

1. Betrokken bij het vaststellen en verspreiden van de merkidentiteit van SGP(J);
2. Sturend met betrekking tot ledenwerving en fondsenwerving.

Leren:

1. Sturend in het vinden van nieuw politiek talent;
2. Betrokken bij het vormen van politiek talent;

Inspireren:

1. Betrokken bij het formuleren en verspreiden van politieke filosofie SGP(J);
2. Betrokken bij periodieke verdieping op praktisch politiek thema.

7.2 Activiteiten

Politiek platform

Het jaar 2025 heeft in politiek opzicht veel (onverwachte) dynamiek met zich meegebracht. Ons politiek platform heeft zich weer flink ingespannen. Zo hebben we ons bezonnen op de politiek en wat er echt anders moest. De oorlog in Israël en Gaza had veel impact, met name op onze joodse Nederlanders. We lanceerden daarom de publieksactie 'Blaas de Sjofar' waarin aandacht gevraagd werd voor het groeiende antisemitisme in Nederland.

Het politiek platform heeft visies ontwikkeld en gepresenteerd over de toekomst van de landbouw en het belastingstelsel. Daarnaast hebben we vele opinië artikelen en statements gepubliceerd in kranten en op onze website.

Voor de campagne van de TK-verkiezingen heeft het politiek platform zich ingespannen om het verkiezingsprogramma van de SGP aan te scherpen en van commentaar te voorzien. Daarnaast zijn we natuurlijk ook heel druk geweest met het voorbereiden van alle debatten voor onze jongerenkandidaten en woordvoerders in de campagne.

Evenementen

In 2025 heeft SGP-jongeren weer een mooi aantal activiteiten voor leden en niet-leden mogen organiseren. We hadden een divers programma en uiteindelijk hebben we 11 landelijke activiteiten gerealiseerd. Het voorjaarscongres vond plaats in Rotterdam en het najaarscongres in Woudenberg. Gedurende het jaar werden verschillende gastlessen gegeven op basis- en middelbare scholen. Deze lessen hadden als doel om leerlingen kennis te laten maken met de (lokale) politiek en hen te informeren over het politieke proces. Er zijn diverse

avonden georganiseerd, waaronder een debat-training en een activiteit voor vrijwilligers. Verder organiseerden we verschillende informele avonden en namen we deel met verschillende evenementen die georganiseerd werden met andere Politieke Jongerenorganisaties.

In het afgelopen jaar waren er weer veel samenwerkingen met verschillende geledingen, met politieke en met lokale commissies. Deze samenwerkingen waren belangrijk voor het succes van onze initiatieven en activiteiten. Ook op het partijbureau werkten we nauw samen met andere geledingen, wat de onderlinge banden versterkten.

Ledenwerving

Het afgelopen jaar zijn er opnieuw veel activiteiten georganiseerd rondom het werven van jongeren. We zijn twee keer op zomertour geweest en waren aanwezig op de Terdege Zomerfair, de Gorinchemse Familiedagen en het Daniël Jongerevenement van de jeugdbond Gereformeerde Gemeente. Daarnaast is het spreekbeurtenpakket gelanceerd, een project dat enorm aanslaat en al veelvuldig is

aangevraagd. Door zichtbaar aanwezig te zijn op evenementen, het uitbreiden van succesvolle projecten en het stimuleren van lokale afdelingen om actief jongeren te benaderen, zetten we ons ervoor in om verdere groei mogelijk te maken en opnieuw meer jongeren aan SGPJ te verbinden.

Communicatie

Voor #TeamCommunicatie was het weer een druk jaar vol nieuwe content en campagnes. De val van het kabinet en de daaropvolgende Tweede Kamerverkiezingen vormden het hoogtepunt, met een grote (online) campagne rond jongerenkandidaat Johan Roodnat. Onder de slogan 'Jouw Toekomst Telt' werd gewerkt met de thema's Stop Stress, Bouw Beter en Koester Kind. Met name via video's op Instagram werd een groot publiek bereikt; alleen daar al ging het om meer dan 600 duizend bereikte accounts. Naast de campagne voor de TK-verkiezingen liepen er meerdere themacampagnes, waaronder de publiekscampagne 'Porno bevredigt niet' en de publieksactie 'Blaas de Sjofar', de actie tegen antisemitisme. Ook is communicatie ingezet voor

de werving van nieuwe bestuursleden en is gestart met de voorbereiding van de communicatie voor de Jongerendag 2026. In totaal verschenen er alleen op Instagram al meer dan 250 posts.

De podcast Haagse Bakkie publiceerde in 2025 negen afleveringen met gesprekken met onder meer kabinetsleden, partijleiders en burgemeesters.

Voor de jongere leden verschenen opnieuw edities van KLIK, waaronder een nummer met aandacht voor de NAVO-top en andere actuele onderwerpen.

Het magazine InContact verscheen vier keer, met nummers over landbouw, internationale spanningen, media en journalistiek en migratie.

7.3 Financieel

In het verslagjaar bedroegen de totale inkomsten € 213.400. Het grootste deel hiervan bestond uit subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (€ 105.500). Daarnaast waren contributies (€ 25.000) en advertentie-inkomsten (€ 21.200) belangrijke inkomstenbronnen. Verder ontving de vereniging bijdragen van het PJO-parlement (€ 11.200), inkomsten uit abonnementen (€ 9.500) en giften (€ 5.100). De overige inkomsten bestonden uit rente (€ 3.800), bijdragen voor congressen (€ 1.000) en sponsoring (€ 300). Van de lokale commissies bedroegen de totale inkomsten € 30.800. De totale kosten bedroegen in het verslagjaar € 193.000. De grootste kostenposten waren personeelskosten (€ 47.600), druk-, opmaak- en verzendkosten (€ 30.500), promotie en ledenwerving (€ 27.700) en activiteiten (€ 25.200). Daarnaast werd € 12.200 besteed aan bestuurs- en commissiekosten en € 8.600 aan accountantskosten. De overige uitgaven bestonden uit kantoorkosten (€ 2.800) en overige algemene kosten (€ 2.200). Voor lokale commissies werd in totaal € 8.800 uitgegeven. Van de lokale commissies bedroegen de totale kosten € 27.400.

Per saldo sluit het verslagjaar met een positief resultaat van € 20.400. Onderstaande tabel toont de inkomsten en de bijbehorende bedragen.

Inkomstenoverzicht	
Subsidie Binnenlandse Zaken	€ 105.500
Contributies	€ 25.000
Advertenties	€ 21.200
Contributies PJO-parlement	€ 11.200
Abonnementen	€ 9.500
Giften	€ 5.100
Rente	€ 3.800
Contributie congressen	€ 1.000
Sponsoring	€ 300
Lokale commissies	€ 30.800
Totaal	213.400

Onderstaande tabel toont de kosten en de bijbehorende bedragen.

Directe kostenoverzicht	
Personeelskosten	€ 47.600
Druk-, opmaak- en verzendkosten	€ 30.500
Promotie en ledenwerving	€ 27.700
Activiteiten	€ 25.200
Bestuurs- en commissiekosten	€ 12.200
Accountantskosten	€ 8.600
Kantoorkosten	€ 2.800
Overige algemene kosten	€ 2.200
Lokale commissies	€ 27.400
Bijdrage lokale commissies	€ 8.800
Totaal	€ 193.000

7.4 Tot slot

Al met al is er het afgelopen jaar weer veel werk verzet, geschreven en georganiseerd. We mogen dankbaar terugkijken op een jaar waarin we ons christelijke geluid helder hebben laten klinken in

Nederland. We willen graag onze dank uitspreken aan alle vrijwilligers, leden en samenwerkingspartners die hebben bijgedragen aan het succes van dit jaar. Hun inzet en betrokkenheid zijn van onschatbare waarde voor SGP-jongeren. Het is onze bede dat de Heere het werk onzer handen mag zegenen en dat Hij ons blijft leiden in alles wat we doen.

Dank voor uw interesse in onze geleding! Dit verslag is een verkorte versie van ons eigen jaarverslag dat binnenkort zal verschijnen. Daarvoor en voor meer informatie over SGP-Jongeren verwijzen wij u naar de website www.sgpj.nl.

8. SGP-internationaal

8.1 Over SGP-internationaal

SGP-Internationaal is een zelfstandige stichting die als doel heeft om internationaal bij te dragen aan een Bijbelse visie op samenleving en politiek. SGP-Internationaal onderhoudt contacten met internationaal opererende christelijke hulporganisaties en politieke zusterpartijen in het buitenland. Zij werkt actief aan uitbreiding van dit netwerk.

De stichting poogt met haar activiteiten en expertise binnen de SGP een bijdrage te leveren aan de christelijke politiek wereldwijd. Zo ondersteunt SGP-internationaal christelijke groeperingen en politieke partijen in het buitenland die de SGP als haar geestverwanten ziet. Die steun krijgt vooral vorm in de bevordering en doordenking van Bijbelse beginselen voor politieke en maatschappelijke vraagstukken. De SGP leert op deze manier ook van haar buitenlandse partners.

Bestuur & directie

Het bestuur van SGP-internationaal bestaat op 31 december 2025 uit de volgende personen:

- Dhr. M. Slingerland MA
Internationaal Secretaris SGP en voorzitter
- Dhr. L. van de Weerd MBA
secretaris
- Dhr. H. Waterman
penningmeester
- Dhr. Dr. H.J. Rouwendal
algemeen bestuurslid
- Dhr. A. M. Otte
algemeen bestuurslid
- Dhr. P.W. Moens
algemeen bestuurslid
- Dhr. Drs. H. J. Hooglander
algemeen bestuurslid

Het bestuur vergaderde in 2025 negen keer.

Personeel:

De stichting SGP-Internationaal wordt ondersteund door:

- Mw. E. Abbey- van Doorn MA, 0,45 fte
coördinator

Doelstellingen

Hoofddoel van SGP-Internationaal

SGP-Internationaal wil door middel van haar activiteiten internationaal bijdragen aan de realisatie van een Bijbels genormeerde, staatkundig-gereformeerde visie op samenleving en politiek.

Subdoelen

- Het ondersteunen en ontwikkelen van christelijke groeperingen en politieke partijen in het buitenland die de SGP als haar geestverwanten beschouwt;
- Het bevorderen van de doordenking en het uitdragen van de Bijbelse beginselen ten aanzien van politieke en maatschappelijke vraagstukken door en samen met geestverwante groeperingen en partijen op basis van wederkerigheid;
- Het vormen en onderhouden van een internationaal netwerk van christelijke groeperingen en politieke partijen en het coördineren van internationale activiteiten van de SGP;
- Het bewust maken van de leden van de SGP van het belang van hiervoor genoemde doelen.

8.2 Activiteiten

In het verslagjaar is gewerkt aan een aantal projecten. Deze projecten zijn uitgevoerd volgens het projectplan dat in het najaar van 2024 is goedgekeurd door het SGP-I bestuur. Projecten en trainingen worden altijd uitgevoerd op basis van aanvragen van de partners van Stichting SGP-I in Oost-Europa of het Midden-Oosten en zijn derhalve vraag-gestuurd.

Land	Project
Albanië	In samenwerking met de Wilberforce Foundation organiseerde SGP-I een politieke zomerschool met als thema 'The family is het basic unit of society'.
Armenië	In samenwerking met 301AM organiseerde SGP-I een leiderschapstraining.
België	In samenwerking met ECPYouth organiseerde SGP-I het Christian Change Makers programma.
Belarus	In samenwerking met de Belarussian Christian Democrats organiseerde SGP-I een politieke zomerschool. In samenwerking met het Institute for Democracy and Social Market organiseerde SGP-I een training over 'strategic planning'.
Egypte	In samenwerking met het Center for Arab-West Understanding organiseerde SGP-I een zomerconferentie met als thema 'A Journey of learning' en een seminar over 'personal status law'
Georgië	In samenwerking met de Evangelical Baptist Church hebben we twee conferenties georganiseerd: de eerste had als thema 'Social Exclusion and Inclusion in the Republic of Georgia'. De tweede had als thema 'The separation of the church and the state'.
Irak	In samenwerking met EPIC organiseerde SGP-I de training 'Empowering Youth Leadership: Advancing Democratic Engagement and Policy Solutions in Kirkuk and Ninewa'.
Jordanië	In samenwerking met The Arab Center for Consulting and Training Services (ACCTS) organiseerde SGP-I een training over 'sustainable leadership'.
Moldavië	In samenwerking met de Academy for Integrity in Leadership organiseerde SGP-I een conferentie over het thema 'The institutional crisis and what can we do about it'.
Montenegro	In samenwerking met het Center for Equality, Integration and Immigration organiseerde SGP-I een conferentie met als thema "Models and examples of reconciliation, building of sustainable peace and overcoming of social rifts based on Christian values and principles"
Nederland	SGP-I organiseerde een internationale conferentie over het thema 'a strange new world'.
Turkije	SGP-I heeft een factfindingmissie georganiseerd naar Turkije om te komen tot een nieuwe samenwerking.

8.3 Financieel

De activiteiten van SGP-Internationaal worden financieel mogelijk gemaakt door subsidie voor politieke partijen in het kader van de Wet financiering politieke partijen (Wfpp) en het Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen (NFRP). Het NFRP bestaat uit het Matra-programma, gericht op Oost-Europa, en het Shiraka-programma, gericht op de Arabische regio. SGP-Internationaal legt over de besteding van deze subsidies jaarlijks verantwoording af aan het Ministerie van Buitenlandse zaken (Matra en Shiraka) en het Ministerie van Binnenlandse Zaken (Wfpp).

De verantwoording over het subsidiejaar 2024 is in 2025 goedgekeurd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

8.4 Tot slot

Bedankt voor uw interesse in SGP-Internationaal. Dit verslag is een verkorte versie van het jaarverslag van SGP-Internationaal. Graag verwijzen wij u door naar de website voor het raadplegen van het volledige (financieel) jaarverslag.

Afsluiting

In grote dankbaarheid mogen we het jaar 2025 afsluiten. Veel verblijdende zaken. Maar ook zaken die zorg geven, zeker als we zien op de ontwikkelingen in ons land en in deze wereld. We beleven kantelende tijden. Dit roept ons op om waakzaam te zijn.

Veel werk is er verzet. Op diverse plaatsen. Allen die hebben bijgedragen aan het werk van onze partij, op welke wijze ook, willen we heel hartelijk dankzeggen. In het bijzonder noemen we ook hen die de partij vertegenwoordigen in het openbaar bestuur: de parlementariërs, de gekozen vertegenwoordigers en de bestuurders, alsmede degenen die hen ondersteunen.

Daarnaast dank aan de medewerkers op het partijbureau voor hun onmisbare en professionele steun en inzet. Ook de vele vrijwilligers zeggen we dank voor het vele werk dat door hen, veelal achter de schermen, is verricht.

We zijn in alles afhankelijk van de zegen van de Heere. Dat we in afhankelijkheid van Hem ons werk mochten doen maar ook blijven doen.

Rotterdam, maart 2026

mr. L.G.I. Barth,
secretaris

drs. D. van Meeuwen,
partijvoorzitter

D

FINANCIËEL JAARVERSLAG 2025

Verslag van de penningmeester

Algemeen

Inleiding

Het verslagjaar 2025 was ten opzichte van het voorgaande jaar een redelijk normale periode. In 2025 stonden alleen de verkiezingen voor het Tweede Kamer op het programma na de val van kabinet Schoof. Onverwacht moest er worden geschakeld om de kiezers te bereiken met de politieke boodschap van de SGP. Met veel steun uit de achterban en ondernemers, kon toch nog een effectieve campagne worden uitgerold. Bij deze verkiezingen kreeg onze partij het hoogste stemmenaantal ooit. Er werd min of meer gehoopt op een vierde zetel, maar desalniettemin zijn we dankbaar dat onze drie vertegenwoordigers hun intensieve werk in de Tweede Kamer mogen voortzetten.

Overleg BZK en geledingen

Het is een goede gewoonte dat de penningmeesters van de landelijk opererende partijen twee keer per jaar bij elkaar komen om het beleid van het Ministerie van BZK te bespreken en waar mogelijk invloed uit te oefenen als het gaat om de nieuwe wet op de politieke partijen, behoud van subsidie of verantwoordingsplicht. Naast het overleg van penningmeesters is er ook een overleg tussen de voorzitters en het Ministerie van BZK.

Met de geledingen van onze partij vindt eenmaal per jaar overleg plaats over de begroting. Deze is gebaseerd op het activiteitenplan dat per geleding is opgesteld.

Voor de overige zaken wordt verwezen naar het verslag in jaarrekening "realisatie 2025".

Financieel

Vermogenspositie

Het eigen vermogen is gestegen naar € 6.395.516 (was € 6.205.284 per 31-12-2024).

Beleggingsportefeuille

In 2025 is de status van de beleggingsportefeuille bij de Rabobank na een consultatieronde gewijzigd van Advies Portefeuille naar Beheerd Beleggen Exclusief. Het voordeel is dat de Rabobank sneller op veranderingen in de markt kan inspelen, anders dan bij advies waarbij vooraf akkoord moet worden gegeven voor iedere transactie. De uitgangspunten zoals deze eerder zijn overeengekomen blijven van kracht (denk aan Maatschappelijk Verantwoord Beleggen en enkele uitsluitingen). In verband met de wijziging in beheer is ook het beleggingsstatuut in overleg met de bank aangepast.

De boekwaarde (= gelijk aan de beurswaarde) is door de ontwikkelingen op de beurs gestegen naar € 2.788.154 (was € 2.733.255 per 31-12-2024). In het verslagjaar werd ten opzichte van voorgaande jaren een bescheiden koersresultaat gerealiseerd van € 30.177.

Afdelingen

De afdelingen/kiesverenigingen dienen jaarlijks voor 1 februari de financiële verantwoording aan het partijbureau te overleggen. Ondanks de jaarlijkse oproep om een ondertekend kascontroleverslag blijkt dat 20 afdelingen nog steeds hierin nalatig te zijn (in 2024 betrof het 18 afdelingen). De besturen worden verzocht zorg te dragen voor een correcte verantwoording.

Baten

De totale baten over het jaar 2025 bedragen € 3.087.424. Begroot was € 2.008.493.

Er is sprake van een positief verschil van € 1.078.931. Dit is met name toe te schrijven aan extra giften voor de verkiezingen (+ € 455.918) en algemene giften (+ € 50.726), de verwerking van geldstromen naar de afdelingen (+ € 357.104). De rentebaten/waardeverandering effecten en de overige opbrengsten liggen € 61.165 hoger dan begroot.

Subsidie

De ontvangen subsidie is € 89.916 hoger dan begroot (€ 920.816 versus begroting € 830.900). Voor 2025 is € 18.213 meer ontvangen en over 2024 is een nabetaling gevolgd van € 71.703.

Giften en legaten

In het boekjaar zijn veel giften ontvangen. In totaal kwam er € 675.693 binnen, geraamd was € 160.000. Aan algemene giften is € 150.726 ontvangen, geraamd was € 100.000. De donaties van het ondernemersplatform bedragen € 68.550, geraamd was € 60.000. Voor de verkiezingen is een bedrag van € 455.918 aan giften ontvangen. Hiervoor was geen raming opgenomen.

Partijblad De Banier

De opbrengsten voor het partijblad De Banier liggen € 24.534 hoger dan de begroting, namelijk € 188.734 versus begroting € 164.200. De advertentieopbrengsten waren nagenoeg gelijk aan de begroting.

Rentebaten en waardeverandering effecten

Door positieve ontwikkelingen op de financiële markten zijn de resultaten gestegen. Er werd € 55.988 aan rente ontvangen, geraamd was € 25.000. Op de effecten werd een koerswinst geboekt van € 30.177. Hiervoor was geen raming opgenomen.

Opbrengsten afdelingen

In de begroting wordt voor de opbrengsten van de afdelingen uitgegaan van het aantal afdelingsleden maal het bedrag per lid dat de afdelingen aan retributie ontvangen. De opbrengsten van afdelingen zijn hoger, omdat de afdelingen ook zelf inkomsten genereren. In de jaren voorafgaand aan de verkiezingen sparen de afdelingen voor de verkiezingscampagne. Dit resultaat wordt in de jaarrekening van de partij toegevoegd aan de bestemmingsreserve afdelingen. In verkiezingsjaren zullen aan deze reserve grote bedragen worden onttrokken. In 2025 is een bedrag van € 537.604 aan opbreng-

sten geboekt. Dit bedrag is samengesteld uit giften, retributie donateurs en leden, overbetalingen, collectes, sponsoring en renteopbrengst. Begroot was totaal € 180.500. Dit bedrag vindt zijn grondslag in het aantal leden (16.000 leden) dat is toegewezen aan een afdeling x de retributie (16.000 x € 8,00 per lid = € 128.000) en het totaal aantal leden x de provinciale retributie (30.000 x € 1,75 = € 52.500).

Lasten

De totale lasten over het jaar 2025 bedragen € 2.902.179. In de begroting was gerekend met € 2.030.229, waardoor de lasten € 871.950 hoger zijn uitgevallen.

Kosten informatievoorziening

De kosten voor informatievoorziening kwamen € 20.276 hoger uit dan begroot (€ 370.341 versus begroting € 350.065).

Ledenwerving

De kosten voor ledenwerving kwamen lager uit dan begroot (€ 41.410 versus begroting € 54.000). De reden hiervan is dat in verband met de tussentijdse Tweede Kamerverkiezingen de voorbereiding van een ledenwerfactie is uitgesteld.

Betrekken niet-leden bij activiteiten

Voor het betrekken van niet-leden bij activiteiten van de SGP is € 83.911 uitgegeven. Hiervoor was € 116.000 begroot. Dit bedrag is onder andere besteed aan advertenties, social media, folders en video's, promotieartikelen en het project 'Positionering en doelgroepenbeleid'. De uitgaven waren lager dan begroot, omdat diverse activiteiten niet zijn doorgegaan in verband met de tussentijdse Tweede Kamerverkiezingen.

Verkiezingen

Als gevolg van de kabinetscrisis werden vervroegde verkiezingen gehouden voor de Tweede Kamer. Hiervoor waren geen middelen gereserveerd. De totale uitgaven voor de landelijke campagne bedroegen €

709.606. Deze overschrijding kon voor een groot deel worden opgevangen door extra giften die niet waren geraamd. Er werd in totaal € 455.918 aan onze partij beschikbaar gesteld.

Personeelskosten

De personeelskosten liggen € 3.244 lager dan begroot (€ 851.632 versus begroting € 854.876). Van het totaal aan personeelslasten zijnde € 991.002 is een bedrag van € 125.805 doorbelast aan geleidingen.

Bestuurskosten

De bestuurskosten lopen redelijk in de pas met de begroting (€ 30.972 versus begroting € 31.500).

Bureau- en ICT kosten

De bureau- en ICT kosten zijn € 21.746 hoger uitgevallen dan begroot (€ 238.746 versus begroting € 217.000). Dit houdt met name verband met de stijging van automatiseringskosten.

Kosten afdelingen

In de begroting is een bedrag opgenomen van € 180.500. De samenstelling van dit bedrag is opgenomen in de toelichting 'Opbrengsten afdelingen'. De kosten afdelingen komen in werkelijkheid uit op € 366.363.

Resultaat en resultaatbestemming

Resultaat

In de begroting was een resultaat geraamd van € 21.736 negatief. Het werkelijke resultaat kwam uit op € 185.245 positief. Zie toelichting onder kopje 'Baten'.

Resultaatbestemming

De resultaatbestemming over 2024 is als volgt:

continuïteitsreserve werkorganisatie

De hoogte van de reserve is vastgesteld op 1 x de jaarkosten van de werkorganisatie wat neerkomt op € 1.329.117. Vanuit de resultaatbestemming is €

77.930 aan deze reserve toegevoegd.

risicoreserve terugval aantal zetels

De stand van de reserve bedraagt € 685.430 (€ 552.050 voor de SGP en € 133.380 voor WI, SGP-Jongeren en SGP-Internationaal).

risicoreserve beleggingsportefeuille

De risicoreserve beleggingsportefeuille is met € 5.490 toegenomen en bedraagt per einde van het boekjaar € 278.815 (was € 273.325 per 31-12-2024). De reserve is vastgesteld op 10% van de hoogte van de beurswaarde, bedoeld om het risico van koersdaling op te vangen.

bestemmingsreserve huisvesting

Ten gunste van het resultaat is een bedrag van € 40.000 ten laste van de bestemmingsreserve huisvesting geboekt. Deze reserve is in het verleden gevormd uit de boekwinst na verkoop van het ds. G.H. Kerstenhuis. Vanaf 2013 wordt voormeld bedrag jaarlijks ter dekking aangewend voor (een deel van) de afschrijving van het huidige kantoorpand. Na verwerking van deze mutatie bedraagt het saldo ultimo 2025 € 680.000. Deze methodiek kan nog gedurende 17 jaar worden toegepast.

bestemmingsreserve verkiezingen

De stand van deze reserve bedraagt per ultimo 2025 € 1.263.520 (was in 2024 € 1.292.811). De daling is een gevolg van een onttrekking van € 29.291 in verband met de tussentijdse Tweede Kamerverkiezingen.

bestemmingsreserve ICT

De stand van deze reserve bedraagt per ultimo 2025 € 195.000. Vanuit de resultaatbestemming heeft een onttrekking plaatsgevonden van € 15.000 en een toevoeging van € 35.000.

bestemmingsreserve vitalisering afdelingen

Er is een bedrag van € 4.117 toegevoegd aan de bestemmingsreserve vitalisering afdelingen. Het saldo ultimo 2025 bedraagt € 49.345.

bestemmingsreserve afdelingen

Er is t.b.v. vorming afdelingen een bedrag van € 4.986 toegevoegd en vanuit de resultaatsbestemming € 171.240, waardoor het saldo per ultimo 2025 € 1.231.986 bedraagt. Deze reserve is gevormd vanuit de gelden in beheer van de afdelingen.

Algemene reserve

De algemene reserve bedraagt ultimo 2025 € 682.304 (was in 2024 € 703.521). De daling is een gevolg van een toevoeging aan de resultaatbestemming van € 21.217.

Tot slot

Dit is het laatste verslag van uw penningmeester. Na een periode van 13 jaar komt er een einde aan het lidmaatschap van het hoofdbestuur. In deze periode is er veel gepasseerd, naast hoogtepunten waren er ook dieptepunten. Wat zich in de samenleving voltrekt raakt ook onze partij en partijleden. "Wij zijn de tijden" (Nos sumus tempora), een bekende uitspraak van kerkvader Augustinus. Daarmee benadrukte hij dat wij niet alleen de tijdgeest ondergaan, maar deze zelf vormen. Zijn boodschap was: als wij mensen ons inzetten voor het goede, verbeteren we de tijd waarin we leven. Een oproep die centraal staat in de christelijke ethiek en levensvisie.

Zo heeft onze partij in haar bestaan getracht het goede voor land en volk te zoeken. Dat was zeker niet zonder gebrek, maar ondanks strubbelingen mag de partij een bijzondere positie innemen in het bestuurlijk bestel. Soms op de achtergrond sturend, soms op de voorgrond door

het verkrijgen van een sleutelpositie. De inzet van partijleden, jongeren en bestuurders is altijd enorm; gedreven, betrokken en vanuit innerlijke overtuiging. Staan voor Bijbelse waarden en normen, roeien tegen de stroom van secularisatie in, opereren in een versnipperd politiek landschap waarin velen geen rekening meer houden met Gods Woord.

Als penningmeester heb ik geen klagen gehad over de financiële ondersteuning voor onze partij. Bij grote uitgaven voor de verkiezingen was ik altijd weer verbaasd hoeveel middelen beschikbaar werden gesteld voor de campagnes. Door spontane acties van ondernemers werden veel middelen bijeen gebracht om grootschalige publiciteitscampagnes te voeren, waardoor de partij extra zichtbaar was. De grote betrokkenheid vertaalt zich ook naar een gezonde financiële positie van de partij. Daarom draag ik met een gerust hart mijn taak over aan mijn opvolger. Dank voor alle steun in de afgelopen jaren. Ik vertrouw erop dat de nieuwe penningmeester weer op u mag rekenen.

We weten echter niet wat de toekomst ons brengen zal. Overal in de wereld en om ons heen is het onrustig; de oorlog in de Oekraïne duurt inmiddels vier jaar en in het Midden-Oosten dreigt een volledige escalatie tussen Amerika en Israël tegen Iran. De wereldorde is aan het kantelen en het is ons niet bekend hoe de verhoudingen zich ontwikkelen ondanks alles wat we voor onze ogen zien gebeuren. Maarten Luther vertolkte in het Lutherlied zijn houvast in het heetst van de strijd: "Een vaste burcht is onze God, een toevlucht voor de Zijnen! Al drukt het leed, al dreigt het lot, Hij doet Zijn hulp verschijnen!"

**Geen aardse macht begeren wij,
die gaat welras verloren.**

**Ons staat de sterke Held ter zij,
Dien God ons heeft verkoren.**

**Vraagt gij Zijn naam? Zo weet,
Dat Hij de Christus heet.**

**Gods eengeboren Zoon,
Verwinnaar van de troon,
De zeeg' is ons beschoren!**

Ochten, april 2026
J.W. Keuken MBA

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij

Ons oordeel

De samengevatte jaarrekening 2025 van de Staatkundig Gereformeerde Partij te 's-Gravenhage is ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening 2025 van de Staatkundig Gereformeerde Partij.

Naar ons oordeel is de bijgesloten samengevatte jaarrekening in alle van materieel zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening 2025 van de Staatkundig Gereformeerde Partij op basis van de grondslagen, zoals beschreven in de paragraaf 'de belangrijkste grondslagen van waardering en resultaatbepaling' in de toelichting.

De samengevatte jaarrekening bestaat uit:

1. de samengevatte balans per 31 december 2025;
2. de samengevatte staat van baten en lasten over 2025;
3. de belangrijkste gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling.

Samengevatte jaarrekening

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de in Nederland geldende RJK-Richtlijn C1 Kleine Organisaties zonder winststreven. Het kennismaken van de samengevatte jaarrekening en onze controleverklaring daarbij kan derhalve niet in de plaats treden van het kennismaken van de gecontroleerde jaarrekening van de Staatkundig Gereformeerde Partij en onze controleverklaring daarbij. De samengevatte jaarrekening en de gecontroleerde jaarrekening bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 10 april 2026.

De gecontroleerde jaarrekening en onze controleverklaring daarbij

Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij de gecontroleerde jaarrekening 2025 van Staatkundig Gereformeerde Partij in onze controleverklaring van 10 april 2026.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de samengevatte jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de samengevatte jaarrekening op basis van de grondslagen zoals beschreven in de paragraaf 'de belangrijkste grondslagen van waardering en resultaatbepaling' in de toelichting.

Onze verantwoordelijkheden

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel of de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent is met de gecontroleerde jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810 'Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten'.

Nieuwegein, 10 april 2026

Van Ree Accountants

Digitaal ondertekend met Hix door

L.B.W. de Haas MSc RA

op 10-04-2026 15:47

VAN REE ACCOUNTANTS

L.B.W. de Haas MSc RA

De belangrijkste grondslagen die in de jaarrekening zijn gehanteerd zijn als volgt:

- De materiële vaste activa worden geactiveerd tegen verkrijgingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten en jaarlijks verminderd met een lineaire afschrijving, rekening houdend met de verwachte economische levensduur en een eventuele restwaarde.
- Kosten van groot onderhoud worden verwerkt in de boekwaarde van het actief (componentenbenadering). Kosten van groot onderhoud worden geactiveerd en over de resterende levensduur afgeschreven.
- De effecten worden gewaardeerd tegen marktwaarde.
- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Subsidies betreffen de toegekende subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De subsidie is afhankelijk van het aantal gesubsidieerde partijen, het aantal leden van deze partijen en het aantal zetels in de Tweede Kamer. De verantwoorde subsidie betreft het voorschot subsidie van het huidige boekjaar en de afrekening van de subsidie van het voorgaande jaar. Giften en legaten worden verantwoord in het jaar van ontvangst. De opbrengsten afdelingen betreffen door de afdelingen in het boekjaar ontvangen giften, overbetalingen, retributies, sponsoring, rente, etc. De kosten van de afdelingen betreffen door de afdelingen in het boekjaar betaalde kosten.

Balans per 31 december 2025

(Bedragen in euro's)

(Na resultaatbestemming)

31-12-2025

31-12-2024

ACTIVA

Materiële vaste activa		
Terreinen	476.364	476.364
Gebouwen	675.489	707.391
Installaties	96.203	93.226
Inventaris	81.754	88.218
Automatisering	103.916	132.209
	<u>1.433.725</u>	<u>1.497.408</u>
Vorderingen		
Rekening-courant		
SGP-Internationaal	1.981	36.984
SGP Bestuurdersvereniging	6.311	40.341
Eurofractie SGP	-	5.000
Subsidies	169.823	158.857
Rente	11.363	15.610
Overige vorderingen	99.205	85.747
	<u>288.682</u>	<u>342.539</u>
Effecten		
Beleggingen Rabobank	2.788.154	2.733.255
Liquide middelen		
	2.213.103	1.894.751
	<u>6.723.665</u>	<u>6.467.953</u>

PASSIVA

Eigen Vermogen		
Continuïteitsreserve	2.293.362	2.209.942
Bestemmingsreserves	2.187.865	2.236.062
Bestemmingsreserve afdelingen	1.231.986	1.055.760
Algemene reserve	682.304	703.521
	<u>6.395.516</u>	<u>6.205.284</u>
Kortlopende schulden		
Rekening-courant		
Guido de Brès-Stichting, WI-SGP	93.270	77.932
SGP-jongeren	19.123	15.141
Stichting Fractiebijstand SGP	-	194
Partijblad De Banier	10.529	14.879
Overige schulden	205.226	154.524
	<u>328.148</u>	<u>262.669</u>
	<u>6.723.665</u>	<u>6.467.953</u>

	2025		2024
	uitkomst	begroting	uitkomst
BATEN			
Partijbijdragen	616.480	607.893	533.502
Subsidie	920.816	830.900	888.883
Giften en legaten	675.693	160.000	466.499
Partijblad De Banier	188.734	164.200	156.827
Rentebaten en waardeverandering effecten	86.165	25.000	215.812
Overige opbrengsten	61.933	40.000	48.274
Opbrengsten afdelingen	537.604	180.500	445.978
	3.087.424	2.008.493	2.755.774
LASTEN			
Directe kosten:			
Politieke vorming en scholing	-	10.000	-
Informatievoorziening	370.341	350.065	366.228
Contact zusterpartijen buitenland	-	-	-
Politiek-wetenschappelijke activiteiten	21.440	21.440	21.440
Politieke participatie jongeren	-	-	-
Ledenwerving	41.410	54.000	50.282
Betrekken niet-leden bij activiteiten	83.911	116.000	147.966
Werving/begeleiding politieke ambtsdragers	4.717	3.500	1.773
Verkiezingscampagnes	712.903	-	814.541
Indirecte kosten:			
Personeelskosten	851.632	854.876	809.847
Afschrijvingen	116.632	116.188	115.280
Huisvestingskosten	63.112	75.160	64.989
Bestuurskosten	30.972	31.500	43.871
Bureau- en ICT kosten	238.746	217.000	217.819
Kosten afdelingen:	366.363	180.500	290.500
	2.902.179	2.030.229	2.944.535
Resultaat	185.245	21.736-	188.761-
Resultaatbestemming:			
Continuïteitsreserve werkorganisatie	77.930	-	61.299
Risicoreserve terugval aantal zetels	-	-	-
Risicoreserve beleggingsportefeuille	5.490	-	24.792
Bestemmingsreserve huisvesting	40.000-	40.000-	40.000-
Bestemmingsreserve verkiezingen	29.291-	429.375-	329.741-
Bestemmingsreserve ICT	20.000	37.200-	20.000-
Bestemmingsreserve vitalisering afdelingen	1.094	2.500-	3.251
Bestemmingsreserve afdelingen	171.240	-	155.478
Algemene reserve	21.217-	487.339	43.840-
	185.245	21.736-	188.761-

E

BEGROTING & ACTIVITEITEN- PLAN 2026

Begroting SGP 2026

Bedragen in euro's Kostensoorten	Begroting 2026	Werkelijk 2025	Begroting 2025
LASTEN			
DIRECTE KOSTEN:			
a. Politieke vorming en scholing	20.000	-	10.000
b. Informatievoorziening	397.175	370.341	350.065
c. Contact zusterpartijen buitenland	-	-	-
d. Politiek-wetenschappelijke activiteiten	21.740	21.440	21.440
e. Politieke participatie jongeren	-	-	-
f. Ledenwerving	44.000	41.410	54.000
g. Betrekken niet-leden bij activiteiten	106.000	83.911	116.000
h. Werving/begeleiding politieke ambtsdragers	5.500	4.717	3.500
i. Verkiezingscampagnes	30.000	712.903	-
TOTAAL DIRECTE KOSTEN	624.415	1.234.722	555.005
INDIRECTE KOSTEN:			
1. Personeelskosten	865.012	851.632	854.876
2. Afschrijvingskosten	97.847	116.632	116.188
3. Huisvestingskosten	75.760	63.112	75.160
4. Bestuurskosten	30.720	30.972	31.500
5. Bureau- en ICT kosten	235.430	238.746	217.000
6. Afdelingskosten	196.000	366.363	180.500
TOTAAL INDIRECTE KOSTEN	1.500.769	1.667.457	1.475.224
TOTAAL LASTEN	2.125.184	2.902.179	2.030.229

Bedragen in euro's Kostensoorten	Begroting 2026	Werkelijk 2025	Begroting 2025
BATEN:			
7. Inkomsten van leden	880.718	1.154.083	788.393
8. Giften en legaten	165.000	675.693	160.000
9. De Banier	164.500	188.734	164.200
10. Overige opbrengsten	35.000	86.165	40.000
11. Rentebaten	35.000	61.933	25.000
12 Subsidie Ministerie	879.750	920.816	830.900
TOTAAL BATEN	2.159.968	3.087.424	2.008.493
RECAPITULATIE			
TOTAAL LASTEN	2.125.184	2.902.179	2.030.229
TOTAAL BATEN	2.159.968	3.087.424	2.008.493
SALDO	34.784	185.245	21.736-
BESTEMMINGSRESERVES:			
Bestemmingsreserve ICT	37.200-	20.000	37.200-
Bestemmingsreserve huisvesting	40.000-	40.000-	40.000-
Bestemmingsreserve verkiezingen	212.500	29.291-	217.500
Continuïteitsreserves		83.420	
Bestemmingsreserve vitalisering afdelingen	26.000-	1.094	2.000-
Bestemmingsreserve afdelingen		171.240	
Algemene reserve	74.516-	21.217-	160.036-
EINDSALDO	-	-	-

Activiteitenplan SGP 2026

1. Inleiding

Het activiteitenplan van de SGP over 2026 is opgebouwd overeenkomstig de subsidiabele activiteiten die in de Wet financiering politieke partijen (Wfpp) worden onderscheiden. Daarbij wordt uitgegaan van de 9 in de Wfpp genoemde categorieën (a t/m i). De SGP heeft onder deze categorieën verschillende activiteiten benoemd.

De doelstelling van de SGP is om Bijbelse beginselen op staatkundig terrein te bevorderen. Daarvoor zetten veel volksvertegenwoordigers en bestuurders zich in. Ook individuele SGP'ers weten zich goede ambassadeurs van de partij. Via diverse communicatiemiddelen beoogt de partij met haar boodschap zoveel mogelijk mensen te bereiken.

Voor de uitvoering van de in dit plan opgenomen activiteiten wordt op diverse terreinen samengewerkt met de Eerste en Tweede Kamerfractie van de SGP, het Wetenschappelijk Instituut, de SGP-Bestuurdersvereniging, de SGP-Jongeren, de Stichting SGP-Internationaal en de SGP-Eurofractie. Allen die betrokken zijn bij de uitvoering van dit plan weten zich afhankelijk van Gods zegen. Alleen dan zijn de inspanningen van de SGP vruchtbaar. Die zegen wensen wij onze partij en alle betrokkenen van harte toe.

Namens het Hoofdbestuur,

D. van Meeuwen, voorzitter

2. Integraal Strategisch Beleidsplan 2022-2025

In 2021 is een nieuw Integraal Strategisch Beleidsplan (ISB) opgesteld voor de periode 2022-2024. In verband met de tussentijdse Tweede Kamerverkie-

zingen in 2023 en de daaropvolgende verkiezingen voor het Europees Parlement in 2024 is besloten de beleidsplanperiode met minimaal een jaar te verlengen. Vanwege de val van het kabinet en de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen in 2025 is besloten na deze verkiezingen een besluit te nemen over een nieuw ISB. In het huidige ISB zijn vier strategische thema's geformuleerd die ook in 2026 nog actueel zijn. Deze thema's zijn hieronder (A t/m D) benoemd.

A. Verbinding met de (potentiële) achterban

De SGP wil zich verhouden tot de mensen die op haar gestemd hebben en mensen die dat overwegen. Mensen die dichtbij de partij staan, de traditionele achterban. Maar ook mensen daaromheen: mensen die zich zorgen maken over de progressieve wind. Dat is de niet-traditionele achterban. De SGP heeft hun steun nodig. De SGP vindt het belangrijk om:

- haar achterban te volgen/vertegenwoordigen, maar ook te leiden (dus niet kritiekloos volgen);
- een verhaal te vertellen dat haar achterban bindt en ook werft;
- te zoeken naar de belangen van alle Nederlanders in het algemeen en die van de achterban in het bijzonder;
- een stem te kunnen blijven geven aan de partijbeginselen die heilzaam zijn voor het hele land.

B. Vinden & Vormen van talenten

Voor de toekomst van de partij zijn steeds nieuwe mensen nodig, die de gave hebben om het SGP-geluid te vertolken en om te gaan met complexe politieke thema's. Kennis van de SGP-beginselen, vakkennis en vaardigheden zijn nodig als SGP-politicus. Afdeling(sbestur)en vormen de basisstructuur van onze partij, selecteren de lokale politici en hebben een belangrijke plaats achter de schermen van de lokale politiek. Wat wil de SGP?

- Vinden en binden van mensen met hart voor de SGP en politiek talent.
- Vorming van (potentiële) politici en medewerkers m.b.t. SGP-DNA, vakkennis en persoonlijke ontwikkeling.

- Vorming en toerusting van bestuursleden van afdelingen/ PKV.

C. Dialoog met de samenleving

De kloof tussen de samenleving en de SGP vergroot zich. De SGP wil verbinden door:

- relaties te leggen;
- zich in de ander te verdiepen;
- te begrijpen en begrepen te worden;
- helder, verstaanbaar en goed doordacht taalgebruik;
- stevig in de schoenen te staan (morele moed, vasthoudendheid);
- de confrontatie aan te gaan, geworteld in een vaste overtuiging.

Het gaat om thema's in de samenleving waarover de SGP een dialoog wil aangaan. Thema's waar de SGP een boodschap heeft die heilzaam is voor het land, die we duidelijk voor het voetlicht willen brengen. En zo mogelijk met behoud van de verbinding en met begrip voor boodschap en boodschapper.

D. Samen door-denken

Het gemeenschappelijk doordenken van de politieke uitgangspunten (wortels) van de SGP in het licht van de actuele fronten. Het formuleren van een politieke visie op belangrijke vraagstukken van deze tijd (stam). Zo zijn de standpunten van de SGP (takken met bladeren) via de stam verbonden met de wortels. Het gaat erom 'het goud van Gods Woord om te smeden naar de pasmunt van deze tijd'. Het is zaak om op gezette tijden de vraag te stellen: wat betekenen de grondbeginselen voor de rol van de overheid in actuele vraagstukken en de inrichting van de samenleving? De SGP beoogt een goede samenhang in ons politieke handelen.

3. Activiteiten

Politieke vorming en scholing (a)

a.1 Opleidingen en trainingen

De vorming en toerusting van politici, bestuurders en bestuursleden van afdelingen en kiesverenigin-

gen is van belang om ervoor te zorgen dat zij in staat zijn hun werk zo goed mogelijk te doen.

De vorming en toerusting van politici en bestuurders is een verantwoordelijkheid die ondergebracht is bij de SGP-Bestuurdersvereniging. De werkzaamheden voor deze vereniging worden gedaan door een medewerker die in dienst is van de SGP. De vorming en toerusting van bestuursleden van afdelingen en kiesverenigingen worden ook vanuit het partijbureau verzorgd.

De SGP investeert in de coördinatie van een integraal aanbod van scholing en vorming waarbij diverse partijgeledingen betrokken zijn. Er wordt een aanbod ontwikkeld voor:

- startende politici en bestuurders, nieuwe bestuursleden en medewerkers, zodanig dat zij dragers zijn van het SGP-DNA en toegerust zijn voor hun taken,
- actieve politici, bestuurders en bestuursleden, zodanig dat zij gemotiveerd en toegerust zijn en blijven voor hun taken,
- specifieke doelgroepen als SGPJ'ers, SGP-academici, studenten en internationale partners, zodanig dat zij geïnspireerd worden door de Bijbelse uitgangspunten van de SGP en praktische handvatten krijgen om toe te passen in hun eigen omgeving.

In 2026 zullen weer regiobijeenkomsten worden gehouden waarvoor belangstellenden zich kunnen inschrijven. Het uitgangspunt is dat alle nieuwe bestuursleden en bestuurders het voor hen meest relevante scholingsaanbod volgen.

Informatievoorziening (b)

b.1 Ledenmagazine De Banier

De SGP geeft tien keer per jaar een magazine voor haar leden uit. In elk nummer van De Banier staat een politiekrelevant thema centraal. Alle leden van de SGP ontvangen De Banier. De redactie van De Banier bespreekt twee keer per jaar welke thema's in De Banier worden behandeld. In 2026 zal er in het bijzonder aandacht zijn voor de gemeente-

raadsverkiezingen.

b.2 Informatie via internet

Voor de informatievoorziening is het internet een belangrijk medium. De partij communiceert via de site www.sgp.nl en nieuwsbrieven met de samenleving en haar leden. Ook veel afdelingen en plaatselijke kiesverenigingen hebben een subsite van de SGP. Het partijbureau biedt ondersteuning aan webmasters. Het internet vervult een belangrijke rol om informatie te verspreiden over de SGP-standpunten over actuele politieke thema's. Op de website van de SGP verschijnen regelmatig nieuwsberichten over het werk van SGP-parlementariërs. Publicaties van de SGP zijn online te lezen via www.digibron.nl. Voor de informatievoorziening naar bestuursleden van afdelingen en politieke ambtsdragers worden (nieuws)brieven gebruikt. De belangrijkste correspondentie en documenten zijn online beschikbaar in het CRM Procurios.

b.3 Partijbijeenkomsten

De reguliere algemene vergadering van de SGP wordt gehouden op D.V. zaterdag 30 mei 2026. Daarnaast organiseert de SGP in het najaar een partijbijeenkomst over een actueel thema.

b.4 Ondersteuning afdelingen en kiesverenigingen

De SGP ondersteunt besturen van afdelingen en kiesverenigingen in hun bestuurswerk. Een belangrijke doelstelling van de SGP is: vitale afdelingen en kiesverenigingen. Om besturen hierbij te ondersteunen wordt gebruik gemaakt van de handleiding vitalisering. Bestuursleden ontvangen zoveel mogelijk ondersteuning op maat. Ook worden kiesverenigingen begeleid die willen omvormen tot afdeling.

b.5 Ondernemersplatform

De SGP heeft een ondernemersplatform om de contacten tussen ondernemers en de politiek te verstevigen. De SGP wil graag zo goed mogelijk worden geïnformeerd door ondernemers. Voor ondernemers is het nuttig om te horen wat er speelt in de politiek. Voor deze informatie-uitwisseling

en de ruimte om te netwerken worden door het ondernemersplatform jaarlijks twee bijeenkomsten georganiseerd. De donaties die via het ondernemersplatform binnenkomen, worden gebruikt voor verkiezingscampagnes. Er wordt gewerkt aan uitbreiding van het aantal donateurs van het platform in samenhang met versterking van de regionale binding met ondernemers.

Contact zusterpartijen buitenland (c)

c.1 SGP-Internationaal

SGP-Internationaal houdt zich bezig met het organiseren van politieke bewustwordingsactiviteiten in Oost-Europa, het Midden-Oosten en Noord-Afrika en heeft o.a. ook tot taken om het internationale netwerk van de SGP te versterken. SGP-Internationaal is het eerste aanspreekpunt voor internationaal opererende christelijke hulporganisaties en politieke zusterpartijen in het buitenland. Daarmee wordt beoogd om vanuit de expertise van de SGP een bijdrage te leveren aan de christelijke politiek wereldwijd. SGP-Internationaal houdt kantoor op het partijkantoor van de SGP te Rotterdam. De werkzaamheden voor deze vereniging worden gedaan door een medewerker die in dienst is van de SGP. Bestuurs- en personeelsleden van de SGP en andere geledingen leveren desgevraagd op basis van hun expertise een bijdrage aan bijeenkomsten en conferenties.

c.2 ECPM, Sallux en 'One of Us'

De SGP is lid van de Europese partij, European Christian Political Party (ECPM). Twee keer per jaar wordt een (algemene) vergadering van ECPM bijgewoond. De Guido de Brès-Stichting, het Wetenschappelijk Instituut voor de SGP is lid van Sallux, de politieke denktank van de ECPM. Tevens is de Guido de Brès-Stichting, op verzoek van de Tweede Kamerfractie van de SGP, als lid aangesloten bij de European Federation 'One of Us', de Europese federatie van pro-life organisaties.

Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)

d.1 Activiteiten via Guido de Brès-Stichting, wetenschappelijk instituut SGP

De Guido de Brès-Stichting is het wetenschappelijk instituut voor de SGP (WI-SGP). De stichting is gehuisvest in het partijkantoor van de SGP te Rotterdam. WI-SGP levert een bijdrage leveren aan de doordenking van maatschappelijke ontwikkelingen vanuit staatkundig gereformeerd perspectief. Het Wetenschappelijk Instituut is betrokken bij diverse projecten van het Integraal Strategisch beleidsplan, waaronder het formuleren van de politieke filosofie van de SGP.

Politieke participatie jongeren (e)

e.1 Activiteiten via vereniging SGP-jongeren

De Vereniging SGP-jongeren is de politieke jongerenorganisatie van de SGP. De SGP-jongeren is gehuisvest in het partijkantoor van de SGP te Rotterdam. De SGP-Jongeren zijn nauw betrokken bij de vorming en toerusting van (kandidaat) politici en bestuursleden, maar ook bij de doordenking van ledenwerfactiviteiten (zie f).

Ledenwerving (f)

f.1 Ledenwerfacties

Ledenwerving heeft voor de SGP hoge prioriteit. Het ledenaantal groeit langzaam. Door natuurlijk verloop is nieuwe aanwas nodig om niet terug te zakken. Afdelingen, kiesvereniging en de SGP-jongeren worden gestimuleerd en ondersteund om actief bezig te zijn met ledenwerving. Om jongeren aan de partij te binden, heeft de SGP het zogeheten combilidmaatschap ontwikkeld. Jongeren in de leeftijd van 18 tot 28 jaar kunnen tegen gereduceerd tarief zowel lid zijn van de SGP als de SGP-jongeren. In 2025 is een ledenwerfcampagne ontwikkeld die in 2026 verder wordt uitgerold.

f.2 Ledenbinding

Ledenwerving en ledenbinding liggen wat de SGP betreft in elkaars verlengde. De eerste pijler van een vitale afdeling is volgens het SGP-vitaliteitsplan het vinden, binden, boeien en betrekken van leden. Om leden aan de partij te binden organiseert de SGP diverse activiteiten, zoals een Open dag in de Tweede Kamer en een familiedag. De familiedag

wordt in beginsel tweejaarlijks gehouden. De eerstvolgende familiedag is in 2027. Jaarlijks organiseert de SGP een ledenreis naar het Europees Parlement in Straatsburg. Deze reis staat ook in 2026 weer op de planning.

Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)

g.1 Promotie

De SGP heeft als doelstelling om zoveel mogelijk mensen te bereiken met de standpunten en activiteiten van de partij. Hiervoor worden diverse middelen ingezet, zoals advertentiecampaagnes, folders, video's, social media campagnes. De social media ziet de SGP als een belangrijk middel om te communiceren met de samenleving. Daarom wordt hier extra in geïnvesteerd. Studio SGP wordt in beginsel alleen in campagnetijd ingezet. Wel zal er jaarlijks een eindejaarsuitzending zijn. In plaats van Studio SGP brengt de SGP tweemaandelijks een (video)podcast uit. Hiervoor worden actuele en aansprekende thema's gekozen. Hiermee is in 2025 gestart en deze podcasts staan ook voor 2026 gepland.

In 2023 is de SGP-merkidentiteit vastgesteld. Een compacte beschrijving van het waarom, hoe en wat van de partij. De merkidentiteit zal uitgangspunt zijn voor communicatie en beleid, van lokaal tot landelijk. In 2024 is deze merkidentiteit lokaal en provinciaal uitgerold. Zo versterkt de SGP haar herkenbaarheid, wervingskracht en ook interne betrokkenheid. In het actuele scholingsaanbod is er ook aandacht voor deze merkidentiteit.

g.2 Beurzen

De SGP is vertegenwoordigd op diverse beurzen/ evenementen om het gesprek aan te gaan met mensen over de standpunten van de partij. Beurzen waarop de SGP veelal aanwezig is, zijn onder meer Beleef (voorheen de 50plus-beurs), de familiedagen in Gorinchem en de Terdege fair in Baarn.

Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)

h.1 Selectie ambtsdragers

Voor de opstelling van kandidatenlijsten voor verkiezingen dienen potentiële kandidaten geselecteerd te worden. In 2026 zijn het de provinciale besturen die selectieadviescommissies instellen voor de samenstelling van de kandidatenlijsten voor de Provinciale Staten en de waterschapsverkiezingen. Desgewenst adviseert het partijbureau hen daarbij.

De SGP heeft als doelstelling om continu vraag (politieke functies) en aanbod (vijver van potentiële functionarissen) op korte en middellange termijn in beeld te hebben, zodanig dat de SGP politieke posten met de gekwalificeerde personen op het geschikte moment kan bemensen en tegelijk perspectief en doorgroeimogelijkheden kan bieden.

De SGP heeft een zogeheten wethouderspool waar een beroep op kan worden gedaan om te voorzien

in vacatures voor wethoudersposten. Er is ook aandacht voor de begeleiding van kandidaat-burgemeesters. De SGP-bestuurdersvereniging vervult hierin een belangrijke rol.

h.2 Ondersteuning (kandidaat) politieke ambtsdragers

De ondersteuning van politieke ambtsdragers door middel van advisering en het organiseren van ontmoetingen voor specifieke doelgroepen is een belangrijke taak van de SGP-Bestuurdersvereniging. Deze vereniging heeft een eigen jaarplan en begroting.

Partijbreed wordt gewerkt aan een integraal programma voor de vorming en toerusting van bestuursleden en politieke ambtsdragers (zie a.1 opleidingen en trainingen).

Om personen in de leeftijd van 25 tot 40 jaar te bereiken en in beeld te hebben voor functies binnen de SGP is onder andere SGP-Next opgericht. SGP Next beoogt een netwerk te zijn:

- voor verbinding en ontmoeting van een nieuwe generatie SGP'ers, gericht op betrokkenheid en relaties;
- waar nieuw talent in beeld komt en blijft;
- om kennis (praktisch en theoretisch) en ervaringen te delen zodat dit ter beschikking kan komen voor de SGP;
- voor inspiratie en verdieping: door het DNA van de SGP te vertalen naar actuele vraagstukken en te reflecteren op het persoonlijk staan in de samenleving.

Verkiezingscampagnes (i)

De SGP heeft een verkiezingsfonds waaruit de kosten die te maken hebben met verkiezingen worden onttrokken. Het verkiezingsfonds wordt gevuld door een jaarlijkse dotatie door de partij (i.1), met de opbrengst van de donaties van het ondernemersplatform (i.2) en met de opbrengst van giften-acties voor verkiezingen (i.3).

In 2026 worden de gemeenteraadsverkiezingen gehouden. Ter voorbereiding daarvan is in 2025 een raamwerkverkiezingsprogramma beschikbaar gesteld dat lokaal kan worden gebruikt voor het schrijven van het lokale verkiezingsprogramma.

3. Personeel

De SGP heeft in Rotterdam een partijbureau met een team van mensen om de hiervoor genoemde werkzaamheden uit te voeren. De personeelssamenstelling van het partijbureau bestaat uit:

- mw. E. Abbey-van Doorn MA, 0,5 fte
coördinator SGP-Internationaal
- mw. H. Barendregt, 0,6 fte
secretarieel-administratief medewerker
- dhr. drs. J.W. van Berkum, 1,0 fte
directeur
- dhr. A.L. Brouwer, 0,3 fte
administrateur-controller
- mw. H.W. Buurveld-Boer, 0,28 fte
interieurverzorgster
- dhr. M. Donselaar, 0,8 fte
coördinator SGP-Bestuurdersvereniging
- mw. B.B. van der Elst-de Weerd, 0,45 fte
secretarieel-administratief medewerker
- dhr. W. Goudriaan, 1,0 fte
adviseur afdelingen/kiesverenigingen
- mw. T. van Ingen-Olieman, 0,4 fte
secretarieel-administratief medewerker
- mw. H.M. de Leeuw-Neeleman, 0,4 fte
secretarieel-administratief medewerker
- mw. C.W. Pors-de Visser, 0,7 fte
secretarieel-administratief medewerker
- dhr. J.S. van der Ree Doolaard, 0,89 fte
adviseur communicatie/eindredacteur De Banier
- dhr. J. Rietveld, 0,8 fte
communicatiemedewerker
- mw. A. Roos, 0,9 fte
projectcoördinator communicatie
- dhr. P. Smit, 1,0 fte
beleidsadviseur
- mw. F.D. Visser-Bregman, 1,0 fte
managementassistent
- mw. M. Westerhout, 1,0 fte
administrateur

Daarnaast verrichten ook het Wetenschappelijk instituut, de SGP-jongeren en SGP-Internationaal hun werkzaamheden vanuit het SGP-partijbureau.

4. Bestuur

De bestuurlijke verantwoordelijkheid berust bij het Hoofdbestuur van de SGP. De samenstelling van het bestuur is:

- drs. D. van Meeuwen
partijvoorzitter
- ds. G.W.S. Mulder
vicevoorzitter
- mr. L.G.I. Barth
secretaris
- J.W. Keuken MBA
penningmeester
- vacature
algemeen adjunct
- mr. D. Alblas AA
- drs. ing. G.H. Aversch
- J.W. Benschop
- ds. A.A. Egas
- P.C. Grinwis
- drs. P.W.J. Hoek
- mr. W.H. Kok
- ds. R.W. Mulder
- ds. B.L.P. Tramper
- dr. ir. C.M. Verloop
- ing. B. van de Weerd

De partijvoorzitter van de SGP heeft een dienstbetrekking voor 0,2 fte. De overige leden van het Hoofdbestuur ontvangen een vrijwilligersvergoeding. Alle bestuursleden ontvangen op declaratiebasis een vergoeding voor noodzakelijk gemaakte kosten. Bestuursleden (niet zijnde de partijvoorzitter) ontvangen voor niet-reguliere vergaderingen een bruto-vergoeding van 3% van het maximum van schaal 13 BBRA toe te kennen onder aftrek van eventueel van derden ontvangen vergoedingen.

5. Financiën

Financiering van de activiteiten van de SGP vindt hoofdzakelijk plaats door middel van:

- subsidie die wordt ontvangen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties;
- contributie van SGP-leden;
- giften;
- legaten (incidenteel).

De SGP heeft een algemene reserve ter dekking van exploitatietekorten. Daarnaast wordt vermogen gereserveerd voor de volgende risico's en bestemmingen:

- Continuïteitsreserve werkorganisatie
- Risicoreserve terugval aantal zetels
- Risicoreserve beleggingsportefeuille
- Bestemmingsreserve huisvesting
- Bestemmingsreserve ICT
- Bestemmingsreserve verkiezingen
- Bestemmingsreserve vitalisering afdelingen
- Bestemmingsreserve afdelingen

F

VERKIEZING LEDEN HOOFD- BESTUUR

Het hoofdbestuur stelt in de hierna vermelde gevallen de volgende kandidaten voor (telkens in alfabetische volgorde).

1. Aftredend en herkiesbaar, ds. A. A. Egas

Ds. A.A. Egas

Ds. Egas, geboren op 30 mei 1957, is emeritus predikant van de Christelijke Gereformeerde Kerk en sinds 2018 lid van het hoofdbestuur van de SGP. In het verleden was hij onder meer raadslid en wethouder voor de SGP. Hij is onder meer secretaris van het bestuur van de Bonisa-zending en lid van de stuurgroep BMU.

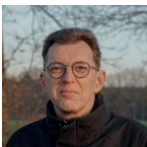

Ds. A.J.T. Ruis

Ds. Ruis, geboren op 17 mei 1978, is predikant van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Katwijk aan Zee. Hij is daarnaast als docent verbonden aan de Stichting Godsvrucht en Wetenschap en is scribent bij Stichting Bewaar het Pand.

---

2. Aftredend en herkiesbaar, mr. W.H. Kok

Ing. J. Fijan

Ing. Jan Fijan, geboren op 9 februari 1972, is beleidsmedewerker beheer provinciale infrastructuur bij de Provincie Gelderland. Hij is lid van de Hervormde Gemeente Elspeet-Vierhouten. Hij was bestuurslid van de Hervormde Boaz-Jachinschool in Elspeet en van de Federatie IJsselland. Daarnaast was hij als fractievolger betrokken bij de gemeenteraad van Nunspeet. Binnen de Hervormde Gemeente Elspeet-Vierhouten diende hij bijna twaalf jaar in het ambt van diaken en ouderling en was hij gedurende lange tijd scriba.

Mr. W.H. Kok

De heer Kok, woonachtig in Middelburg en geboren op 6 september 1980, is eigenaar/directeur van een financieel adviesbureau. Daarnaast is hij Statenlid voor de SGP in de provincie Zeeland. Sinds 2022 maakt hij deel uit van het hoofdbestuur van de SGP. Tevens is de heer Kok lid van de Raad van Toezicht van de VCPOZ, een organisatie voor primair onderwijs met vijftien scholen in Zeeland. Kerkelijk is hij verbonden aan de Hervormde Gemeente te Arnemuiden (PKN – Gereformeerde Bond).

3. Vacature J.W. Keuken MBA

Dhr. M. Slingerland

De heer Slingerland, geboren op 10 maart 1982, is sinds 2018 wethouder van de gemeente Zwartewaterland. Hij is lid van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland. Naast zijn werkzaamheden als wethouder is hij lid van de Raad van Toezicht van Huize Winterdijk.

Dhr. J. Top

De heer Top, geboren op 28 maart 1964, is werkzaam als consultant en auditor op het gebied van informatiebeveiliging en kwaliteitsmanagement. Daarnaast is hij fractievoorzitter van de SGP in Barneveld en vicevoorzitter van de regiocommissie Regio Foodvalley. In het verleden is hij bestuurslid geweest van enerzijds Provinciale Afdeling Gelderland en anderzijds PKV Barneveld. Kerkelijk is hij verbonden aan de Gereformeerde Gemeenten in Nederland.

G

**VOORDRACHT LID
GESCHILLEN-
COMMISSIE SGP**

Voordracht lid geschillencommissie SGP

Op de partijdag in 2023 is besloten een Geschillencommissie in te stellen die ook de taken van de Commissie van Beroep overneemt. In het geschillenreglement is in art. 1 lid 3 opgenomen dat de geschillencommissie uit acht leden bestaat. In verband met het terugtreden van mw. C.A. van der Tang-Everse is er een vacature.

De leden van de geschillencommissie worden op voordracht van het Hoofdbestuur benoemd door de algemene vergadering voor een periode van vijf jaren. Het Hoofdbestuur stelt voor in de hiervoor genoemde vacature mw. J.J. Ruighaver-van der Spek te benoemen. Vanwege de aard van de werkzaamheden van de commissie, waarbij ook integriteitskwesties kunnen spelen, achten het hoofdbestuur en de geschillencommissie het van belang dat er ook een vrouw lid is van de commissie.

Voorstellen

"Ik ben José Ruighaver-van der Spek, 43 jaar en ik woon in Moerkapelle. Momenteel werk ik als senior manager in de financiële sector. Ik ben jurist en jaren werkzaam geweest in het arbeidsrecht en daarna op gebied van compliance en integriteit. Vanuit die achtergrond ben ik tevens voorzitter geweest van het interne klachtenloket voor het melden van misstanden en ongewenst gedrag bij een verzekeringsmaatschappij."

H

**VOORDRACHT
LIJSTTREKKER SGP
EERSTE KAMER-
VERKIEZINGEN**

De algemene vergadering van de partij kiest ten behoeve van de verkiezing van de leden van de Eerste Kamer in het jaar, voorafgaande aan het jaar waarin vermoedelijk Eerste Kamerverkiezingen zullen worden gehouden, bij vrije stemming de lijsttrekker. De kandidaat voor het lijsttrekkerschap is ten minste twee jaar lid van de partij. Het hoofdbestuur kan een gemotiveerde aanbeveling doen. Deze aanbeveling wordt op de agenda voor de jaarvergadering vermeld. De aanbeveling behoeft niet meer dan één naam te bevatten (artikel 19 lid 1 t/m 3 Algemeen reglement).

Het hoofdbestuur van de SGP beveelt de heer P. (Peter) Schalk aan als lijsttrekker voor de SGP bij de in 2027 D.V. te houden Eerste Kamerverkiezingen. De heer Schalk heeft zich bereid verklaard een verkiezing tot lijsttrekker te aanvaarden. Schalk (64) is sinds 2015 voorzitter van de SGP-fractie in de Eerste Kamer. Hij heeft een brede maatschappelijke kennis en ervaring. Met hem heeft de SGP een echte verbinder in de Eerste Kamer die ook het werk van de senaat voor het voetlicht weet te brengen.

Partijvoorzitter Dick van Meeuwen is blij dat de senator opnieuw bereid is de lijst aan te voeren: "De SGP speelt regelmatig een sleutelrol in de Eerste Kamer vanwege de vaak krappe meerderheden van coalities. Schalk is deze positie toevertrouwd. Beslist én verbindend. Met statuur en altijd open voor de inzichten van een ander. We zijn blij met zijn bereidheid opnieuw lijsttrekker te zijn en wensen hem Gods zegen toe op dit belangrijke werk." Peter Schalk is gemotiveerd om verder te gaan: "Ik ben dankbaar met deze voordracht en zie ernaar uit om het werk in de toekomst in afhankelijkheid van de zegen van de Heere voort te zetten."

Schalk is een verbinder. Kenmerkend voor hem is het investeren in relatie met alle mogelijke partijen. Hij heeft oog voor hun belangen en ontvangt zo ook respect voor de SGP-inzet. Zo kan de SGP regelmatig het verschil maken. In procedures, maar

ook bij belangrijke wetsvoorstellen. Scherp op de inhoud en mild op de persoon.

De Eerste Kamer toetst wetgeving op rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Daarbij maken Schalk en zijn collega Marc de Vries altijd eerst de afweging wat de consequenties zijn van een wetsvoorstel, ook vanuit het perspectief van de SGP. Naast de christelijke waarden en normen, toetsen zij op de principes van de rechtstaat en de grondwet. Om vervolgens realistisch te onderbouwen of een voorstel ook mogelijk is.

Een thema waarin de Eerste Kamerfractie zich vastbijt, is gezin en financiën, met name rond de kloof tussen een- en tweeverdieners. Ook zorg en medische ethiek vragen aandacht, waarbij de conversiewet en de embryoweek actueel zijn. Bij de wetgeving rond asiel en migratie richt de fractie zich op rechtvaardig en barmhartig beleid, waarbij het strafbaar stellen van hulpverleners voorkomen wordt. Uiteraard vragen de senatoren voortdurende aandacht voor veiligheid in Nederland en wereldwijd.

Schalk begon in het basisonderwijs en was vijfentwintig jaar bestuurder van de vakorganisatie RMU. Hij werkt momenteel als zelfstandig adviseur en participeert in diverse maatschappelijke platforms. Hij is ouderling van de Gereformeerde Gemeente te Veenendaal en deputaat voor Kerk & Overheid en Zending Gereformeerde Gemeenten. Schalk is getrouwd, heeft vijf kinderen en veertien kleinkinderen.

SGP